

RP 94/2026 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice och 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om inkomstdatasystemet ändras.

Enligt propositionen ska arbetskraftsmyndigheterna vid kommuner eller samkommuner ha rätt att, i större utsträckning än i dagens läge, ta del av och behandla sådana uppgifter om kunder i inkomstdatasystemet som är nödvändiga för verkställigheten av arbetskraftsservicen och de uppgifter som har samband med den och främjandet av sysselsättningen.

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska ges rätt att ta del av sådana uppgifter som förts in i inkomstdatasystemet och som är nödvändiga för skötseln av de lagstadgade uppgifter som hänför sig till statsunderstöd. Därtill föreslås ett antal mindre lagtekniska ändringar.

Genom propositionen fullföljs statsminister Petteri Orpos regerings föresats om ett sysselsättningspaket.

Lagarna avses träda i kraft den 1 november 2026.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Allmänt om inkomstdatasystemet.....	5
2.2 UF-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstregistret och uppgifternas användningsändamål.....	6
2.3 Arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter ur inkomstregistret och uppgifternas användningsändamål.....	9
2.4 Bedömning.....	11
3 Målsättning	13
4 Förslagen och deras konsekvenser	14
4.1 De viktigaste förslagen	14
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	14
4.2.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin och sysselsättningen.....	16
4.2.2 Konsekvenserna för kommunekonomin	17
4.2.3 Konsekvenser för sammanslutningar.....	19
4.2.4 Konsekvenser för myndigheterna	19
4.2.4.1 Arbetskraftsmyndigheterna.....	19
4.2.4.2 UF-centret	20
4.2.4.3 Inkomstregisterenheten.....	21
4.2.4.4 Tillstånds- och tillsynsverket.....	21
4.2.5 Konsekvenser för informationssamhället	22
4.2.5.1 Ändringskonsekvenser för informationshanteringen.....	22
4.2.5.2 Konsekvenser för dataskyddet.....	24
4.2.6 Andra samhällseliga konsekvenser	31
4.2.6.1 Konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna	31
4.2.6.2 Konsekvenser för arbetssökanden	32
5 Alternativa handlingsvägar.....	33
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	33
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet	33
6 Remissvar	34
7 Specialmotivering.....	38
7.1 Lagen om ordnande av arbetskraftsservice.....	38
7.2 Lagen om inkomstdatasystemet.....	45
8 Ikraftträdande	48
9 Verkställighet och uppföljning	48
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	48
10.1 Jämlikhet.....	49
10.2 Skyddet för privatlivet.....	50
10.3 Rätt till arbete	58
10.4 Kommunal självstyrelse.....	59

LAGFÖRSLAG.....	60
1. Lag om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice.....	60
2. Lag om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet.....	61
BILAGA.....	63
PARALLELLTEXTER.....	63
1. Lag om ändring av om ordnande av arbetskraftsservice	63
2. Lag om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet.....	65

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Vid budgetförhandlingarna den 2 september 2025 drog statsminister Petteri Orpos regering upp en riktlinje till ett sysselsättningspaket. I enlighet med de riktlinjer som dragits upp i anknytning till sysselsättningspaketet säkerställer regeringen en möjlighet för sysselsättningsområdena att i högre grad än för närvarande utnyttja uppgifterna i inkomstregistret för att möjliggöra effektivare främjande av sysselsättningen. Dessutom öppnar ett mer omfattande utnyttjande av inkomstregistret för en möjlighet att producera mer individuell sysselsättningservice.

I denna proposition föreslås de behövliga lagändringarna för att genomföra ovan nämnda riktlinje om sysselsättningspaketet.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Under beredningen har innehållet i propositionen presenterats i Arbetsgruppen för utveckling av arbetskraftsservicen, som tillsattes av arbets- och näringsministeriet för att genomföra skrivningarna om att reformera och utveckla arbetskraftsservicen i regeringsprogrammet. Arbetsgruppen hade företrädare från arbets- och näringsministeriet och därtill även från bland annat finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Kommunförbund, stadsgrupperingar (sex stora städer, kranskommuner, regionstäder och små kommuner), Utvecklings- och förvaltningscentret för NTM-centralerna (nedan *UF-centret*), centrala arbetslivsorganisationer, arbetsgivar- och branschförbundet Hela ry och intresseorganisationen Palta ry, som företräder serviceföretagen.

Via undersektionen för kunskapsbaserad ledning vid delegationen för främjande av sysselsättningen samlade arbets- och näringsministeriet ihop en inofficiell arbetsgrupp till stöd för beredningen av propositionen. Olika stora arbetskraftsmyndigheter och UF-centret var representerade i den. Arbetskraftsmyndigheterna representerades av Helsingfors, Tavastehus, S:t Michel, Jakobstad och Tammerfors. Under beredningen begärdes synpunkter av stödgruppen i fråga om möjligheterna att använda och utnyttja inkomstinformation i ordnandet och produktionen av arbetskraftsservice.

Ett remissförfarande om utkastet till propositionen ordnades mellan den 22 december 2025 och den 15 februari 2026. Ett utlåtande begärdes bland annat av de centrala ministerierna, de högsta laglighetsövervakarna, dataombudsmannen, kommunförbundet, sysselsättningsområdena, UF-centret, Ålands landskapsregering och myndigheterna med ansvar för sysselsättningstjänster på Åland samt av de centrala arbetslivsorganisationerna och vissa andra intresseorganisationer. Totalt inkom 43 utlåtanden. Remissinstanserna omfattade bland annat några privatpersoner.

Propositionsutkastet har behandlats i delegationen för välfärdsområdenas ekonomi och förvaltning den 15 april 2026.

Beredningsunderlaget för regeringens proposition är tillgängligt i den offentliga tjänsten på adressen <https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM100:00/2025>.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Allmänt om inkomstdatasystemet

Inkomstdatasystemet är ett riksomfattande elektroniskt informationssystem, vars syfte är att ta emot, lagra och förmedla inkomstuppgifter som arbetsgivarna och andra prestationsbetalare anmält till myndigheterna och andra aktörer som är berättigade att få uppgifter. Enligt lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) består systemet av två delar: det egentliga inkomstregistret i vilket inkomstuppgifter förs in och identifierings- och kontaktuppgiftsregistret, som främjar att uppgifterna är riktiga.

Skatteförvaltningens Informationshanteringsenhet ansvarar för administreringen av inkomstdatasystemet. Bland annat löner, pensioner, förmåner, uppgifter om anställningsförhållandet och frånvarouppgifter anmäls till inkomstdatasystemet. Uppgifterna anmäls elektroniskt och de är tillgängliga för myndigheterna i realtid direkt efter anmälan.

De uppgifter om inkomster, andra prestationer samt mottagare och utbetalare av prestationer vilka förts in i inkomstregistret är sekretessbelagda. På uppgifterna tillämpas vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan *offentlighetslagen*), dock på så sätt att uppgifter kan lämnas ut ur inkomstdatasystemet endast för de användningsändamål som nämns i lagen om inkomstdatasystemet.

Behandlingen av uppgifter som förs in i inkomstregistret omfattar inte särskilda kategorier av personuppgifter enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (EU 2016/679, den allmänna dataskyddsförordningen), nedan *dataskyddsförordningen*.

Utlämnande av uppgifter ur inkomstregistret

Det finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter ur inkomstregistret i 5 kap. i lagen om inkomstdatasystemet. I 13 § 1 mom. i kapitlet föreskrivs att Inkomstregisterenheten, som administrerar informationsdatasystemet, förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare enligt 1–35 punkten.

Uppgifter lämnas ut till uppgiftsanvändarna för de ändamål som föreskrivs i 13 §. Innan uppgifter börjar lämnas ut utreder Inkomstregisterenheten i samarbete med uppgiftsanvändaren vilka av de uppgifter som förts in i inkomstregistret uppgiftsanvändaren har rätt att få.

Uppgifterna förmedlas och överlämnas till uppgiftsanvändarna i den form som de förts in i inkomstregistret. Förmedlingen av uppgifter genomförs maskinellt i informationsdatasystemet genom att iaktta de behandlingsregler som meddelats i förväg och som gäller för varje uppgift som ska föras in i informationssystemet i enlighet med den lagstadgade rätten att få uppgifter för varje uppgiftsanvändare.

Inkomstregisterenhetens åtgärder för att skydda personuppgifter

Enligt lagen om inkomstdatasystemet fungerar Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen som personuppgiftsansvarig för inkomstdatasystemet. I egenskap av personuppgiftsansvarig

ansvarar Inkomstregisterenheten för att skydda personuppgifterna i inkomstregistret och för att de behandlas på lagenligt sätt. Inkomstregisterenheten ansvarar bland annat för att de uppgifter som behandlas, i enlighet med artikel 5.1 c i dataskyddsförordningen, är adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas (uppgiftsminimering). Vid utlämnandet av uppgifter till uppgiftsanvändarna ansvarar Inkomstregisterenheten också för att det till uppgiftsanvändarna i enlighet med deras lagstadgade rätt till uppgifter endast lämnas sådana uppgifter som uppgiftsanvändaren har rätt att få för det aktuella användningsändamålet och som är behövliga eller nödvändiga för detta användningsändamål, samt för att det till uppgiftsanvändarna inte lämnas uppgifter som är onödiga för ett specifikt användningsändamål.

I praktiken genomförs detta med hjälp av användar- och ändamålsspecifika åtkomstprofiler som definieras på förhand i inkomstdatasystemet. Inkomstregisterenheten går med varje uppgiftsanvändare uppgiftsspecifikt igenom innehållet i den lagstadgade rätten att få uppgifter och fastställer i fråga om varje enskild uppgift i inkomstregistret separat till vilken uppgiftsanvändare och för vilket användningsändamål varje enskild uppgift kan lämnas ut ur inkomstregistret. Genom profilerna säkerställs även att principen om ändamålsbegränsning i artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen tillgodoses.

För varje uppgiftsanvändare fastställs åtkomstprofiler enligt det antal olika situationer som omfattar användning av uppgifter vilket har identifierats för den ifrågavarande uppgiftsanvändaren, och antalet åtkomstprofiler har inte avgränsats på det tekniska planet i inkomstdatasystemet. Om en uppgiftsanvändare begär uppgifter ur inkomstregistret, ska den alltid separat meddela för vilket specificerade användningsändamål och för vilken specifik användningssituation uppgifterna begärs, varvid uppgiftsanvändaren ur inkomstregistret får endast de uppgifter som i förväg fastställts för att lämnas ut för denna uttryckliga användningssituation. I praktiken innebär detta till exempel att det i inkomstregistret finns en avsevärd mängd uppgifter som inte lämnas ut till vissa uppgiftsanvändare i någon användningssituation överhuvudtaget och uppgifterna kan utnyttjas endast av de användare som på motiverade grunder behöver dem i sin egen verksamhet.

Led c och e i artikel 6.1 i dataskyddsförordningen fungerar som den allmänna rättsgrunden för Inkomstregisterenhetens behandling av personuppgifter i samband med inkomstdatasystemet. Enligt den först nämnda av dessa är det tillåtet att behandla personuppgifter då det är behövligt för att iakta en lagstadgad skyldighet för den personuppgiftsansvarige. Enligt punkt 1 e i artikeln är behandling tillåten, om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning

Eftersom lagen om inkomstdatasystemet innehåller bestämmelser om att Inkomstregisterenheten har till uppgift att administrera registret i egenskap av personuppgiftsansvarig och lämna ut uppgifter till uppgiftsmottagare som är berättigade att få sådana, utgörs den primära rättsgrunden för behandlingen av personuppgifter i anknytning till registret av artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen, utifrån vilken den registrerades rättigheter fastställs. Behandlingen hänför sig samtidigt även till utförande av en uppgift av allmänt intresse eller utövning av allmän makt så som avses i underpunkt e.

2.2 UF-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstregistret och uppgifternas användningsändamål

Enligt lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (531/2025) omfattar UF-centrets uppgifter bland annat att svara för de riksomfattande

informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservicen och att följa upp och utvärdera arbetskraftsservicens resultat och hur servicen fungerar samt producera information om den.

Enligt 13 § 1 mom. 23 punkten i lagen om inkomstdatasystemet har UF-centret bland annat rätt att få uppgifter ur inkomstregistret för produktion av i 120 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023, nedan *ordnandelagen*) avsedda riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice och för skötseln av den i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret avsedda uppgift som gäller produktion, utvärdering och uppföljning av information om arbetskraftsservicens funktion, resultat och effekter.

Enligt ordnandelagen har UF-centret oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av andra statliga myndigheter, arbetskraftsmyndigheter, andra kommunala myndigheter, aktiebolaget Business Finland, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna få de uppgifter som är nödvändiga för att centret ska kunna sköta sina lagstadgade uppgifter enligt denna lag eller någon annan lag när det gäller verkställighet, uppföljning och utvärdering av arbetskraftsservice.

Utifrån lagen om inkomstdatasystemet har UF-centret dessutom rätt att få uppgifter ur inkomstregistret även för andra användningsändamål, men dessa är inte relevanta för propositionen.

Uppgiften i anknytning till uppföljningen och utvärderingen av arbetskraftsservicens resultat och funktion

I denna uppgift behöver UF-centret uppgifter till exempel om service som erbjudits till kunderna och kostnaderna för dessa, servicens längd, servicens effekt för sysselsättningen av en person eller annan service som erbjuds till kunden samt om vilken service som producerats på egen hand eller som en köpt tjänst. Dessutom behövs uppgifter bland annat om kundupplevelsen och om genomförandet av de lagstadgade förutsättningarna för arbetssökandes serviceprocess. UF-centret har även rätt att få inkomstuppgifter om kunderna för uppgiften.

UF-centret sammanställer information för arbets- och näringsministeriet till stöd för samarbets- och uppföljningssamtalen samt ministeriets egen analysfunktion och beredning av politiken. Dessutom produceras information bland annat för den riksomfattande uppföljningen och utvecklingen av arbetskraftsservicen och utvecklingen av kommunernas och samkommunernas arbetskraftsservice. Även arbetskraftsmyndigheterna kan dra nytta av den information som producerats av UF-centret då de bedömer ordnandet av arbetskraftsservice och dess funktion och effekt.

För ovan nämnda uppgifter får UF-centret löne- och förmåsuppgifter om arbetssökanden och personer som avslutat sin jobbsökning, vilka är nödvändiga för att utvärdera arbetskraftsservicens resultat och funktion.

UF-centret producerar årligen expertbedömningar av sysselsättningsområdenas servicemodeller, den offentliga arbetsförmedlingens effektivitet, användningen av aktiveringstjänster och viktigast av allt om sysselsättningen av arbetssökanden på den öppna arbetsmarknaden samt om användningen av förmåner och kostnaderna för detta. Inkomstregistret är en central del av utvecklingen av ännu effektivare uppföljning av arbetskraftsservicens resultat. Dessutom ansvarar UF-centret även för nationella

arbetsmarknadsanalyser och prognoser över arbetskrafts- och kompetensbehoven i fråga om arbetsmarknaden.

UF-centret har utvecklat uppföljningsindikatorer som baserar sig på data ur inkomstregistret och som infördes under våren 2026. Även arbetskraftsmyndigheterna kan dra nytta av uppföljningsindikatorerna till stöd för sitt beslutsfattande, utvecklingen av servicen och en effektivare allokering av resurserna. Indikatorerna är de följande:

1. Den genomsnittliga sysselsättningstiden för en arbetslös arbetssökande från början av jobbsökningen och arbetslösheten;
2. Flödena till den öppna arbetsmarknaden för dem som inlett sin jobbsökning tre, sex och tolv månader efter att jobbsökningen börjat;
3. Hur många sysselsatta som återgår till att vara arbetssökande inom tre eller sex månader efter sysselsättningen (sysselsättningens varaktighet);
4. Arbetssökandens placering på den öppna arbetsmarknaden efter slutet på arbetskraftsservice som hör till aktiveringsåtgärderna (arbetskraftsutbildningar, träningar, yrkesverksamhet i rehabiliteringssyfte, integrationsutbildning, lönesubvention, startpeng, frivilliga studier med arbetslöshetsförmån, arbetsprövning) under tre, sex och tolv månader;
5. Placeringen på den öppna arbetsmarknaden från ett till två år efter utgången av den senaste integrationsplanen;
6. Personer som deltagit i aktiveringsåtgärder, vars jobbsökning upphört med att de sysselsatts och det belopp som hänfört sig till servicen (medelvärde);
7. Utvecklingen beloppet av inkomstnivån för en arbetssökande som sysselsatts efter jobbsökningens slut jämfört med inkomstsituationen före jobbsökningen (option);

Uppgiften att producera riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservicen

UF-centret har även till uppgift att utveckla och administrera de riksomfattande informationssystemtjänsterna för arbetskraftsservicen. Informationssystemtjänster omfattar en helhet av kundinformationssystem, som utöver kundhanteringssystemet omfattar elektroniska tjänster och ett allmänt stödsystem.

Arbetsarkyddmyndigheten har en skyldighet att använda det allmänna stödsystemet i verkställigheten av arbetskraftsservicen. Stödsystemet används till exempel för att handlägga ansökningar, beslut och utbetalningar av understöd enligt ordnandelagen. Till exempel för utbetalningen av lönesubventioner produceras en utbetalningsansökan för det allmänna stödsystemet, till vilken uppgifter om den lön som arbetsgivaren betalat till en sysselsatt person hämtas ur inkomstregistret.

På grund av användningsskyldigheten och UF-centrets lagstadgade uppgift överförs de uppgifter som behövs för att producera informationssystemtjänster och som fås ur inkomstregistret först till UF-centret, varifrån de förmedlas för att användas av de arbetskraftsmyndigheter som använder helheten av kundinformationssystem i skötseln av deras lagstadgade uppgifter. I praktiken förmedlar UF-centret till arbetskraftsmyndigheterna de

uppgifter ur inkomstregistret vilka är nödvändiga för att genomföra uppgifter som gäller utbildning inom omställningsskyddet, lönesubvention, startpeng, sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år och bedömning av servicebehovet.

UF-centrets uppgifter i anknytning till statsunderstöd

Enligt 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter UF-centret uppgifter enligt 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen (688/2001) i fråga om utbetalning och återkrav av statsunderstöd som beviljats direkt med stöd av den lagen samt, vid sidan av livskraftscentralerna, tillsynsuppgifter enligt 15 § i den lagen. UF-centret kan sköta utbetalningen av understöd som beviljats av livskraftscentralen utifrån en annan lag, övervakningen av användningen och återkraven av dessa samt uppgifter som gäller statens uppgifter så som bestäms om dessa.

UF-centret behöver vissa uppgifter som gäller inkomsterna för en mottagare av statsunderstöd då det sköter uppgifter som gäller utbetalning, återkrav och övervakning av statsunderstöd. Sådana uppgifter är till exempel löne- och frånvarouppgifter. Om statsunderstöd beviljas för ett projekt, ska sökanden för utbetalningen ge UF-centret kontoutdrag, lönebesked, huvud-/dagböcker ur bokföringen och eventuellt balansräkningar så att en godtagbar utredning enligt 12 § i statsunderstödslagen mottas för utbetalningen av statsunderstöd. Utgångspunkten i statsunderstödslagen är dock att statsunderstödmottagaren ska lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för utbetalningen av statsunderstödet.

En statsunderstödsmyndighet, som UF-centret är då det sköter uppgifter enligt 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, har utifrån 31 § 2 mom. i statsunderstödslagen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att från andra myndigheter för skötseln av sina uppgifter få nödvändiga upplysningar om 1) sökandens och mottagarens ekonomiska ställning, 2) sökandens och mottagarens offentliga stöd och 3) andra omständigheter som gäller sökanden och mottagaren och som är av väsentlig betydelse för säkerställandet av att denna lag iakttas vid beviljandet och utbetalningen av statsunderstödet och vid övervakningen av dess användning.

UF-centret har bedömt att det år 2025 fattar omkring 10 000 utbetalningsbeslut som gäller stöd som beviljats med stöd av statsunderstödslagen. Av dessa beslut gäller uppskattningsvis omkring 80 procent sådana understöd vars utbetalning delvis eller helt baserar sig på löner som betalats till personalen.

UF-centret har rätt att få nödvändiga uppgifter inklusive uppgifter om inkomster för att sköta sina uppgifter, men rätten gäller inte uppgifter som lagrats direkt i inkomstdatasystemet, eftersom lagen om inkomstdatasystemet inte innehåller bestämmelser om denna rätt och detta användningsändamål.

2.3 Arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter ur inkomstregistret och uppgifternas användningsändamål

Ordnandelagen innehåller bestämmelser om skyldigheten för arbetskraftsmyndigheterna att ordna arbetskraftsservice och anknutna uppgifter. Med arbetskraftsmyndighet avses en myndighet hos en kommun eller samkommun, vilken ansvarar för att ordna arbetskraftsservice inom dess kompetens.

Enligt 115 § 1 mom. i ordnandelagen har en arbetskraftsmyndighet oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa arbetskraftsservice av andra arbetskraftsmyndigheter, andra kommunala myndigheter, statliga myndigheter, välfärdsområden, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassor, Pensionsskyddscentralen, Sysselsättningsfonden, serviceproducenter inom arbetskraftsservice, andra producenter av sådan service till stöd för sysselsättning som arbetskraftsmyndigheten ordnar och som överenskommit i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan samt av aktörer som ger sådan arbetsprövning som avses i 54 §.

Enligt 13 § 1 mom. 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet har kommunerna och samkommunerna rätt att få uppgifter ur inkomstregistret för verkställighet av uppgifter som gäller sådan utbildning inom omställningsskyddet, sådan lönesubvention, sådant sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år, sådan startpeng och sådant stöd för lönekostnader för arbete ordnat på basis av sysselsättningskyldighet som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice.

På det sätt som refererats ovan i avsnitt 2.2 har en arbetskraftsmyndighet en skyldighet enligt ordnandelagen att vid verkställighet av arbetskraftsservicen använda den nationella informationsresursen, den nationella serviceplattformen och den riksomfattande helheten av kundinformationssystem för arbetskraftsservice. På grund av användningsskyldigheten lämnas de uppgifter som är nödvändiga för att sköta arbetskraftsmyndigheternas ovan nämnda uppgifter enligt ordnandelagen från inkomstregistret till UF-centret, som överlämnar uppgifterna för att användas av arbetskraftsmyndigheterna i egenskap av administratör av de informationssystem som omfattas av användningsskyldigheten. På så sätt får arbetskraftsmyndigheterna tillgång till de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra ovan nämnda uppgifter enligt ordnandelagen ur inkomstregistret.

Rätten att få uppgifter enligt ordnandelagen och rätten till vissa användningsändamål enligt lagen om inkomstdatasystemet möjliggör redan för närvarande en rätt för de kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheterna att direkt få uppgifter ur inkomstregistret för de användningsändamål som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet. Det är dock inte känt om denna möjlighet har använts på grund av användningsskyldigheten.

Utnyttjandet av och användningsbehoven av inkomstuppgifter vid arbetskraftsmyndigheterna

Arbets- och näringsministeriet kartlade i samarbete med de aktörer som företräder kommunerna och sysselsättningsområdena de uppgifter för vilka kommunerna och sysselsättningsområdena ska kunna använda uppgifter som finns i inkomstregistret.

De centrala behov som företrädarna lyfte fram gällde utnyttjande av inkomstregisteruppgifter i uppföljningen av servicens och servicestigarnas effekt, bedömningen av arbetskraftsservicens resultat och bedömningen av personkundernas servicebehov samt i segmenteringen och servicehänvisningen av kunderna.

I fråga om uppföljningen av arbetskraftsservicens funktion och effekt framlyftes som praktiska exempel på utnyttjande av inkomstuppgifter en maximalt realtida uppföljning av ackumuleringen av betalningsdagar i utkomstskyddet för arbetslösa för personkunder, prognostisering över utvecklingen för kommunernas betalningsandelar samt bedömning av effekten och kostnadseffektiviteten för den service som nämns i ordnandelagen och som genomförts inom ramen för sysselsättningsområdenas allmänna kompetens, vilken den ordnat själva eller som köpta tjänster. Därtill betonades betydelsen av informationen i inkomstregistret

som ett instrument för att utveckla och skräddarsy arbetskraftsservicen utifrån effekten. Ur denna synvinkel skulle det vara centralt att på ett tillförlitligt och tillräckligt omfattande sätt konstatera till exempel sysselsättningsresultaten av resultatbaserade upphandlingar av service och sysselsättningens art. Det kunskapsunderlag som fås på detta sätt skulle utöver utvecklingen av arvodesmodeller stödja även den effektbaserade segmenteringen av verksamhetsmodellerna för sysselsättningsservicen.

De aktörer som företräder kommunerna och sysselsättningsområdena ansåg att det var viktigt att möjligheten att utnyttja informationen i inkomstregistret utvidgas på så sätt att uppgifter kan användas för att bedöma effekten och kostnadseffektiviteten för lagstadgad service enligt ordnandelagen eller genomförd service som sysselsättningsområdena själva ordnat eller upphandlat inom ramen för den allmänna kompetensen. Detta motiverades bland annat med att servicehelheter och -vägar med genomslag vilka tillmötesgår behoven hos sysselsättningsservicens kunder i typfallet kan bildas av såväl lagstadgad service som annan service. För arbetssökanden är rättsgrunden för servicen inte av betydelse och därför ska behandlingen av uppgifter täcka en bred helhet.

Enligt företrädarna skulle ännu mer omfattande inkomstregisterinformation än tidigare vara nödvändig även för att utreda krävande ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa och påskynda handläggningen, granskningen av om arbetsvillkoret är uppfyllt och som ett stöd för beslutsfattandet om förmåner, såsom startpengen.

I fråga om den tidsmässiga dimensionen för utnyttjandet av registerinformation ansågs det finnas ett behov av att få information såväl om tiden före registreringen som arbetssökande som efter kundrelationens slut. Enligt de gällande författningarna har UF-centret en rätt att få uppgifter ur inkomstregistret i 36 månader framåt eller tillbaka i tiden, vilket även motsvarar arbetskraftsmyndigheternas behov.

Dessutom framhöll arbetskraftsmyndigheterna att de inte för närvarande har information om vad som händer med en arbetssökande efter att jobbsökningen upphört. En arbetssökandes jobbsökning kan upphöra på grund av många andra orsaker än på grund av sysselsättning i ett heltidsarbete. Sådana orsaker kan vara till exempel deltidsarbete, företagsverksamhet eller en annan orsak relaterad till arbetssökanden eller ett annat meddelande, vars sanningsenlighet inte kan bedömas på tillförlitligt sätt. Eftersom information inte fås eller inte är tillförlitlig, kan arbetskraftsmyndigheten inte bedöma arbetskraftsservicens effekt i förhållande till slutet för arbetssökandens jobbsökning. För att arbetskraftsservicens effekt ska kunna bedömas, ska man känna till hur arbetssökandenas inkomster utvecklats i verkligheten efter att jobbsökningen upphört. Endast på så sätt är det möjligt att följa och förstå hur en viss arbetskraftsservice påverkar sysselsättningen av en person.

2.4 Bedömning

Arbetskraftsmyndighetens behov av att få och använda uppgifter i inkomstregistret

Med stöd av offentlighetslagen är uppgifterna i inkomstdatasystemet sekretessbelagda och de förutsätter en rätt att få och använda uppgifter för ett användningsändamål som föreskrivits utifrån lagen om inkomstdatasystemet.

Arbetskraftsmyndigheten har utifrån ordnandelagen rätt att trots sekretessbestämmelserna från statens myndigheter avgiftsfritt få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa arbetskraftsservicen. Arbetskraftsmyndighetens rätt att behandla uppgifter om en personkund

kan dock begränsa Arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter i fråga om de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa Arbetskraftsservicen.

Redan för närvarande har Arbetskraftsmyndigheten rätt att få nödvändiga uppgifter ur inkomstregistret utifrån rätten att få uppgifter i ordnandelagen och lagen om inkomstdatasystemet. Rätt att få uppgifter föreligger för att sköta uppgifter som gäller utbildning inom omställningsskydd, lönesubvention, sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år, startpeng och bedömning av servicebehovet. Dessa ändamål för utlämnande som föreskrivits i lagen om inkomstdatasystemet fastställer på samma gång för vilka ändamål uppgifterna får användas.

Ovan nämnda ändamål och lagstiftningen möjliggör inte på det övergripande planet behandling av de inkomstuppgifter som behövs vid Arbetskraftsmyndigheten för att fullgöra de uppgifter som föreskrivs i ordnandelagen. Arbetskraftsmyndigheterna ska kunna behandla behövliga inkomstuppgifter till exempel då de följer funktionen och effekten för kundernas Arbetskraftsservice och servicestigar samt i utvärderingen av servicebehovet, segmenteringen och hänvisningen till service. Uppgifter behövs även till stöd för den Arbetskraftsspecifika kunskapsbaserade ledningen.

I fråga om resultatbaserade upphandlingar av Arbetskraftsservice behövs inkomstuppgifter så att sysselsättningsresultaten kan preciseras på ett tillförlitligt sätt och sysselsättningskvaliteten kan utvärderas. Utan tillförlitlig precisering baserar sig servicens effekt så som för närvarande på ett meddelande av arbetssökanden eller serviceproducenten. Det behövliga kunskapsunderlag som samlas på detta sätt möjliggör att arvodesmodellerna för Arbetskraftsservicen utvecklas, men även att verksamhetsmodellerna för servicen segmenteras baserat på effekten och riktas på ett mer individuellt sätt.

Dessutom är det behövligt att Arbetskraftsmyndigheterna får inkomstinformation under Arbetskraftsservicen, efter att den upphört samt då arbetssökandens kundrelation upphört. I synnerhet inkomstuppgifter som fås efter att kundrelationen har upphört är väsentliga med tanke på de nämnda uppgifterna, eftersom de ger behövlig och uppdaterad information om hur Arbetskraftsservicen de facto påverkar arbetssökandenas sysselsättning efter att arbetssökningen upphört.

För att Arbetskraftsmyndigheterna ska ha en mer omfattande rätt att få och använda nödvändiga uppgifter ur inkomstregistret, ska Arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter utvidgas i ordnandelagen så att rätten att behandla en personkunds uppgifter inte begränsas av rätten att få uppgifter. Dessutom är det nödvändigt att utvidga de användningsändamål som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet och för vilka Inkomstregisterenheten kan lämna ut behövliga inkomstuppgifter till kommunerna och samkommunerna, eftersom detta ändamål även begränsar för vad inkomstuppgifter kan användas. I fråga om ändamålet ska man beakta verkställigheten av den Arbetskraftsservice som föreskrivs i ordnandelagen och de anknutna uppgifterna som helhet.

De kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna kan inom ramen för sin allmänna kompetens ordna sådan sysselsättningservice som inte föreskrivs i ordnandelagen. Således kan arbetssökandenas servicestigar utgöras av lagstadgad Arbetskraftsservice enligt ordnandelagen och annan service inom kommunens allmänna kompetens och således bilda en helhet inom skötseln av sysselsättningen. Eftersom det handlar om en helhet som gäller skötseln av sysselsättningen, är det ändamålsenligt att göra det möjligt att använda de behövliga inkomstuppgifterna via en överenskommelse i en sysselsättningsplan enligt ordnandelagen för tillsynen, utvecklingen, uppföljningen, utvärderingen, statistikföringen, prognostiseringen och

styrningen av servicen inom den allmänna kompetensen. I så fall är det även möjligt att utveckla och följa servicetigarna som en del av helheten. Till denna del är en överenskommelse i sysselsättningsplanen en naturlig avgränsning, eftersom ordnandelagen innehåller bestämmelser om att det är möjligt att komma överens om sådan annan service i planen.

Ordnandet av service inom kommunens allmänna kompetens regleras inte i ordnandelagen, varför det inte är ändamålsenligt att inkomstuppgifter som gäller en arbetssökande kan behandlas i någon större omfattning utifrån ordnandelagen för att verkställa sådan service. Det finns skäl att utfärda bestämmelser om rätten att använda inkomstuppgifter för att verkställa annan service än sådan som föreskrivs i ordnandelagen i lagarna om denna service.

UF-centrets lagstadgade uppgift är att följa och bedöma arbetskraftsservicens resultat och funktion och ta fram information om detta. Information tas fram bland annat för att stödja och ordna verkställigheten av uppgifter som gäller arbetskraftsmyndigheternas arbetskraftsservice. UF-centret utnyttjar uppgifter i inkomstdatasystemet för att producera information och den förbehandlar (aggregerar) dessa för att producera ändamålsenlig information. På grund av avsaknaden av en rätt att få uppgifter har arbetskraftsmyndigheten inte någon rätt att få denna information i annan form än pseudonymiserad eller anonym information, varför arbetskraftsmyndigheten inte på bästa möjliga sätt kan utnyttja information som tagits fram av UF-centret för att ordna arbetskraftsservicen i det egna sysselsättningsområdet eller stödja arbetssökandena. I och med att arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter utvidgas kan arbetskraftsmyndigheten få ovan nämnda uppgifter även från UF-centret i en mer omfattande grad och således kan arbetskraftsmyndigheten på ett bättre och ändamålsenligare sätt utnyttja informationen för att främja sysselsättningen i det egna sysselsättningsområdet.

De ovan nämnda åtgärderna är även en förutsättning för att genomföra skrivningen om sysselsättningspaketet, om vilken regeringen gav en riktlinje vid budgetförhandlingarna.

UF-centrets uppgifter i anknytning till statsunderstöd

UF-centret ansvarar för de uppgifter enligt statsunderstödslagen vilka föreskrivits i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, vilka gäller utbetalning, återkrav och övervakning av utbetalningen av understöd. UF-centret har även en rätt enligt statsunderstödslagen att från andra myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för uppgifterna.

I samband med utbetalningen ska statsunderstödsmyndigheten säkerställa att de kriterier som föreskrivits i statsunderstödslagen är uppfyllda och den som ansöker om understöd ska överlämna de behövliga uppgifterna för detta ändamål. Vid behov ska sökanden inkludera även uppgifter om inkomsterna i uppgifterna, så att till exempel statsunderstöd kan betalas ut. Om projektgenomföraren ansöker om utbetalning av statsunderstöd, ska den till ansökan om utbetalning i allmänhet foga till exempel kontoutdrag, lönebesked, huvud- och dagböcker i bokföringen och balansräkningar, så att UF-centret får en godtagbar utredning för utbetalningen av statsunderstöd. Av dessa beslut gäller uppskattningsvis omkring 80 procent sådana understöd vars utbetalning delvis eller helt baserar sig på löner som betalats till personalen.

Ovan nämnda nödvändiga uppgifter fås direkt ur inkomstdatasystemet, om det utifrån lagen om inkomstdatasystemet är möjligt att till UF-centret lämna ut uppgifter ur inkomstdatasystemet för att sköta lagstadgade uppgifter som gäller statsunderstöd. För att detta ska vara möjligt ska användningsändamålen för uppgifterna i inkomstdatasystemet enligt lagen om inkomstdatasystemet för UF-centrets del utvidgas till de uppgifter som gäller statsunderstöd

vilka föreskrivits för UF-centret i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

3 Målsättning

Målet med att göra det möjligt för Arbetskraftsmyndigheten att behandla nödvändiga uppgifter i inkomstdatasystemet är att på ett ändamålsenligare och kostnadseffektivare sätt stödja Arbetskraftsmyndigheterna i skötseln av lagstadgade uppgifter av allmänt intresse och möjliggöra att Arbetskraftsmyndigheterna kan erbjuda ännu mer individuell, effektivare och ännu bättre riktad Arbetskraftsservice till sina kunder.

Målet med den ändring som berör UF-centret är att förbättra skötseln av de lagstadgade uppgifterna i anknytning till statsunderstöd och minska den administrativa bördan för dem som ansöker om understöd och för myndigheten.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Ordnandelagen och lagen om inkomstdatasystemet ändras så att de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna får möjlighet att i högre grad än för närvarande få och använda nödvändiga uppgifter som gäller kunderna och som lagrats i inkomstdatasystemet för att verkställa Arbetskraftsservice enligt ordnandelagen och uppgifter i anknytning till verkställigheten.

Dessutom kan Arbetskraftsmyndigheterna använda inkomstuppgifter om en kund för tillsynen, utvecklingen, uppföljningen, utvärderingen, statistikföringen, prognostiseringen och styrningen av den sysselsättningservice som ordnats inom ramen för den allmänna kompetensen, under förutsättning att servicen överenskommit i sysselsättningsplanen.

UF-centret ges möjlighet att få nödvändiga uppgifter ur inkomstdatasystemet för att sköta de uppgifter enligt statsunderstödslagen vilka föreskrivs i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

De föreslagna ändringarna av Arbetskraftsmyndigheternas rätt att få uppgifter möjliggör att uppgifterna i inkomstregistret utnyttjas i mer omfattande grad i ordnandet av Arbetskraftsservice. Ändringen ger en möjlighet till att, men förpliktar inte till att Arbetskraftsmyndigheterna utnyttjar uppgifterna. Inkomstuppgifter kan användas till exempel för analys av Arbetskraftsservicens resultat enligt sysselsättningsområde genom att bedöma bland annat servicens konsekvenser för antalet månader i arbete och antalet månader med en arbetslöshetsförmån eller sysselsättningens art (längden på en konstaterad sysselsättning eller förvärvsnivån). Analysdata kan utnyttjas i området till exempel i hänvisningen till service, om vissa tjänster upptäcks ge bättre resultat antingen för alla eller för vissa målgrupper. Det är möjligt att inkomstuppgifter utnyttjas även för så kallade resultatbaserade upphandlingar, där en separat ersättning betalas till serviceproducenten till exempel för det att en person tagit sig ur arbetslöshet efter en viss tid från det att servicen upphört.

För att utnyttjandet av inkomstuppgifter i bedömningen av servicens resultat ska ge tillförlitligare resultat, ska de personer som omfattas av servicen jämföras med arbetslösa arbetssökanden som har motsvarande bakgrundsegenskaper men inte deltagit i servicen. I så fall

påminner analysen om det upplägg som använts i studierna om servicens effekt. Den föreslagna ändringen kan öka bedömningen av arbetskraftsservicens resultat då den är avgränsad till en väldigt lokal nivå. Arbetskraftsservicens effekt har bedömts i hög grad i inhemska och internationella studier, och därtill producerar UF-centret nationell uppföljnings- och genomslagsanalysdata om arbetskraftsservicen.

I studierna av arbetskraftsservicens effekt har rikligt med avvikelser observerats i de olika tjänsternas effekter. Till exempel Levy Yeyati et al. (2025)¹ granskar effekten för olika typer av åtgärder i en omfattande metautvärdering med randomiserade experimentella konstellationer. Medianen för arbetskraftsservicens sysselsättningskonsekvens är omkring två procent, så gott som sju procent med yrkesutbildning och elva procent med lönesubvention. Enligt samma studie påverkar inte könet eller utbildningsnivån resultaten. Utöver servicetypen har man i forskningslitteraturen observerat variation i effekternas tidsmässiga dimension^{2 3} eller sätten att mäta effekten², konjunkturskedet⁴ eller vissa deltagargrupper.^{5 6} Eftersom man observerat avvikelser i servicens effekt, kan det anses vara möjligt att man genom att dra nytta av informationen från utvärderingen av servicens effekt kan rikta servicen ännu effektivare än tidigare och således uppnå indirekta positiva sysselsättningseffekter.

Den lokala analysverksamheten kan i viss mån vara överlappande med den information som producerats i övrigt. Fördelen med lokal analysverksamhet kan dock anses vara att analysen riktas noggrannare på de tjänster som är väsentliga för området och eventuellt kortare dröjsmål i analysverksamheten. Utmaningen med lokal analysverksamhet är den större osäkerheten i fråga om resultatens riktning på grund av det lägre antalet observationer, det kunnande som högklassig analysverksamhet förutsätter samt de övriga kostnader som orsakas av behandlingen av data. Det finns även en risk för överservice för kunder nära arbetsmarknaden och underservice för kunder långt borta från arbetsmarknaden, om resultatet utvärderas utan lämplig kontrollgrupp.

Övriga risker i analysverksamheten kan vara en överdriven betoning av inkomstuppgifterna i förhållande till de andra informationskällorna och samtidigt bristerna i anknytning till själva inkomstuppgifterna. De uppgifter som kan fås ur inkomstregistret kan utnyttjas till exempel för att på basis av löneuppgifter förmoda att kunden sysselsatts eller på basis av förmåsuppgifter

¹ Levy Yeyati, Eduardo – Montané, Martín – Sartorio, Luca – Gauna, Alfonso (2025); What works for active labor market policies? A meta-analysis of RCT findings. *Economía LACEA Journal* 24(1); 81–104.

² Card, David – Kluve, Jochen – Weber, Andrea (2018); What works? A meta analysis of recent active labor market program evaluations. *Journal of the European Economic Association*, June 2018, Vol. 16, No. 3 (June 2018), pp. 894-831

³ Vooren, Melvin - Haelermans, Carla - Groot, Wim - Maassen van den Brink, Henriëtte (2018); The effectiveness of active labor market policies; A meta-analysis. *Journal of Economic Surveys*, vol 33

⁴ Juho Alasalmi – Henna Busk – Antti Kauhanen - Taina Leinonen – Svetlana Solovieva – Tarmo Valkonen – Eira Viikari-Juntura (2020); Työpolitiikka ja työllisyysaste: tutkimukseen perustuvia johtopäätöksiä <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-951-6>

⁵ OECD (2023); Evaluation of active labour market policies in Finland. Connecting people with jobs. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/02/evaluation-of-active-labour-market-policies-in-finland_c2eb2c3a/115b186e-en.pdf

⁶ Zoellner, Moritz - Fritsch, Michael - Wyrwich, Michael (2018); An evaluation of German active labour market policies; a review of the empirical evidence. *Journal of Entrepreneurship and Public Policy* Vol. 7 No. 4, 2018 pp. 377-410, DOI 10.1108/JEPP-D-18-00023

förmoda att kunden övergått till annan verksamhet, till exempel studier. Med uppgifterna ur inkomstregistret är det dock inte möjligt att utvärdera till exempel hur arbetsförmågan eller kunnandet utvecklats i servicen, varför servicens alla effekter inte kan utvärderas endast baserat på förmodanden som gjorts utifrån inkomststoppgifterna. Med avseende på periodiseringen av inkomsterna eller situationer där en företagare inte betalar lön utan utdelning till själv kan även till exempel inkomststoppgifter som fås om företagande eller eget arbete vara förknippade med osäkerhet.

Omfattande analysverksamhet som påminner om forskningsverksamhet förutsätter att Arbetskraftsmyndigheten satsar på behandlingen och lagringen av de uppgifter som fås ur inkomstregistret. För att ordna verksamheten på ett högklassigt sätt förutsätts kompetens på hög nivå, som inte nödvändigtvis är tillgänglig i alla sysselsättningsområden eller mot vilken det inte anses vara meningsfullt att rikta resurser. Arbetskraftsmyndigheterna får möjlighet att utnyttja uppgifter som fås ur inkomstregistret antingen genom att begära informationsmaterial som UF-centret förbehandlat och utnyttjat i sin egen analysverksamhet eller genom att öppna ett direkt gränssnitt till Inkomstregisterenheten, varifrån Arbetskraftsmyndigheten kan få inkomstregisteruppgifter som inte förbehandlats. Beroende på användningsändamålet kan det informationsmaterial som sänds direkt från Arbetskraftsmyndigheten till Arbetskraftsmyndigheten överlämnas antingen som ett datapaket som liknar det informationsmaterial som överlämnas till UF-centret eller som en möjlighet att hämta information om en enskild personkund. I praktiken är ett så kallat datapaket en förutsättning för att analysera servicens resultat, men det möjliggör även de andra användningsändamål som tillåts i lagen, eftersom Arbetskraftsmyndigheten då har tillgång till hela materialet enligt denna informationsprofil för sina egna kunder. Det kan bli aktuellt att överlämna uppgifter som gäller enskilda personkunder till exempel i genomförandet av enkla resultatbaserade upphandlingar, där den myndighet som ansvarar för utbetalningen av resultatavodet ur inkomstregistret granskar om den person som deltagit i servicen fått lön eller slutat att få arbetslöshetsförmåner på det sätt som är en förutsättning för utbetalning av resultatavodet.

På grund av det ovan beskrivna bedöms att lokal omfattande analysverksamhet kan bedrivas i huvudsak av stora städer och de sysselsättningsområden som byggts upp runt dem. Det bedöms att användningen är mindre i analysverksamheten i områden som byggts upp runt medelstora städer och att inledande av egen analysverksamhet på grund av resurs- och kompetenskraven är osannolik i små områden.

UF-centret fortsätter sin egen analysverksamhet, varvid resultaten för områden utan egen analysverksamhet bedöms som en del av den riksomfattande analysverksamheten. I fråga om stora sysselsättningsområden kan det å sin sida uppkomma verksamhet som delvis överlappar den riksomfattande analysverksamheten och delvis kompletterar den. På ovan beskrivna sätt kan dock även små och medelstora områden eventuellt dra nytta av uppgifter om enskilda personkunder för att genomföra enkla resultatbaserade upphandlingar. I brist på en konstellation med kontrollgrupper kan detta dock leda till att servicen riktas på ett oändamålsenligt sätt.

4.2.1 Konsekvenser för den offentliga ekonomin och sysselsättningen

Det föreslagna utfärdandet av bestämmelser om möjligheten att använda information ur inkomstregistret bedöms inte ha självständiga sysselsättningskonsekvenser. Det kan dock främja ovan nämnda sätt att använda information hos Arbetskraftsmyndigheterna och kan på lång sikt leda till indirekta positiva sysselsättningskonsekvenser. Sysselsättningskonsekvenser kan uppkomma på så sätt att Arbetskraftsmyndigheterna upptäcker skillnader i servicens effekt till exempel på grund av arbetssökandens egenskaper eller andra förhållanden och drar nytta av

informationen genom att i vissa situationer hänvisa vissa typer av kunder till sådan service som observerats vara effektiv för dem.

En förutsättning för att sysselsättningskonsekvenser ska uppkomma är att lokal analysdata som baserar sig på inkomstuppgifter utnyttjas på så sätt att hänvisningen till servicen effektiviseras och att servicestrukturen utvecklas i en riktning med bättre sysselsättningskonsekvenser. Eftersom även UF-centret producerar en analys som baserar sig på uppgifterna i inkomstregistret för ett motsvarande syfte, är en annan förutsättning för att fler sysselsättningskonsekvenser ska uppkomma att lokalt producerad information ger mervärde i förhållande till den information som producerats på det riksomfattande planet och forskningslitteraturen. En eventuell fördel med lokalt producerad information är att det är enklare att förankra den som en del av organisationens genomförandeåtgärder, då informationsbehovet har fastställts lokalt och förtroendet för analyser som producerats av den egna organisationen kan vara större bland personalen.

En förutsättning för att genomföra de ändringar som föreslås i propositionen är att informationssystemen utvecklas, vilket uppskattas innebära en kostnad av engångsnatur på omkring 0,5 miljoner euro. Största delen av kostnaderna orsakas av arbetet med att utveckla systemet TIKKU, vilket behövs för att överföra informationen mellan inkomstregisterenheten och UF-centret. Systemet har ursprungligen utvecklats för att stödja behoven avseende information för utbetalningarna, varför utvecklingsarbetet behövs med tanke på införandet av omfattande informationsmaterial. Det bedöms att mindre kostnader uppkommer av arbetet med att utveckla systemen för behandling av inkomstregisterdata och leveransen av data till Arbetskraftsmyndigheterna samt jobbmärknaden för experter. Det hade varit behövligt att genomföra en del av utvecklingsarbetet även utan de ändringar som föreslagits i denna proposition och utvecklingsarbetet finansieras för närvarande genom det anslag som redan tidigare beviljats UF-centret.

På längre sikt uppkommer kostnader som uppskattats vara små för Inkomstregisterenheten och UF-centret av skapandet av gränssnitt mellan informationssystemen, överföringen av inkomstregisterdata samt rådgivningen om uppgifterna i inkomstregistret och användningen av dessa. Dessutom utvidgas Tillstånds- och tillsynsverkets övervakningsuppgifter, vilket kan orsaka extra kostnader för ämbetsverket, längre handläggningstider för ärendena samt ett tryck på att minska övervakningen på eget initiativ. Även kontakterna till dataombudsmannens byrå kan öka. De ekonomiska konsekvenserna för statsförvaltningens ämbetsverk bedöms vara i den mån små att genomförandet kan göras genom att rikta anslag för driftsutgifterna enligt ämbetsverkens anslag till detta syfte utan något behov av att bevilja ämbetsverken ytterligare finansiering för driftsutgifterna i budgeten på grund av de ändringar som föreslagits i denna proposition.

4.2.2 Konsekvenserna för kommunekonomin

Inkomstregistret

Den föreslagna ändringen om möjligheten att använda nödvändiga uppgifter i inkomstregistret är av sådan karaktär att den ger kommunerna en möjlighet, men inte någon skyldighet att begära eller ta emot uppgifter ur inkomstregistret för eget bruk. Således anses den föreslagna lagändringen inte vara en åtgärd som ökar kommunernas lagstadgade uppgifter och det föreslås inte att tilläggsfinansiering riktas till kommunerna för detta syfte. Eftersom den utvidgade rätten att få uppgifter anknyter till uppgiften att ordna Arbetskraftsservice, beaktas de kostnader som orsakas av detta för de kommuner som drar nytta av inkomstregisteruppgifter dock som

kostnader som orsakas av en statsandelsuppgift via den lagstadgade justeringen av kostnadsfördelningen med två års dröjsmål. I så fall deltar staten i finansieringen med en andel enligt statsandelsprocenten på riksnivå.

För de kommuner som vill dra nytta av uppgifterna i inkomstregistret orsakas kostnader av mottagandet, en informationssäker förvaring och utnyttjandet av uppgifter. Ändringen kan påverka även de administrativa processerna och utbildningsbehoven i de kommuner som utnyttjar informationen. Kostnaderna har en karaktär av kostnader för utveckling och administrering av informationssystemen samt personalkostnader. Kostnadsbeloppet kan variera stort beroende på i hur stor grad inkomstuppgifter utnyttjas och på vilket sätt överföringen och behandlingen av informationen i inkomstregistret i praktiken genomförs. I fråga om de sysselsättningsområden som enligt den information som arbets- och näringsministeriet fått under beredningen planerar att börja använda inkomstuppgifter anses lösningen för att överföra uppgifterna utgöras av UF-centrets existerande förbindelser för överföring av existerande data, varvid kostnaderna för utvecklingsarbetet för detta behov uppskattas vara avsevärt lägre jämfört med att en förbindelse byggs för överföring av uppgifter direkt från Inkomstregisterenheten. Till den del som sysselsättningsområden kunnat bedöma informationssystemkostnaderna i fråga om denna lösning, har man bedömt att kostnadernas omfattning är några tiotals tusen euro per område.

Kostnaderna bedöms vara störst i en situation där kommunen vill öppna ett direkt gränssnitt från ett eget informationssystem till Inkomstregisterenhetens inkomstdatasystem och kommunens informationsprofil täcker kommunens hela kundkrets och motsvarar UF-centrets nuvarande informationsprofil i fråga om omfattning. UF-centret använde omkring två miljoner euro av finansieringen för projektet för införande av inkomstregistret, varefter systemhelheten även har utvecklats, vilket orsakat tilläggs-kostnader. Det primära användningssyftet med det system som UF-centret skapat är dock att från inkomstregistret ta emot information som behövs för utbetalning av olika stöd, varför UF-centrets projekt inte kan anses vara helt jämförbart för att uppskatta kommunernas eventuella kostnader. Arbetet med att utveckla informationssystemen vid UF-centret görs i huvudsak som en köpt tjänst. Som riksomfattande aktör kan UF-centret ha bättre förutsättningar än i synnerhet små sysselsättningsområden att genomföra upphandlingar med mindre enhetskostnader. Byggandet av ett direkt och omfattande gränssnitt bedöms således orsaka avsevärda kostnader för de kommuner som beslutar sig för en sådan lösning.

Kommunerna har möjlighet att från inkomstregistret få uppgifter som förbehandlats av UF-centret via UF-centret. Redan för närvarande får kommunerna information som fås ur inkomstregistret via UF-centret för att sköta lagstadgade uppgifter i anknytning till utbetalningen av understöd. Det föreslagna utvidgandet av användningsändamålet förutsätter således inte att något nytt gränssnitt byggs och UF-centret, inte kommunerna, ansvarar för de kostnader som uppkommer av informationsöverföringen. UF-centret producerar dock inte så kallat skräddarsytt informationsmaterial för kommunerna, utan överlämnar det informationsmaterial om kommunens kunder vilket UF-centret själv använder i sin egen analysverksamhet. För kommunerna bedöms denna lösning vara förmånligare jämfört med en lösning med ett direkt gränssnitt som skapas till inkomstregistret.

I ovan beskrivna alternativ tar kommunen emot stora datapaket från inkomstregistret och kommunen måste göra avsevärda satsningar på behandlingen av information för att dra nytta av dessa. På ovan beskrivna sätt förutsätter ett ändamålsenligt utnyttjande av omfattande datamaterial kompetens på hög nivå, vilket Arbetskraftsmyndigheterna eller kommunerna inte nödvändigtvis har sedan tidigare. Det kan också vara utmanande att rekrytera kompetent personal.

Utöver ovan beskrivna alternativ kan kommunerna dra nytta av uppgifterna i inkomstregistret endast i genomförandet av enkla resultatbaserade upphandlingar, varvid det för kommunerna kan vara tillräckligt med en förenklad gränssnittslösning till inkomstregistret. På praktisk nivå kan detta innebära en rätt att använda den webbtjänst som administreras av Inkomstregisterenheten, varifrån användaren kan hämta de nödvändiga uppgifterna om en enskild person till exempel för att konstatera en grund för ett resultatavvode i en resultatbaserad upphandling. Utnyttjandet av sådana uppgifter ökar endast i liten mån kostnaderna för de kommuner som utnyttjar informationen.

För närvarande överlämnar UF-centret vissa inkomstuppgifter till Arbetskraftsmyndigheten till de informationssystem som omfattas av användningsskyldigheten och som behövs för att utföra uppgifter som gäller viss Arbetskraftsservice, såsom utbetalningar och beslut. Inkomstuppgifter används för utbildning inom omställningsskyddet, lönesubventioner, sysselsättningsstöd för personer som fyllt 55 år och informationssystem som omfattas av skyldigheten att använda startpeng. I anknytning till dessa fattar Arbetskraftsmyndigheterna förvaltningsbeslut, varvid Arbetskraftsmyndigheten omfattas även av utredningsskyldigheten enligt 31 § i förvaltningslagen (434/2003). Genom utvidgandet av rätten till information ändras inte denna helhet, utan denna del förblir oförändrad med anledning av propositionen.

I denna propositionen gäller den utvidgade rätten att få uppgifter dock sådana uppgifter som anknyter till genomförandet av Arbetskraftsservice och som i princip inte förutsätter något förvaltningsbeslut om kunden. Dessa utgörs av att ordna och producera Arbetskraftsservice och den anknytta övervakningen, utvecklingen, uppföljningen, utvärderingen, statistikföringen, prognostiseringen och styrningen. Eftersom den utvidgade rätten att få uppgifter möjliggör skötseln av dessa uppgifter av allmänt intresse vilka i princip anknyter till administrativ verksamhet, bedöms det att utredningsskyldigheten enligt 31 § i förvaltningslagen inte är motstridig i fråga om ovan refererade uppskattning av informationssystem- eller kostnadskonsekvenserna.

4.2.3 Konsekvenser för sammanslutningar

Förslaget om att utvidga användningsändamålet för de uppgifter i inkomstregistret vilka används av UF-centret till att gälla utbetalning av understöd som beviljas med stöd av statsunderstödslagen underlättar den administrativa bördan för mottagarna av statsunderstöd, då det inte finns något behov av att separat lämna löneuppgifter, utan UF-centret får de behövliga uppgifterna ur inkomstregistret. Beloppet av de understöd som beviljas med stöd av statsunderstödslagen och således även antalet betalningstransaktioner varierar årligen. UF-centret har bedömt att det år 2025 fattar omkring 10 000 utbetalningsbeslut som gäller stöd som beviljats med stöd av statsunderstödslagen. Av dessa beslut gäller uppskattningsvis omkring 80 procent sådana understöd vars utbetalning delvis eller helt baserar sig på löner som betalats till personalen. Om den arbetstid som mottagarna av understöd använder minskade med i snitt en halv timme per ansökan, skulle den föreslagna ändringen minska den administrativa bördan för mottagarna av understöd med omkring 4 000 arbetstimmar per år.

4.2.4 Konsekvenser för myndigheterna

4.2.4.1 Arbetskraftsmyndigheterna

Arbetskraftsmyndigheterna ges möjlighet att utnyttja nödvändiga uppgifter ur inkomstregistret på ovan beskrivna sätt. Uppgiften är ny, men frivillig för Arbetskraftsmyndigheterna. Konsekvenserna för Arbetskraftsmyndigheten och dess arbetsmängd beror på om

arbetskraftsmyndigheten utövar möjligheten att få uppgifter ur inkomstregistret och i vilken omfattning samt via vilken kanal.

Utöver de kostnader som orsakas av behandlingen av inkomstuppgifter ökar arbetskraftsmyndigheternas ansvar för att behandlingen av uppgifter sker på behörigt sätt. Om arbetskraftsmyndigheten vill begära inkomstregisterdata som gäller hela den egna kundkretsen för analysverksamhet antingen från UF-centret eller direkt från Inkomstregisterenheten, uppkommer ett nytt register för arbetskraftsmyndigheten. I så fall ansvarar arbetskraftsmyndigheten fullt ut för de anknutna skyldigheterna utifrån dataskyddsförordningen och lagstiftningen.

4.2.4.2 UF-centret

Den utvidgade rätten för arbetskraftsmyndigheten att få uppgifter

Den föreslagna ändringen om en mer omfattande rätt för arbetskraftsmyndigheterna att få uppgifter ur inkomstregistret ökar UF-centrets uppgifter till den del som arbetskraftsmyndigheterna vill ta emot förbehandlat informationsmaterial ur inkomstregistret från UF-centret. Även om inte en enda arbetskraftsmyndighet framför en sådan begäran till UF-centret, ska UF-centret dock se till att det har färdighet att leverera uppgifterna på begäran, vilket förutsätter en utveckling av de informationssystem som UF-centret administrerar. Utvecklingsarbetet hänför sig till förnyandet av systemet TIKKU, som byggts för överföring av information som tas emot från inkomstdatasystemet, UF-centrets system för behandling av informationsmaterial MYLLY och integrationsystemet KIPA, som är avsett för information som överförs till arbetskraftsmyndigheterna. De viktigaste ändringsbehoven hänför sig till systemet TIKKU.

Utöver utvecklingskostnaderna av engångsnatur orsakas tilläggskostnader och uppgifter för UF-centret av rådgivningen om förbehandlad inkomstregisterdata och kostnader som uppskattas vara små med anledning av överföringen av information. Eftersom UF-centret tillställer arbetskraftsmyndigheterna delar av samma förbehandlade informationsmaterial som UF-centret producerar för behoven i den egna analysverksamheten, orsakas inte tilläggskostnader på grund av förbehandlingen av inkomstuppgifter för UF-centret i denna lösning.

Statsunderstöd

Det föreslås att UF-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstregistret utvidgas på så sätt att UF-centret kan använda uppgifter ur inkomstregistret för utbetalning, återkrav och övervakning av de understöd som ska betalas med stöd av statsunderstödslagen och som omfattas av dess ansvar. Inkomstuppgifter kan hämtas via inkomstregistrets användargränssnitt med en behörighet som beviljas separat eller så kan de hämtas via ett gränssnitt i form av en materialbeställning till det system som behandlar statsunderstöd. I fråga om lönebaserade understöd kan ansökan av sökanden kompletteras med inkomstuppgifter i e-tjänsten.

UF-centret har bedömt att genomförandet av materialbeställningar via ett gränssnitt orsakar relativt små utvecklingskostnader för att komplettera de nuvarande materialbeställningarna och förbättra importgränssnittet. UF-centret använder det existerande importgränssnittet och mekanismen för materialbeställning i fönsterapplikationen för inkomstuppgifter, vilken inte kräver avsevärda ändringar. Kostnaderna för utvecklingsarbetet bedöms uppgå till högst omkring 50 000 euro. Kostnadsuppskattningen motsvarar den årliga finansieringen som

reserverats för UF-centret ur ämbetsverkets driftsutgifter för småskalig utveckling av materialgränssnitt. Finansieringen för år 2026 kan hänföras till ovan beskrivna ändamål.

På längre sikt är det möjligt att utveckla blanketterna för utbetalning av understöd på så sätt att de behövliga inkomstuppgifterna hämtas ur inkomstregistret direkt till utbetalningsblanketten i så kallad strukturerad form, då separat extrahering av uppgifter inte behövs. Det långsiktiga utvecklingsarbetet kan effektivisera även UF-centrets verksamhet. I den urvalsundersökning som utredde utnyttjandet av uppgifter ur inkomstregistret, vilket tidigare införts vid UF-centret, uppskattades att arbetsinsatsen effektiviserades med omkring 37 procent mätt med antalet beslut per årsverke.

4.2.4.3 Inkomstregisterenheten

Enligt förslaget får kommunen och samkommunen en rätt enligt lagen om inkomstdatasystemet att få vissa uppgifter som är nödvändiga för att verkställa arbetskraftsservicen ur det inkomstdatasystem som administreras av Inkomstregisterenheten. Man bedömer att de föreslagna ändringarna i viss mån ökar Inkomstregisterenhetens kostnader. Det är inte möjligt att uppskatta kostnadsbeloppet i förväg, eftersom det beror på hur många kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheter som vill utnyttja uppgifter ur inkomstregistret och via vilket tekniskt genomförande. Uppskattningsvis orsakas små tilläggskostnader för Inkomstregisterenheten av informationsöverföringen, om uppgifterna överförs via UF-centret till arbetskraftsmyndigheten. Om arbetskraftsmyndigheterna utvecklar egna gränssnittslösningar direkt till inkomstdatasystemet, orsakar dessa en kostnad på uppskattningsvis omkring 20 000 euro per gränssnitt. Kostnadsuppskattningen påverkas dock även av arten av det gränssnitt som byggs.

Utöver kostnaderna för att utveckla kanalerna för informationsöverföring orsakas tilläggskostnader för Inkomstregisterenheten av rådgivningen om inkomstregistrets uppgiftsinnehåll då antalet uppgiftsanvändare ökar. Uppgången i arbetsmängden beror på hur många arbetskraftsmyndigheter som utnyttjar uppgifterna i inkomstregistret och i vilken omfattning.

I fråga om det föreslagna utvidgandet av UF-centrets rätt att få uppgifter bedöms inte de statsunderstöd som UF-centret betalar och som beviljats med stöd av statsunderstödslagen väsentligt öka Inkomstregisterenhetens informationsförmedlings- eller rådgivningskostnader, eftersom UF-centret har utnyttjat uppgifterna i inkomstregistret redan tidigare för delvis motsvarande användningsändamål.

4.2.4.4 Tillstånds- och tillsynsverket

Enligt ordnandelagen hör laglighetsövervakningen avseende arbetskraftsmyndigheterna till Tillstånds- och tillsynsverket, som behandlar en förvaltningsklagan som gäller uppgifter som föreskrivits för arbetskraftsmyndigheten och den offentliga arbetskraftsservicen. Därtill genomför verket övervakning av arbetskraftsmyndigheterna på eget initiativ.

År 2024 uppgick antalet klagomål som inkom till Tillstånds- och tillsynsverket till så gott som 100 och antalet avgöranden i dessa till omkring 70. Antalet klagomålsärenden som inkom till Tillstånds- och tillsynsverket var omkring 210 år 2025. Av klagomålen år 2025 gäller omkring 60 procent arbetskraftsservice och omkring 40 procent utkomstskyddet för arbetslösa.

De föreslagna ändringarna om utvidgad användning av uppgifterna i inkomstregistret vid arbetskraftsmyndigheterna ökar antalet personer som behandlar uppgifter, vilket ökar risken för

potentiella missbruk. Detta bedöms i viss mån öka antalet klagomål som inkommer till Tillstånds- och tillsynsverket och även antalet komplicerade fall som ska avgöras. Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter ökas även till den del som det eventuellt utför övervakning på eget initiativ i ärendet. Bedömningen av uppgifternas nödvändighet och användningsändamål (till exempel i hänvisningen till service) kommer att orsaka utmanande tolkningssituationer för tillsynsmyndigheten i fråga om kundernas jämlikhet, ett jämställt bemötande av dem och dataskyddet.

Anslagen för driftsutgifterna för Tillstånds- och tillsynsverkets uppgifter minskar dock med omkring 10 procent i en jämförelse som omspannar åren 2024–2027. De ökade uppgifterna kan synas som längre handläggningstider för tillsynsärenden eller som ett tryck på att minska övervakningen på eget initiativ.

4.2.5 Konsekvenser för informationssamhället

4.2.5.1 Ändringskonsekvenser för informationshanteringen

Enligt 8 § 2 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, nedan *informationshanteringslagen*) ska det ministerium som ansvarar för verksamhetsområdet göra en bedömning enligt 5 § 3 mom. då bestämmelser som är under beredning återverkar på informationsmaterial och informationssystem. Dessutom ska ministeriet utvärdera konsekvenserna av de planerade bestämmelserna för handlingarnas offentlighet och sekretess.

Om kommunen eller samkommunen begär att Inkomstregisterenheten lämnar ut personuppgifter i inkomstdatasystemet direkt till Arbetskraftsmyndigheten, är det möjligt att den personuppgiftsansvarige för inkomstdatasystemet blir föremål för lindriga, men inte väsentliga konsekvenser, som hänför sig till ändringar i informationshanteringen. För upprepat elektroniskt utlämnande av uppgifter ska ett tekniskt gränssnitt enligt 5 kap. i informationshanteringslagen byggas eller så ska en elektronisk förbindelse öppnas. Inkomstregisterenheten överlåter dock uppgifter för de ändamål som avses i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet till ett stort antal myndigheter med gränssnitt och elektroniska förbindelser, varför det inte anses vara behövligt att bedöma ändringarnas närmare konsekvenser utifrån 8 § 2 mom. i informationshanteringslagen på annat sätt än genom att konstatera att informationshanteringslagen är tillämplig på ändringarna.

Dessutom krävs att Inkomstregisterenheten uppdaterar åtkomstprofilerna i fråga om UF-centret och att den skapar eventuella nya åtkomstprofiler för de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna, om de profiler som de eventuellt använder för närvarande inte kan utnyttjas och uppdateras med avseende på mottagande av information och ändamålen för utlämnande.

Man bedömer att UF-centret är föremål för små ändringskonsekvenser för informationshanteringen. De största ändringskonsekvenserna för informationshanteringen hänför sig till kommunerna och samkommunerna. Om en kommun eller samkommun inte drar nytta av inkomstuppgifterna, bedöms propositionen inte ha ändringskonsekvenser beträffande informationshanteringen för de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna.

Ordnanandet av informationshanteringen och ansvaren

I egenskap av informationshanteringsenhet ansvarar UF-centret så som för närvarande för informationshanteringen av de inkomstuppgifter som det fått i enlighet med vad som föreskrivs i informationshanteringslagen. På grund av propositionen är UF-centret dock föremål för ett behov av engångsnatur att utveckla informationssystemen till en kostnad på omkring 0,5 miljoner euro. Detta hänför sig till arbetet med att utveckla systemet TIKKU, vilket behövs för överföringen av information mellan inkomstregistercentralen och UF-centret. Detta utvecklingsarbete ändrar inte UF-centrets roll som informationshanteringsenhet, utan det största utvecklingsarbetet hänför sig till att TIKKU kan behandla mer data på ett informationssäkert sätt.

Enligt informationshanteringslagen avses med informationshanteringsenhet en myndighet med uppgift att ordna informationshantering i enlighet med informationshanteringslagen. I 4 § 1 mom. i informationshanteringslagen föreskrivs separat att en kommun och samkommun är informationshanteringsenheter. I så fall orsakar propositionen ändringskonsekvenser beträffande informationshanteringen för varje kommun och samkommun som är en separat juridisk person. Detta ändras inte av att Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig i fråga om inkomster enligt förslagna 114 a § i ordnandelagen.

De eventuella framtida informationshanteringsenheterna ska utarbeta de informationsmodeller som förutsätts av 5 § i informationshanteringslagen beträffande informationshanteringen i skötseln av myndighetsuppgifterna. I och med att ändringen hänför sig till existerande informationshanteringsenheter, såsom kommuner eller samkommuner, ska de bedöma ändringen i enlighet med 5 § 3 mom. i informationshanteringslagen och vid behov uppdatera sina egna informationshanteringsmodeller.

Informationssäkerhet

I fråga om UF-centret har propositionen inte ändringskonsekvenser för den informationssäkerhet som föreskrivs i 4 kap. i informationshanteringslagen. Uppgifterna överförs från Inkomstregisterenheten till UF-centret på ett sätt som motsvarar nuläget, dock under förmodan att dataskyddet förbättras i och med arbetet med att utveckla systemet TIKKU.

I fråga om informationssäkerheten hänför sig ändringskonsekvenserna för informationshanteringen till de kommuner och samkommuner till vilka inkomstuppgifter utlämnas. Dessa ska i sin verksamhet beakta allt vad som föreskrivs om informationssäkerheten i 4 kap. i informationshanteringslagen.

På grund av den stora mängden information kan det förmodas att kommunerna och samkommunerna behöver en informationsresurs och att inkomstuppgifter behandlas genom ett informationssystem, eftersom det inte är möjligt att behandla dessa inkomstuppgifter utan dessa. I så fall ska kommunen och samkommunen utifrån informationshanteringslagen till exempel säkerställa informationssäkerheten för informationsmaterialet och informationssystemen och fastställa behörigheter till informationssystemet eftersom dessa inte föreskrivs närmare i speciallagarna. Därtill ansvarar kommunen eller samkommunen bland annat för att logguppgifter samlas in i enlighet med informationshanteringslagen.

Bildandet av informationsmaterial och sättet att lämna ut det

Bildandet av informationsmaterial vid UF-centret bedöms inte vara föremål för ändringar utifrån propositionen. Uppgifterna överförs så som för närvarande från Inkomstregisterenheten

i elektronisk form genom UF-centrets tekniska gränssnitt. Uppgifter behandlas även i de informationssystem som används för närvarande.

I och med de ändringar som föreslås i propositionen utvidgas den kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter till att gälla inkomstuppgifter, det vill säga att arbetskraftsmyndigheten kan få nödvändiga inkomstuppgifter även från UF-centret. Till denna del kan UF-centrets sätt att lämna ut uppgifter bli föremål för ändringar, i vilka bestämmelserna i 5 kap. i informationshanteringslagen ska beaktas. Å andra sidan utlämnar UF-centret dock redan för närvarande uppgifter i form av datapaket till arbetskraftsmyndigheterna, det vill säga att ingen avsevärd ändring i sättet lämna ut uppgifter borde uppstå. Ändringen gäller i högre grad innehållet i de uppgifter som ska lämnas ut, det vill säga att informationssäkerheten ska beaktas i fråga om utlämnanden.

Kommunerna och samkommunerna orsakas de största ändringskonsekvenserna för informationshanteringen enligt 5 kap. i informationshanteringslagen. Kommunen eller samkommunen är mottagare av uppgifterna, det vill säga att den ska beakta vad som föreskrivs i informationshanteringslagen och bygga upp de informationsresurser och informationssystem som informationshanteringslagen förutsätter för att kunna ta emot uppgifter i elektroniskt format. Informationsmaterial utgörs med andra ord av de inkomstuppgifter som kommunerna och samkommunerna tagit emot.

Det föreslås att 114 a § 4 mom. innehåller separata bestämmelser om arbetskraftsmyndighetens skyldighet att radera inkomstuppgifter. Till denna del handlar det om ett undantag vad som föreskrivits i 21 § i informationshanteringslagen. En kommun eller samkommun kan med andra ord inte själv fastställa förvaringstiderna för inkomstuppgifter.

Informationsresursernas interoperabilitet och utnyttjandet av dem

Inkomstuppgifterna överförs från Inkomstregisterenheten till UF-centret via det tekniska gränssnitt som är i användning för närvarande och propositionen har inte konsekvenser för detta.

Om Inkomstregisterenheten lämnade ut uppgifter direkt till kommun- eller samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheter, skulle det vara nödvändigt för dem att detta bygga ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse, vilket ger upphov till kostnader. Inkomstregisterenheten och kommunen eller samkommunen fastställer det närmare innehållet i de uppgifter som lämnas ut utifrån arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter och uppgifternas nödvändighet.

Handlingarnas offentlighet, sekretess, dataskydd och rättigheterna att få information

På grundval av offentlighetslagen är inkomstuppgifter sekretessbelagda och uppgifter lämnas ut mellan myndigheter på vilka offentlighetslagen tillämpas. Alla myndigheter som lämnar ut och tar emot uppgifter behandlar redan för närvarande sekretessbelagda uppgifter, varför den sekretess som föreskrivs i offentlighetslagen inte bedöms ha ändringskonsekvenser.

Propositionen har konsekvenser för dataskyddet i synnerhet i fråga om arbetskraftsmyndigheterna, eftersom arbetskraftsmyndigheten i fråga om de inkomstuppgifter som den mottar blir personuppgiftsansvarig i förhållande till sina kunder. Den personuppgiftsansvariges uppgifter och skyldigheter föreskrivs direkt i dataskyddsförordningen. Likaså regleras den registrerades rättigheter i förordningen.

Även om ändringar av Arbetskraftsmyndighetens rätt att få information inte föreslås i propositionen, har 114 a § i propositionen en indirekt konsekvens för Arbetskraftsmyndighetens rätt att få information. Den indirekta konsekvensen bildas av att lagen innehåller bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten kan behandla vissa inkomstuppgifter i större omfattning än för närvarande. Detta skulle indirekt utvidga även Arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter.

4.2.5.2 Konsekvenser för dataskyddet

I artikel 35 i dataskyddsförordningen förutsätts att om behandling av personuppgifter sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter, ska den personuppgiftsansvarige före behandlingen utföra en bedömning av den planerade behandlingens konsekvenser för skyddet av personuppgifter. När bedömningens behövlighet bedöms ska hänsyn tas till de risker som är förknippade med behandling, med beaktande av behandlingens art, omfattning, sammanhang och syften.

Lagstiftaren kan som en del av lagberedningen göra en konsekvensbedömning som gäller dataskyddet. Om konsekvensbedömningen görs i samband med lagstiftningsarbetet, är det inte längre nödvändigt att göra någon konsekvensbedömning i samband med dessa behandlingsåtgärder. Dataombudsmannen har ansett att detta är synnerligen värt att understödja i behandlingen en hög risk (utlåtande 777/03/2018). Dataombudsmannen har ansett att risker förekommer i anknytning till de särskilda kategorierna av personuppgifter och därtill exempelvis vid omfattande behandling av personuppgifter, som gäller ett stort antal registrerade. I fråga om behörigheter förekommer en hög risk även i fråga om det stora antalet användare av informationssystemet och de behörigheter som tilldelats dem (utlåtande 777/03/2018).

Inkomstregisterenheten har gjort en konsekvensbedömning avseende dataskyddet i det informationssystem som den administrerar, från vilket den redan för närvarande lämnar ut uppgifter till flera aktörer som föreskrivits i lagen om inkomstdatasystemet. De ändringar som beror på denna proposition bedöms med beaktande av behandlingens art, omfattning, kontext och syften inte öka någon sådan hög risk i inkomstdatasystemet att ändringarna ska bedömas i samband med lagstiftningsarbetet.

UF-centret har även gjort en konsekvensbedömning avseende dataskyddet i de informationssystem som det administrerar. De ändringar som beror på denna proposition bedöms med beaktande av behandlingens art, omfattning, kontext och syften inte öka någon sådan hög risk i UF-centrets system att ändringarna ska bedömas i samband med lagstiftningsarbetet.

I och med de föreslagna ändringarna får de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna personuppgifter ur inkomstregistret och de kan i omfattande grad behandla personuppgifter om ett stort antal registrerade. Detta bedöms uppfylla kriterierna för en hög risk, även om behandlingen av personuppgifter och risken i och med den är beroende av om Arbetskraftsmyndigheterna drar nytta av möjligheten att utnyttja inkomstuppgifter. Dataskyddskonsekvenserna bedöms ur denna synvinkel utifrån artikel 35 i dataskyddsförordningen i samband med lagstiftningsarbetet, men de personuppgiftsansvariga ska rikta uppmärksamhet på att det i samband med lagstiftningsarbetet inte är närmare känt vilka Arbetskraftsmyndigheter som kommer att utnyttja inkomstinformationen och i vilka informationssystem. På grund av detta kan nedan föreslagna bedömning av dataskyddskonsekvenserna sannolikt inte bedömas uppfylla den skyldighet som föreskrivits för den personuppgiftsansvarige i artikel 35 i dataskyddsförordningen, oberoende av dataombudsmannens ovan nämnda utlåtande.

Enligt artikel 35.7 i dataskyddsförordningen ska man i bedömningen inkludera åtminstone:

- a) en systematisk beskrivning av den planerade behandlingen och behandlingens syften, inbegripet, när det är lämpligt, den personuppgiftsansvariges berättigade intresse,
- b) en bedömning av behovet av och proportionaliteten hos behandlingen i förhållande till syftena,
- c) en bedömning av de risker för de registrerades rättigheter och friheter som avses i punkt 1, och
- d) de åtgärder som planeras för att hantera riskerna, inbegripet skyddsåtgärder, säkerhetsåtgärder och rutiner för att säkerställa skyddet av personuppgifterna och för att visa att denna förordning efterlevs, med hänsyn till de registrerades och andra berörda personers rättigheter och berättigade intressen.

Behandlingsåtgärder och behandlingens ändamål

Det föreslås att 114 a § i ordnandelagen för egen del innehåller bestämmelser om de inkomstuppgifter som ska behandlas, behandlingens ändamål och rättsgrunden. Varje Arbetskraftsmyndighet behandlar uppgifter endast i fråga om dess kunder.

Enligt 114 a § 1 mom. i ordnandelagen får Arbetskraftsmyndigheten behandla de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten, 6 § 5 mom. 8 punkten och 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet. Enligt 114 a § 2 mom. får Arbetskraftsmyndigheterna använda uppgifter för de användningsändamål som föreskrivs i 112 § 1 mom. 1 och 3 punkten i ordnandelagen, det vill säga för ordnande och produktion av tjänster och uppgifter enligt ordnandelagen samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning med avseende på dessa uppgifter. Till denna del är syftet att Arbetskraftsmyndigheterna kan behandla inkomstuppgifter för samma användningsändamål som för vilka det är möjligt att behandla andra i 114 § 1 mom. avsedda uppgifter som gäller en personkund. Behandlingen av uppgifter baserar sig dock på en annan behandlingsgrund än behandlingen av uppgifter enligt 114 §.

Behandlingen av uppgifter enligt föreslagna 114 a § 1 mom. baserar sig på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen och i 114 a § 1 och 2 mom. utövas det nationella handlingsutrymme som artikel 6.3 i dataskyddsförordningen möjliggör.

Det föreslås att 13 § 1 mom. 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet innehåller bestämmelser om det ändamål för vilket Inkomstregisterenheten kan lämna ut inkomstuppgifter till kommunerna och samkommunerna. Omfattningen av de uppgifter som lämnas ut begränsas även genom 114 a § 1 mom., eftersom detta begränsar Arbetskraftsmyndighetens rätt att behandla inkomstuppgifter. Dessutom är 114 a § 2 mom. i ordnandelagen i fråga om användningsändamålet för inkomstuppgifter av samma innehåll som det ändamål som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet, för vilket det är möjligt att lämna ut uppgifter till kommunerna. Detta är nödvändigt eftersom kommunen kan få inkomstuppgifter såväl från Inkomstregisterenheten (rådata) som från UF-centret (förbehandlade uppgifter). På så sätt säkerställs att uppgifternas användningsändamål förblir det samma, oberoende av från vilken aktör Arbetskraftsmyndigheterna får uppgifter.

Enligt föreslagna 114 a § 3 mom. får de i 1 mom. avsedda uppgifterna användas för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning som hänför sig till service till stöd för jobsökning och sysselsättning, förutsatt att det är fråga om sådan service som överenskommit i en sysselsättningsplan. Detta är en förutsättning för att de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna ska kunna följa effekten av den Arbetskraftsservice som den ordnar inom ramen för deras allmänna kompetens. En förutsättning för att använda uppgifter är dock att den nämnda servicen har överenskommit i sysselsättningsplanen. Användningsändamålet är möjligt utifrån artikel 6.4 i dataskyddsförordningen. I denna situation baserar sig behandlingen av uppgifter även på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen.

Avsikten är inte att möjliggöra införande av inkomstuppgifter i den nationella informationsresursen enligt 120 § i ordnandelagen, varför uppgifter inte heller behandlas med hjälp av en helhet av kundinformationssystem enligt 120 §, med vilken andra personuppgifter om personkunder i regel behandlas. På grund av detta innehåller föreslagna 114 a § 4 mom. separata bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig för inkomstuppgifter enligt 114 a §. 1 mom. Dessutom föreskrivs i 4 mom. en skyldighet för den personuppgiftsansvarige att radera uppgifter.

Bedömning av behovet av behandlingsåtgärder och deras proportionalitet i förhållande till ändamålen

Syftet med den Arbetskraftsservice som omfattas av Arbetskraftsmyndighetens ansvar att ordna service och de anknutna uppgifterna är att nationellt trygga tillgången till kompetent Arbetskraft och öka möjligheterna för arbetssökandena att få arbete samt att främja inledande av ny företagsverksamhet, företagets verksamhetsförutsättningar och arbetslivskvaliteten. Uppgifterna handlar som helhet om främjande av den nationella sysselsättningen och förebyggande av arbetslöshet, vilket i sig ska anses vara en betydande uppgift av allmänt intresse som staten tilldelat kommunerna med stöd av lagen.

Behandling av uppgifter enligt föreslagna 114 a § behövs för Arbetskraftsmyndigheterna för att ordna och producera tjänster och uppgifter enligt ordnandelagen och för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning i anknytning till dessa, så att Arbetskraftsmyndigheten till exempel kan följa funktionen och genomslaget för personkundernas service och servicestigar samt utveckla dessa. Arbetskraftsmyndigheten behöver uppgifter även för bedömningarna av kundernas servicebehov och servicehänvisning samt för uppföljningen. Inkomstuppgifter behövs även för att rikta servicen i rätt tid.

Ordning av service enligt ordnandelagen på resultatbaserat sätt på så sätt att detta på ett genuint sätt baserar sig på informationen och inte på ett meddelande av arbetssökanden eller serviceproducenten förutsätter även behandling av behövliga inkomstuppgifter.

Dessutom förutsätter uppföljningen, utvecklingen och utvärderingen av tjänsterna på lång och kort sikt samt även de faktiska genomslaget att Arbetskraftsmyndigheten får information av hur kundens inkomster utvecklas under servicen, efter att den avslutats samt efter att kundrelationen upphört. Utan dessa uppgifter och sammanslagning av dessa är det inte möjligt att göra någon analys enligt Arbetskraftsmyndighet om den ordnade servicens effekt.

För att utföra ovan nämnda lagstadgade uppgifter på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt, ska Arbetskraftsmyndigheten behandla i föreslagna 114 a § avsedda behövliga uppgifter om personkunder.

Detta behov får stöd av att kommunerna och samkommunerna med hjälp av inkomstuppgifterna eventuellt kan förbättra effektiviteten vid verkställighet av arbetskraftsservice, kostnadseffektiviteten samt hänvisningen av arbetsökanden till individuell service, bedömningen av servicebehovet och på så sätt hänvisningen till individuell service och innehållet i arbetskraftsservicen. Dessutom kan de bedöma servicens effekt och resultat bättre än för närvarande.

Bedömt ur denna synvinkel ska möjligheten att behandla vissa inkomstuppgifter för ett begränsat användningsändamål, det vill säga för att verkställa arbetskraftsservice enligt ordnandelagen anses vara behövlig och proportionell i förhållande till de mål som eftersom med den, det vill säga att nationellt främja sysselsättningen och vårda arbetslösheten. Även med beaktande av betydelsen för samhället för den uppgift som föreskrivits för arbetskraftsmyndigheten i ordnandelagen kan man anse att det är proportionellt att de i ordnandelagen avsedda lagstadgade uppgifterna för en myndighet på det sätt som lagts fram i detta lagförslag åsidosätter den i offentlighetslagen föreskrivna sekretessen för inkomstuppgifter i fråga om kunderna. Utifrån sekretessen enligt offentlighetslagen ska en ändamålsenlig skötsel av myndighetsuppgifter med andra ord anses väga tyngre än skydd av enskilda inkomstuppgifter.

Man ska även anse att det är behövligt och proportionellt att arbetskraftsmyndigheterna kan behandla uppgifter för ett ändamål enligt föreslagna 114 a § 3 mom., eftersom de kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheterna inom ramen för deras allmänna kompetens för sina kunder kan ordna sådan sysselsättningsservice som inte föreskrivs i ordnandelagen. Även om denna service inte regleras i ordnandelagen, bildar de ändå en enhetlig helhet i fråga om sysselsättningsvården och förebyggandet av arbetslöshet i kommunekonomisystemet. Med tanke på en enhetlig helhet finns det ett behov av att arbetskraftsmyndigheterna ska kunna följa och utvärdera de sammantagna konsekvenserna av denna sysselsättningsservice inom ramen för den allmänna kompetensen och den service som föreskrivits i ordnandelagen. Inkomstuppgifter får dock inte användas för att ordna och producera annan service än den som föreskrivits i ordnandelagen. En ytterligare förutsättning för användningen är att servicen överenskommit i en plan. Ur denna synvinkel bedöms att behövligheten och proportionaliteten uppfylls i fråga om användningsändamålet enligt föreslagna 114 a § 3 mom.

Riskerna i anknytning till de registrerades rättigheter och friheter

Riskerna i anknytning till de registrerades rättigheter och friheter hänför sig till att uppgifter som gäller dem och som utifrån offentlighetslagen är sekretessbelagda lämnas ut ur inkomstregistret till de kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheterna. Dessutom bedöms de risker som gäller den registrerades rättigheter hänföra sig till de personuppgiftsansvariga som eventuellt uppkommer med anledning av propositionen och till att de registrerade har olika rättigheter utifrån dataskyddsförordningen, beroende på vilka personuppgifter det handlar om.

Arbetskraftsmyndigheterna är personuppgiftsansvariga i fråga om de uppgifter som föreskrivs i föreslagna 114 a § 1 mom., eftersom lagring och behandling av personuppgifter inte möjliggörs i fråga om den nationella informationsresurs som avses i 120 § i ordnandelagen och inte heller i helheten av kundinformationssystem. Med tanke på en personkund (en registrerad) innebär detta i praktiken att hans eller hennes inkomstuppgifter finns i en annan informationsresurs än hans eller hennes andra personuppgifter enligt 114 § 1 mom. i ordnandelagen, vilka i regel införs i den nationella informationsresursen. Dessutom fördelas personuppgiftsansvaret för en personkunds uppgifter på så sätt att den som är personuppgiftsansvarig för inkomstuppgifter

enligt 114 a § 1 mom. utgörs av Arbetskraftsmyndigheten i fråga om dess kunder. I fråga om andra personuppgifter om en registrerad enligt 114 § 1 mom., vilka i huvudsak införs i den nationella informationsresursen, utgörs de gemensamt personuppgiftsansvariga av UF-centret och Arbetskraftsmyndigheten i fråga om deras kunder i enlighet med 123 § i ordnandelagen.

Med andra ord kan det finnas flera personuppgiftsansvariga, det vill säga att om till exempel varje Arbetskraftsmyndighet utnyttjar möjligheten att använda inkomstuppgifter, uppgår antalet personuppgiftsansvariga till 45, men varje personuppgiftsansvarig behandlar endast inkomstuppgifter som gäller egna kunder. Till denna del anknyter den höga risken för de registrerades rättigheter och friheter till det stora antalet personuppgiftsansvariga och registrerade och det stora antalet eventuella personuppgiftsbiträden, eftersom Arbetskraftsmyndigheten kan behandla nödvändiga inkomstuppgifter som gäller alla dess kunder för alla användningsändamål enligt 114 a §.

Dessutom är det möjligt att det finns risker som är förknippade med behandlingen av personuppgifter vid Arbetskraftsmyndigheterna och de interna anvisningarna om detta. Detta är till och med sannolikt, eftersom den registrerades rättigheter och friheter fastställs utifrån dataskyddsförordningen och den kan tillämpas och tolkas på lite olika sätt av de olika personuppgiftsansvariga. Den personuppgiftsansvarige ansvarar dock alltid för att skyldigheterna enligt dataskyddsförordningen är uppfyllda.

Dessutom är behandlingsgrunden för de uppgifter som behandlas av myndigheterna olika beroende på om det handlar om uppgifter enligt 114 § 1 mom. eller 114 a § 1 mom. Behandlingsgrunden för uppgifter enligt 114 § 1 mom. utgörs i huvudsak av artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen och i fråga om särskilda personuppgifter uppfylls förutsättningarna i artikel 9. Det föreslås att 114 § 5 mom. i ordnandelagen innehåller bestämmelser om att den registrerade inte har rätt att begränsa behandlingen av uppgifter enligt 114 § 1 mom.

Behandlingsgrunden för de inkomstuppgifter som avses i föreslagna 114 a § 1 mom. utgörs av artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen och den registrerades rättigheter begränsas inte på samma sätt som i fråga om 114 § 1 mom. I praktiken innebär detta att en registrerad i fråga om de uppgifter som avses i 114 a § 1 mom. har tillgång till exempelvis de rättigheter som föreskrivs i artiklarna 18 och 21 i dataskyddsförordningen.

I fråga om den registrerade kan det ovan nämnda leda till att det är oklart för honom eller henne vilken instans som är personuppgiftsansvarig för vilken personuppgift. För den registrerade kan det dessutom vara oklart hur hans eller hennes rättigheter i egenskap av registrerad fastställs utifrån å ena sidan dataskyddsförordningen och å andra sidan utifrån den nationella lagstiftningen, då behandlingsgrunden för uppgifterna varierar enligt dataskyddsförordningen och den registrerades rättigheter därtill varierar enligt behandlingsgrunden.

Det kan bedömas att en annan risk för den registrerades rättigheter är att behandlingen av inkomstuppgifter är en möjlighet för Arbetskraftsmyndigheterna. Detta kan leda till att behandlingen av inkomstuppgifter som gäller en personkund beror på Arbetskraftsmyndighetens möjlighet och resurser att behandla inkomstuppgifter i fråga om de uppgifter som föreskrivs i ordnandelagen. På grund av detta har den registrerade tillgång till de rättigheter som föreskrivs i artiklarna 18 och 21 i dataskyddsförordningen i fråga om uppgifterna enligt 114 a § 1 mom. i ordnandelagen.

Även om höga risker kan identifieras i fråga om den registrerades rättigheter och friheter, är de uppgifter som behandlas i fråga om den registrerades och deras användningsändamål begränsade i föreslagna 114 a §. Till övriga delar tillämpas på den registrerades rättigheter

dataskyddsförordningen och den registrerades rättigheter begränsas inte i den nationella lagstiftningen. Eftersom den registrerades rättigheter bildas utifrån dataskyddsförordningen, ska man bedöma om de på en godtagbar nivå har satts i proposition till riskerna. I bedömningen har man uppmärksammat även att det handlar om sekretessbelagda uppgifter och inte om känsliga uppgifter.

När UF-centret behandlar inkomstuppgifter för uppgifter som gäller statsunderstöd enligt 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, baserar sig behandlingen av uppgifter på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Den registrerades rättigheter begränsas inte i den nationella lagstiftningen utifrån det nationella handlingsutrymmet i dataskyddsförordningen, varvid den registrerades rättigheter fastställs utifrån dataskyddsförordningen.

De planerade åtgärderna för att säkerställa skyddet för personuppgifter

Det föreslås att lagen om inkomstdatasystemet innehåller bestämmelser om de användningsändamål för vilka de inkomstuppgifter som lämnas ut kan lämnas ut genom att hänvisa till verkställigheten av arbetskraftsservice enligt ordnandelagen. Dessutom har Arbetskraftsmyndigheten utifrån ordnandelagen rätt att få endast uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten. Utlämnandet av uppgifter begränsas ännu av Inkomstregisterenheten till nödvändiga uppgifter utifrån principen om användningsändamålsbundenhet genom att tillsammans med den mottagande aktören uppgift för uppgift gå igenom de uppgifter som är nödvändiga. Med andra ord är mottagandet av uppgifter begränsat till vad som är nödvändigt och dessutom avgränsas det till de användningsändamål som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet. På så sätt säkerställs att endast nödvändiga personuppgifter lämnas ut.

Dessutom innehåller 114 a § i ordnandelagen bestämmelser om de inkomstuppgifter som ska behandlas separat och deras användningsändamål, som är av samma innehåll som de användningsändamål för vilka Inkomstregisterenheten kan lämna ut inkomstuppgifter. Detta är nödvändigt på grund av det stora antalet personuppgiftsbiträden och för att Arbetskraftsmyndigheten ska kunna få förbehandlade inkomstuppgifter även från UF-centret. På så sätt säkerställs att användningsändamålen för inkomstuppgifter är tydliga och att de i ordnandelagen föreskrivs på en nivå som är mer precis än i den allmänna dataskyddslagen (1050/2018).

I föreslagna 114 a § 4 mom. i ordnandelagen föreskrivs att Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig för inkomstuppgifter enligt 1 mom. Dessutom innehåller momentet en separat bestämmelse om skyldighet för den personuppgiftsansvarige att radera uppgifter. Den personuppgiftsansvarige ansvarar för skyldigheterna och uppgifterna för en personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen samt för att personuppgifterna behandlas i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen.

Den registrerades rättigheter fastställs till andra delar i enlighet med dataskyddsförordningen och de rättigheter som föreskrivits för registrerade i dataskyddsförordningen begränsas inte genom nationell lagstiftning. Den registrerade har till exempel de rättigheter som föreskrivs i artiklarna 18 och 21 i dataskyddsförordningen i fråga om de uppgifter som föreskrivs i 114 a § 1 mom. och som den registrerade kan rikta mot den personuppgiftsansvarige.

Bestämmelserna i dataskyddslagen om tystnadsplikten och sanktioneringen i anknytning till den ska även anses utgöra skyddsåtgärder. Dataskyddslagen är en allmän lag, varför dessa skyddsåtgärder gäller även för behandling av personuppgifter vid Arbetskraftsmyndigheterna.

Även skyldigheterna i anknytning till tryggheten av informationssäkerheten vid en informationshanteringsenhet enligt informationshanteringslagen kan anses utgöra skyddsåtgärder. Även denna allmänna lag tillämpas på Arbetskraftsmyndigheten. Dessutom tillämpas de allmänna lagarna för förvaltningen och bestämmelserna om tjänsteansvar i Arbetskraftsmyndigheternas verksamhet. Även offentlighetslagen och sekretessbestämmelserna tillämpas på Arbetskraftsmyndigheten.

Utifrån det föreslagna bedöms att skyddet för de registrerades personuppgifter är tryggt och att de registrerades rättigheter har tryggats på det sätt som avses i dataskyddsförordningen samt för egen del genom nationell lagstiftning. De ovan nämnda åtgärderna bedöms bilda behövliga, proportionella och tillräckliga rättsskyddsmekanismer för att säkerställa skyddet för de registrerades personuppgifter.

Enligt dataskyddsförordningen ska en medlemsstat samråda med dataombudsmannen i beredningen av en regeringsproposition som omfattar behandling av personuppgifter. Ett utlåtande om utkastet till proposition har begärts och fåtts av dataombudsmannens byrå i samband med remissförfarandet.

4.2.6 Andra samhällliga konsekvenser

4.2.6.1 Konsekvenser för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Skyddet för privatlivet

Redan för närvarande har Arbetskraftsmyndigheten en rätt enligt ordnandelagen att få nödvändiga inkomstuppgifter om enskilda personer för att verkställa Arbetskraftsservicen. I lagen om inkomstdatasystemet finns det även separata bestämmelser om kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheters rätt att få nödvändiga uppgifter direkt ur inkomstdatasystemet för att verkställa viss Arbetskraftsservice. Dessutom har Arbetskraftsmyndigheten en rätt att ur inkomstdatasystemet få uppgifter om löner, inkomster och de tidpunkter när inkomstposterna har intjänats samt yrkestitlar för att bedöma servicebehovet enligt ordnandelagen.

På grund av de ändringar som föreslås i propositionen utvidgas rätten för en kommun- och samkommunbaserad Arbetskraftsmyndighet att få och behandla inkomstuppgifter om personkunder på så sätt att uppgifterna kan behandlas för att verkställa Arbetskraftsservice enligt ordnandelagen och sköta uppgifter i anknytning till verkställigheten samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning i anknytning till dessa.

I fråga om ändringen ska det beaktas att Arbetskraftsmyndigheten redan utan de ändringar som föreslagits i denna regeringsproposition redan utifrån den nuvarande ordnandelagen har en rättighet att få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa Arbetskraftsservicen och som den har rätt att behandla, såsom inkomstuppgifter om en enskild person, till exempel från en annan statlig myndighet för utbetalning av lönesubvention. Till denna del är den mest betydande ändringen med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna att Inkomstregisterenheten kan lämna ut dessa sekretessbelagda inkomstuppgifter direkt och i större grad till Arbetskraftsmyndigheten. Eftersom inkomstuppgifter behövs för att sköta en uppgift av allmänt intresse, det vill säga de uppgifter som föreskrivits i ordnandelagen, kan utlämnandet och användningen av uppgifter i mer omfattande grad för lagstadgade uppgifter inte bedömas innebära någon avsevärd försvagning av de grundläggande fri- och rättigheterna. I bedömningen

har man även beaktat att de rättigheter som föreskrivits för den registrerade i dataskyddsförordningen inte begränsas och att det inte handlar om känsliga uppgifter.

På Arbetskraftsmyndigheten tillämpas bestämmelserna om tystnadsplikt i dataskyddslagen och även vad som föreskrivs om sekretessbeläggning av uppgifter i offentlighetslagen. Dessutom tillämpas de allmänna lagarna för förvaltningen, såsom förvaltningslagen, och bestämmelserna om tjänsteansvar i Arbetskraftsmyndigheternas verksamhet. Skyddet för privatlivet tryggas även genom dessa allmänna lagar.

Med beaktande av att Arbetskraftsmyndigheterna redan för närvarande får och behandlar inkomstuppgifter som är nödvändiga för att verkställa Arbetskraftsservice, bedöms inte det föreslagna utvidgade användningsändamålet för uppgifterna i inkomstregistret minska skyddet för en kunds privatliv mer än i liten grad.

Jämlikhet

Arbets sökandena för inte försättas i en ojämlig ställning utan godtagbar grund utifrån en annan orsak som gäller personen, såsom uppgifter om inkomsterna. Jämlikhet och opartiskhet ska iaktas i offentlig Arbetskraftsservice. I ordnandet, produktionen och utvecklingen av offentlig Arbetskraftsservice, i informeringen om denna samt i hänvisningen till den ska man främja tillgodoseendet av jämlikhet samt jämställdheten mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden. I ordnandet ska man även säkerställa att sysselsättningen för personer med en svag marknadsställning främjas.

Hänvisningen till Arbetskraftsservice baserar sig alltid på arbetssökandens servicebehov, i vilken man utifrån ordnandelagen bedömer omständigheter som påverkar arbetssökandens sysselsättning. I praktiken innebär detta att man kan bedöma likadana kundsituationer på olika sätt ur servicebehovets synvinkel, med beaktande av de särdrag som anknyter till servicebehovet, och på så sätt främja sysselsättningen individuellt.

Med hjälp av behandlingen av inkomstuppgifterna kan Arbetskraftsmyndigheten få mer information om arbetssökandena för att främja deras sysselsättning individuellt och för att rikta resurserna på ett ändamålsenligt sätt. På så sätt är det eventuellt möjligt att tidigare identifiera arbetssökanden med en svag arbetsmarknadsställning och främja deras sysselsättning och hänvisa dem till ändamålsenligare service i ett tidigare skede av jobbsökningen. Å andra sidan kan behandlingen av uppgifter även begränsa åtkomsten till service som ges i rätt tid för en viss arbetssökandegrupp, om tillhandahållandet av servicen i fråga om denna målgrupp bedöms ha ett svagt genomslag. Konsekvenserna är med andra ord beroende av hur informationen utnyttjas till exempel till stöd för bedömningen av servicebehovet och servicens effekt.

Behandlingen av inkomstuppgifter är frivillig för Arbetskraftsmyndigheterna, det vill säga att om Arbetskraftsmyndigheten väljer att inte behandla inkomstuppgifter är slutresultatet att ovan nämnda positiva eller negativa aspekter inte kan genomföras i praktiken.

Å andra sidan kan jämlikheten påverkas av till vilken Arbetskraftsmyndighet en arbetssökande hänvisas utifrån hans eller hennes hemkommun, eftersom kundrelationen hos Arbetskraftsmyndigheten i princip fastställs utifrån hemkommunen. I praktiken innebär detta att om en persons kundrelation styrs till en sådan Arbetskraftsmyndighet som behandlar personuppgifter, behandlas personens inkomstuppgifter vid denna Arbetskraftsmyndighet. Om personens kundrelation å sin sida finns hos en Arbetskraftsmyndighet som inte behandlar inkomstuppgifter, behandlas personens inkomstuppgifter inte av Arbetskraftsmyndigheten.

Behandlingen av uppgifter anknyter dock till genomförandet av arbetskraftsservice och uppgifter i anknytning till genomförandet samt till övervakning, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning i anknytning till det ovan nämnda.

Tillhandahållande av arbetskraftsservice ska enligt ordnandelagen fortfarande basera sig på den enskilda arbetssökandes servicebehov, som arbetskraftsmyndigheten och arbetssökande går igenom tillsammans. Behandlingen av inkomstuppgifter förändrar inte denna lagstadgade utgångspunkt. Behandlingen av inkomstuppgifter har inte heller konsekvenser för jobbsökningens giltighet eller arbetssökandens rätt till utkomstskydd. På grund av detta bedöms att jämlikheten för arbetssökandena i fråga om arbetskraftsservicen förblir oförändrad och att den föreslagna ändringen inte påverkar arbetssökandes jämlikhet.

4.2.6.2 Konsekvenser för arbetssökanden

De föreslagna ändringarna kan ha indirekta konsekvenser för olika grupper av arbetssökanden, om uppgifterna i inkomstregistret används för att analysera servicens effekt enligt målgrupp. Därtill används analysresultaten i kundhänvisningen som bakgrundsinformation som antingen ökar eller minskar hänvisningen av målgruppen till service. Eftersom konsekvensen är beroende av på vilket sätt informationen utnyttjas och i vilken omfattning och av analysresultaten och sätten att utnyttja resultaten, är det inte möjligt att i förväg bedöma konsekvenserna för till exempel personer med partiell arbetsförmåga, personer med funktionsnedsättning eller för jämlikheten mellan könen i servicen. Konsekvenserna kan vara av sådan karaktär att de främjar eller begränsar tillgången till service för en viss målgrupp.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Under beredningen bedömdes ett alternativ där man endast möjliggör att arbetskraftsmyndigheterna har rätt att få nödvändiga uppgifter ur inkomstdatasystemet. I praktiken innebär detta att arbetskraftsmyndigheten får uppgifter ur inkomstregistret endast direkt från Inkomstregisterenheten. För detta ska varje arbetskraftsmyndighet bygga upp ett eget informationssäkert gränssnitt eller en informationssäker elektronisk förbindelse.

Man har bedömt att stora resurser är ett krav för att sätta informationen i inkomstregistret i en sådan form att den kan utnyttjas för att effektivt verkställa arbetskraftsservice enligt ordnandelagen och utifrån de uppgifter som fås från arbetskraftsmyndigheterna under beredningen har största delen inte någon färdighet att vidarebehandla sådan information, det vill säga att sätta data i en sådan form att den kan utnyttjas för att verkställa arbetskraftsservicen. Dessutom orsakas extra kostnader av gränssnitt eller elektroniska förbindelser via vilka information överförs mellan arbetskraftsmyndigheten och inkomstdatasystemet.

Man beslöt sig för att inte välja detta alternativ, eftersom största delen av arbetskraftsmyndigheterna inte har någon möjlighet och inte heller resurser att dra nytta av uppgifterna i inkomstregistret i oförändrad form. Dessutom skulle kostnaderna totalekonomiskt sett vara större i fråga om enskilda gränssnitt eller elektroniska förbindelser.

Vid beredningen bedömdes dessutom ett alternativ där uppgifter i inkomstregistret överförs och förs in i den nationella informationsresursen av UF-centret. I så fall är det möjligt att man behandlat i uppgifter i helheten av kundinformationssystem, där arbetskraftsmyndigheten redan för närvarande behandlar i regel andra personuppgifter som gäller kunderna. En avsevärd fördel hade varit att kundernas inkomstuppgifter inte hade fördelat sig till många olika

informationsresurser, eftersom arbetssökandens inkomstuppgifter hade förts in i en informationsresurs och behandlats med hjälp av informationssystem som redan använts. Alternativet hade dock orsakat kostnader i anknytning till utvecklingen av kundinformationssystemet för UF-centret, varför alternativet slopades.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Danmark

I Danmark utnyttjas inkomstuppgifter om arbetssökanden såväl på nationell som på kommunal nivå i planeringen, genomförandet och bedömningen av arbetskraftsservice. På nationell nivå är inkomstuppgifterna en central del av uppföljningen av arbetskraftspolitikens effekt och funktion. De bidrar till att bedöma hur väl de olika aktiveringsåtgärderna främjar sysselsättning och den ekonomiska självförsörjningen. Med hjälp av inkomstuppgifterna är det till exempel möjligt att mäta hur många arbetssökanden som övergår till lönearbete, i vilken grad deras inkomster ökar och hur många som inte längre behöver sociala förmåner. Dessa uppgifter används även för bedömning av reformernas genomslag och till stöd för den politiska styrningen.

På kommunal nivå stödjer inkomstuppgifterna riktandet av arbetskraftsservicen och den individuella serviceplaneringen. Kommunerna ansvarar för att verkställa arbetskraftsservicen i praktiken, men de hämtar inte inkomstuppgifter direkt till exempel från skatteförvaltningen. Däremot får de uppgifter på centraliserat sett via myndigheten STAR (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering), som tillhandahåller dem färdigt analyserade och visualiserade på portalen Jobindsats.dk. Kommunerna kan utnyttja dessa uppgifter till exempel då de bedömer mot vem aktiveringsåtgärderna ska riktas, hur åtgärderna påverkar arbetssökandens inkomstutveckling och när en person kan avföras från aktiveringsprogrammet.

STAR fungerar som ett center för informationshantering och analyser. Den samlar in och slår samman inkomstuppgifter från olika myndigheter, såsom från skatteförvaltningen och olika kommunala elektroniska ärendehanteringssystem, samt från befolknings- och företagsregistren. STAR analyserar och visualiserar dessa uppgifter i portalen Jobindsats.dk, där de är tillgängliga för kommunerna, de politiska beslutsfattarena och forskarna. Dessutom genomför STAR genomslagsstudier, såsom randomiserade kontrollerade prover, där inkomstuppgifterna fungerar som centrala indikatorer. STAR ansvarar även för dataskyddet och en harmoniserad användning av informationen i hela landet genom att säkerställa att alla aktörer använder samma indikatorer och informationsunderlag.

Sverige⁷

Arbetsförmedlingen, som ansvarar för den offentliga arbetskraftsservicen i Sverige, utnyttjar inte inkomstuppgifter i samband med registrering som arbetslös arbetssökande och inte heller i den statistiska uppföljningen. I resultatbaserade tjänster som främjar sysselsättningen, såsom programmet Rusta och matcha, ligger inkomstuppgifterna inte till grund för betalningen av arvodet till tjänsteleverantörerna. Ett eller flera villkor ska dock vara uppfyllda för att få ett resultatbaserat arvode. Verifieringen av att dessa villkor är uppfyllda sker på olika sätt beroende på om deltagaren sysselsatts eller inlett studier. Om deltagaren i servicen har sysselsatts, ska tjänsteleverantören säkerställa att ett intyg över sysselsättningen av arbetsgivaren kan uppvisas. Utbildningsorganisationen ska säkerställa att studierna inleds och att det handlar om

⁷ Uppgifterna har fåtts från en expert från Arbetsförmedlingen.

heltidsstudier. Om tjänsteleverantören inte kan styrka detta för Arbetsförmedlingen, får tjänsteproducenterna inte någon resultatbaserad ersättning.

6 Remissvar

Behandlingen av inkomstuppgifter och användningsändamålen

Största delen, det vill säga omkring två tredjedelar, understödde ändringarna med förbehåll. En tredjedel av remissinstanserna var neutrala i förhållande till ändringarna eller så understödde de målen med propositionen.

Dataombudsmannens byrå, Fackförbundet Pro, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Into – etsivä nuorisotyö ja työpaja toiminta, Mikro- och ensamföretagare rf, Tillstånds- och tillsynsverket, UF-centret samt Valfärdsområdesbolaget Hyvil Ab riktade i sina utlåtanden uppmärksamhet på att användningsändamålet för inkomstuppgifter är vagt och den faktiska proportionaliteten och nödvändigheten för användningen av dessa med tanke på de lagstadgade uppgifterna.

Verkställarna, såsom Helsingfors, Tammerfors, Åbo, Vanda, Björneborg, Jyväskylä och Esbo, ansåg å sin sida att användningsändamålen är för snäva och att inkomstuppgifter ska kunna användas också för användningsändamål enligt 112 § i ordnandelagen, såsom de uppgifter som föreskrivs i lagen om främjande av integration och i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En del av remissinstanserna, såsom Helsingfors och Tammerfors, lyfte även särskilt fram service som hör till kommunens allmänna kompetens och som inte föreskrivs i ordnandelagen, men för vilken det borde möjliggöras att inkomstuppgifter används i hög grad. Finlands Kommunförbund och de mindre verkställaren ansåg utifrån propositionen att användningsändamålen var tillräckliga.

Dataombudsmannen riktade uppmärksamhet på att 114 § 5 mom. i ordnandelagen inte kan tillämpas på begränsningen av behandlingen av uppgifter, eftersom artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen används som behandlingsgrund. Till denna del konstaterades att utkastet till proposition ska kompletteras. I sitt utlåtande riktade dataombudsmannen även uppmärksamhet på regleringens exakthet i synnerhet i fråga om 114 § 1 mom. 11 punkten i ordnandelagen och i fråga om att om en tjänst som omfattas av kommunens allmänna kompetens har överenskommit i planen, kan inkomstuppgifter användas för servicen. Regleringen kan bli problematisk för tillämpningen i fråga om huruvida inkomstuppgifterna får användas eller inte och därtill kan det vara svårt för Inkomstregisterenheten att bedöma detta i fråga om utlämnandet av uppgifter. Dessutom riktade dataombudsmannen allmänt uppmärksamhet på regleringens proportionalitet och nödvändigheten i fråga om användningen av inkomstuppgifter, som borde motiveras ytterligare i propositionen. I fråga om UF-centret konstaterades även att den registrerades rättigheter inte bedömts.

I sitt utlåtande lyfte UF-centret fram en oro för att det i fråga om förvaringen av de känsliga datapaket som för närvarande lämnas ut från jobbmaknaden för experter till kommunerna finns stora avvikelser bland annat beträffande datasäkerheten och dataskyddet, varför UF-centret ansåg att den anknutna skyldigheten att sörja för de levererade inkomst- och förmåsuppgifterna ska ställas för kommunerna.

Utifrån ovan nämnda remissvar har propositionen ändrats på så sätt att föreslagna nya 4 mom. i 112 § i ordnandelagen och den föreslagna ändringen av 114 § 1 mom. 11 punkten har fogats som nya separata 114 a § till ordnandelagen. Det föreslås att den nya paragrafen innehåller

bestämmelser om de inkomstuppgifter som ska behandlas och deras användningsändamål samt om den personuppgiftsansvarige för inkomstuppgifter. I fråga om regleringens exakthet har sysselsättningservice som ordnas inom ramen för kommunens allmänna kompetens och överenskommit i planen, strukits från detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet och fogats till ett nytt 114 a § 3 mom., där man använder det nationella handlingsutrymme som artikel 6.4 i dataskyddsförordningen möjliggör. De nämnda ändringarna har även beaktats på genomgripande sätt i regeringens proposition, men i synnerhet i fråga om bedömningen av dataskyddskonsekvenserna och motiveringarna till lagstiftningsordningen. Dessutom har proportionaliteten och behövligheten av användningen av inkomstuppgifter motiverats i propositionen.

Finlands Kommunförbund och några städer ansåg att UF-centrets roll som personuppgiftsbiträde för data ska stärkas på så sätt att UF-centret levererar skraddarsydd datapaket till kommunerna, i synnerhet om kommunen inte kan ta i bruk gränssnittslösningen. Några remissinstanser föreslog även statsunderstöd till de aktörer som beslutar att öppna ett gränssnitt direkt till Inkomstregisterenheten för inkomstuppgifterna. Organisationerna riktade uppmärksamhet på att inkomstuppgifterna inte får bli den dominerande faktorn till exempel i hänvisningen till service av unga arbetsökande och arbetssökande med en svagare ställning.

Utifrån ovan nämnda remissvar har ändringar inte gjorts i propositionen i fråga om UF-centrets roll eller statsunderstöden, eftersom syftet med propositionen endast är att möjliggöra behandling av behövliga inkomstuppgifter. På motsvarande sätt baserar sig ordnandet och tillhandahållandet av offentlig arbetskraftsservice till kunderna fortsättningsvis på en bedömning av det individuella servicebehovet och propositionen ändrar inte denna utgångspunkt.

Ett remissvar gällde lagring av uppgifterna om deltagandet i den service som ordnats av arbetskraftsmyndigheten och publicering av dessa uppgifter av arbets- och näringsministeriet inom ramen för dataskyddsförordningen. På samma gång föreslogs en möjlighet att minska statsandelen, om en kommun försummat ordnandet av lagstadgad service. I denna proposition föreslås inte ändringar i de nämnda ärendena eller ändringar till exempel i lagstiftningen kring statsandelar.

I propositionen har man även gjort viss små tekniska ändringar och korrigeringar utifrån remissvaren.

Skyldigheten att registrera uppgifter om annan service som stödjer jobbsökningen och sysselsättningen

Största delen av remissinstanserna förhöll sig positivt till att registreringskyldigheten preciseras. De aktörer som understödde propositionen, såsom dataombudsmannens byrå, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Folkpensionsanstalten, Sininauhaliitto ry, SOSTE Finlands social och hälsa rf, S:t Michels stad, Työttömien Keskusjärjestö ry och UF-centret betonade registreringskyldighetens betydelse för att förbättra den övergripande bilden av servicen och stärka den kunskapsbaserade ledningen. Enligt dessa remissinstanser främjar harmoniseringen och förtydligandet av registreringen framtagningen av en lägesbild.

En del av remissinstanserna förhöll sig negativt till propositionen. Bland annat Helsingfors stad och Tammerfors stad ansåg att preciseringen av registreringskyldigheten bildar en ny lagstadgad uppgift, som ska ersättas till fullt belopp till kommunerna i form av statsandelar. Dessutom ansågs propositionen vara problematisk med tanke på den kommunala självstyrelsen,

eftersom skyldigheten ansågs öka styrningen av kommunerna. I vissa utlåtanden uppmärksammades även att propositionen ökar UF-centrets eventuella styrande roll som administratör av kundinformationssystemet för tjänster inom kommunernas allmänna kompetens.

I flera utlåtanden konstaterades att definieringen av de tjänster som ska registreras och rollen för den aktör som ordnar servicen ska preciseras. Enligt remissinstanserna producerar den i propositionen föreslagna registreringen av serviceklassen och servicens längd inte i sig tillräckligt med information om servicens innehåll och den ger inte heller möjlighet att gestalta servicehelheterna, vilket kan försämra den nytta som kan fås av informationen. Remissinstanserna betonade att registreringskyldigheten och innehållet i uppgiftsinsamlingen ska förtydligas på lagstiftningsnivå, så att dess syfte och tillämpning i praktiken är entydiga.

Utifrån remissvaren har propositionen redigerats genom att från propositionen avlägsna de ändringar som föreslagits i fråga om 121 § i ordnandelagen samt de avsnitt som gäller registreringskyldigheten. Alternativet slopades utifrån remissvaren, eftersom man bedömde att den föreslagna uppgiften är en ny lagstadgad uppgift för Arbetskraftsmyndigheten, för vilken statsandelsfinansiering även ska framställas. Dessutom bedömde man att registreringskyldigheten gäller de tjänster som gäller jobbsökning och sysselsättning och som redan för närvarande överenskomms i sysselsättningsplanen, varför information om dessa tjänster kan fås i en strukturerad form genom att utveckla informationssystemen.

Konsekvensbedömningarna

I utlåtandena av Fackförbundet Pro, FFC och en del av kommunerna konstaterades att bedömningen av de kostnader och resursbehov som orsakas för kommunerna av att uppgifterna i inkomstregistret utnyttjas inte är exakt. I utlåtandet av Finlands Kommunförbund konstateras bland annat att de ändringar som anknyter till utnyttjandet av informationen inte begränsar sig endast till det tekniska genomförandet, utan att de även har konsekvenser för de administrativa processerna, behoven av att utbilda personalen, arbetsfördelningen, de interna anvisningarna samt strukturerna för beslutsfattandet. Systematiskt utnyttjande av inkomstuppgifterna förutsätter enligt Kommunförbundet att processerna omdefinieras, de frågor som gäller behörigheterna förtydligas och att kvaliteten säkras, vilket ökar resurserna för förberedelsen och införandet.

Utkastet till proposition har kompletterats utifrån ovan beskrivna remissvar genom att precisera de omständigheter som orsakar kostnader på allmän nivå och siffermässigt till den del som detta varit möjligt. Det är synnerligen utmanande att fastställa siffermässiga ekonomiska konsekvenser av utnyttjandet av inkomstregisteruppgifter, eftersom konsekvenserna beror på utgångssituationen för den kommun som drar nytta av uppgifterna samt på sättet att utnyttja information och dess omfattning. Kommunerna har det bästa kunskapsunderlaget för att bedöma kostnaderna, och inte en enda kommun som yttrade sig om utkastet till proposition förde fram omfattningen av de eventuella konsekvenserna i den egna kommunen. Detta ärende har utretts efter remissförfarandet genom en enkät till några olika stora sysselsättningsområden.

I flera utlåtande belystes konsekvenserna för de olika myndigheternas lagstadgade arbetsmängd. Propositionsutkastet har kompletterats genom att konstatera de eventuella konsekvenserna i form av kontakter till UF-centret och dataombudsmannens byrå samt eventuella längre handläggningstider hos Tillstånds- och tillsynsverket.

I sitt utlåtande förde BussinessOulu fram att uppgifter ur inkomstregistret utöver sysselsättningen kan utnyttjas även för bedömning av andra övergångar med förmåsuppgifterna som utgångspunkt. Mikro- och ensamföretagare rf förde i sitt utlåtande fram att de uppgifter som fås ur inkomstregistret i fråga om sporadiska kortjobs- och företagsinkomster kan vara inexakta eller vilseledande. I en del av utlåtandena belystes därtill att de uppgifter som fås ur inkomstregister borde kompletteras med andra uppgifter, eftersom det i annat fall finns en risk för att de inkomstbaserade granskningen fokuserar på resultaten på kort sikt utan att i tillräckligt grad identifiera till exempel arbetsförmågan för dem som deltar i servicen, de långa servicestigarnas effekt och andra konsekvenser än sysselsättning. På grund av utlåtandena har konsekvensbedömningarna kompletterats på så sätt att utnyttjandet av uppgifter kan vara förknippat med risker på grund av att de slutsatser som baserar sig på inkomstuppgifterna överbetonas.

Finlands social och hälsa rf SOSTE anmärkte i sitt utlåtande att det förekommer motstridighet mellan konsekvensbedömningarna i det utkast till proposition som var på remiss och de andra delarna av utkastet till proposition i fråga om de bedömda konsekvenserna för de olika målgrupperna. Propositionen har omformats på grund av responsen på så sätt att det inte ska finnas motstridigheter mellan de olika delarna.

I sitt utlåtande konstaterar finansministeriet att det inte är möjligt att komma fram till en tolkning enligt vilken propositionen inte har väsentliga konsekvenser för informationsmaterialen eller informationssystemen. Enligt finansministeriet har utkastet till proposition en konsekvens även för rättigheterna att få information och utlämnandet av information, och ändringskonsekvenserna av detta för informationshanteringen ska bedömas på behörigt sätt som en del av regeringspropositionen.

Finansministeriet har i sitt utlåtande dessutom riktat uppmärksamhet på att de kostnader som Arbetskraftsmyndigheterna orsakas av behandlingen av inkomstuppgifter beaktas som en del av granskningen av kostnadsfördelningen och konstaterat att det finns skäl att bedöma om det är behövligt att behandla propositionen i delegationen för kommunal ekonomi och kommunal förvaltning.

Finansministeriet riktade även uppmärksamhet på att den i utkastet till propositionen beskrivna modellen, som innehåller bestämmelser om att en rätt att få uppgifter som i praktiken är mer omfattande än för närvarande ställs för Arbetskraftsmyndigheterna och som dock inte bedöms orsaka informationssystemkonsekvenser eller informationssystemkostnadskonsekvenser på grund av att det är frivilligt att begära uppgifter, inte har bedömts i förhållande till myndighetens utredningsskyldighet enligt 31 § i förvaltningslagen (434/2003).

På grund av finansministeriets remissvar har ändringskonsekvenserna av propositionsutkastet för informationshanteringen kompletterats i avsnittet om ändringskonsekvenserna för informationshanteringen och konsekvensbedömningarna har kompletterats i fråga om observationen om justeringen av kostnadsfördelningen. Dessutom har en bedömning om utredningsskyldigheten lagts till i avsnittet om konsekvenserna för kommunekonomin.

Användning av inkomstregisteruppgifter i avgörandet av ett ärende som gäller en arbetssökandes utkomstskydd för arbetslöshet

Arbetskraftsmyndigheterna har i olika samband föreslagit att inkomstregisteruppgifter används i avgörandet av ett ärende som gäller utkomstskyddet för arbetslöshet för en arbetssökande. Förslag till ändringar som gäller utkomstskyddet skrevs dock inte in i utkastet till

regeringspropositionen före remissförfarandet, delvis på grund av avsaknaden av kunskapsunderlag. Remissinstanserna ombads att ge preciserade synpunkter på användningen av inkomstregisteruppgifter.

En del av dem som gav utlåtanden understödde att användningen av inkomstregisteruppgifter utvidgas, men med förbehåll. Enligt dessa instanser ska man beakta bland annat nödvändigheten att använda uppgifter och omständigheter i anknytning till det övriga dataskyddet samt möjligheterna att utveckla automatiken. En del av remissinstanserna förhöll sig däremot med mindre avvaktande till användningen av inkomstregisteruppgifter. Som exempel på användningsobjekten nämndes bland annat fullgörandet av skyldigheten att vara i arbete. Utifrån de synpunkter som framgår av utlåtandena är eventuell användning av inkomstregisteruppgifter i ett ärende som gäller utkomstskydd för arbetslöshet förknippat med ett mer omfattande behov av beredning, och regeringens proposition har inte ändrats till denna del.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om ordnande av arbetskraftsservice

10 kap. Stöd som beviljas arbetsgivare

89 §. Lönesubvention för anställning av en person som fyllt 60 år och varit arbetslös länge. Paragrafens 2 mom. ändras så att den första hänvisningen till 83 § 3 mom. 3 punkten i momentet ersätts med en hänvisning till 83 § 3 mom. 5 punkten. Ändringen är teknisk och påverkar inte etablerad tillämpningspraxis avseende momentet.

I momentet finns det en felaktig dubbel hänvisning till 83 § 3 mom. 3 punkten i ordnandelagen, även om den första av dessa borde vara en hänvisning till 83 § 3 mom. 5 punkten. För att det ska vara möjligt att betala ut lönesubvention utifrån 2 mom., ska undantaget gälla tillämpningen av 83 § 3 mom. 5 punkten.

Från 2 mom. stryks dessutom hänvisningen till 84 § 4 mom., som upphävts genom lag 280/224.

94 §. Lönesubventionens maximibelopp och hinder för utbetalning av subvention. I paragrafen ändras 1 mom. 2 punkten på så sätt att maximibeloppet av lönesubventionen är 1 770 euro per månad, då det handlar om en subvention som beviljats utifrån 87 §. Ändringen är teknisk.

Ordnandelagen trädde i kraft den 1 januari 2025 och syftet med 94 § 1 mom. 2 punkten i ordnandelagen var inte att maximibeloppet av lönesubvention är 2 770 euro per månad, utan syftet har varit att maximibeloppet ska vara 1 770 euro per månad i enlighet med specialmotiveringen i RP 207/2022 rd.

I specialmotiveringen till 94 § 1 mom. i regeringens proposition 207/2022 rd konstateras att maximibeloppet av lönesubventionen för närvarande fastställs i statsbudgeten. Det nuvarande maximibeloppet med en subventionsnivå på 50 procent är 1 400 euro per månad, vilket motsvarar lönekostnader på 2 800 euro inklusive arbetsgivarens bikostnader, vilka enligt den gällande lagstiftningen ska täckas med lönesubvention. Det föreslagna maximibeloppet på 50 procent motsvarar detta med beaktande av att inte heller arbetsgivarens bikostnader hör till de kostnader som ska täckas genom subventionen. Dessutom höjs det nämnda maximibeloppet med 10 procent för att motsvara uppgången i den allmänna förvärvsnivån efter införandet av maximibeloppet av subventionen. På motsvarande sätt motsvarar maximibeloppen av subventionen på 70 och 100 procent proportionellt den ovan nämnda subventionsnivån på 50

procent dock med beaktande av att en subvention på 100 procent betalas för en arbetstid på högst 65 procent och att arbetsgivarens bikostnader beaktas till en nivå på 23 procent.

I och med ändringen av beloppet i 2 punkten i momentet motsvarar beloppet proportionellt maximibeloppet på en subvention på 50 och 100 procent, så som avsetts i fråga om 2 punkten i specialmotiveringen i RP 207/2022 rd.

13 kap. Behandling av kunduppgifter samt riksomfattande informationssystemtjänster

114 a §. *Behandling av och användningsändamål för vissa kunduppgifter samt den personuppgiftsansvarige för dessa.* Paragrafen är ny. Det föreslås att paragrafen innehåller bestämmelser om behandlingen av vissa uppgifter om personkunder och användningsändamålen för dessa, den personuppgiftsansvarige samt radering av uppgifter. Paragrafen gäller för Arbetskraftsmyndigheterna.

Behandlingsgrunden för de uppgifter som föreskrivs i paragrafen utgörs av artikel 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen. Behandlingsgrunden är en annan än den grund på grundval av vilken uppgifter om personkunder enligt 114 § 1 mom. kan behandlas. På grund av detta innehåller föreslagna 114 a § separata bestämmelser om de uppgifter som får behandlas och deras användningsändamål utifrån det nationella handlingsutrymmet i artikel punkterna 3 och 4 i artikel 6 i den allmänna dataskyddsförordningen. Detta innebär även att 114 § 5 mom. inte tillämpas på uppgifter enligt 114 a §.

Det föreslås att paragrafens *1 mom.* innehåller bestämmelser om rätten för en Arbetskraftsmyndighet att utöver de uppgifter om enskilda kunder som avses i 114 § 1 mom. även behandla de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten, 6 § 5 mom. 8 punkten och 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet.

De uppgifter som föreskrivs i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten i lagen om inkomstdatasystemet utgörs av uppgifter om löner, naturaförmåner, arvoden, pris och andra skattepliktiga förmåner samt om skattepliktiga kapitalinkomster som har samband med dessa samt uppgifter om sjöarbetsinkomster, utlandsarbetsinkomster, arvoden till idrottsutövare och företagares löneinkomster. De uppgifter som föreskrivs i 6 § 5 mom. 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet utgörs av uppgifter om antalet dagar för vilka förmåner på grund av arbetslöshet har betalats till inkomsttagaren. På motsvarande sätt utgörs de uppgifter som föreskrivs i 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten av uppgifter om anställningsförhållandets typ och längd och orsaken till att det upphört, de tidpunkter när inkomstposterna har intjänats, det kollektivavtal och den yrkestitel som ska tillämpas samt om det är fråga om deltidsanställning samt den avtalade veckoarbetstiden.

Uppgifterna behövs för att Arbetskraftsmyndigheterna till exempel ska kunna följa, utvärdera och utveckla Arbetskraftsservicen och arbetssökandenas servicestigar. Uppgifterna behövs för resultatbaserade upphandlingar och dessutom för att kunna utvärdera Arbetskraftsservicens effekt under och efter servicen och efter att kundrelationen upphört.

Momentet har ett samband med Arbetskraftsmyndighetens rätt till uppgifter, eftersom Arbetskraftsmyndigheten kan behandla uppgifter om personkunder i en mer omfattande grad än för närvarande. Arbetskraftsmyndigheten har i praktiken rätt att få i 114 a § 1 mom. avsedda uppgifter utifrån rätten att få uppgifter enligt 115 § i ordnandelagen.

Enligt 27 § 2 mom. i ordnandelagen lämnar en person som registrerar sig som arbetssökande de uppgifter om sin arbetserfarenhet, arbetsförmåga, utbildning och övriga kompetens som behövs med tanke på sysselsättning och offentlig arbetskraftsservice. Dessutom är den allmänna utgångspunkten för arbetskraftsservice att arbetssökanden själv ger de behövliga uppgifterna för att främja sysselsättning och för att hänvisas till arbetskraftsservice. Avsikten är inte att ändra denna utgångspunkt.

Rättsgrunden för behandlingen av uppgifter enligt 1 punkten i paragrafen är artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen, det vill säga att behandlingen är behövlig för att sköta en uppgift av allmänt intresse eller för utöva offentlig makt som hör till den personuppgiftsansvarige. I momentet används det nationella handlingsutrymmet som möjliggörs av artikel 6.3 i dataskyddsförordningen genom att utfärda närmare bestämmelser om de uppgifter som ska behandlas. Lagstiftningens mål om ett allmänt intresse och proportionalitet bedöms i förhållande till det legitima mål som eftersträvas med den behandlas i samband med 2 mom., eftersom det innehåller bestämmelser om uppgifternas användningsändamål.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att uppgifter enligt 1 mom. kan användas för de ändamål som föreskrivs i 112 § 1 mom. 1 och 3 punkten.

Momentet innehåller en hänvisning till 112 § 1 mom. 1 punkten i ordnandelagen, det vill säga att uppgifter kan användas för att ordna och tillhandahålla de tjänster och uppgifter som avses i denna lag. Användningsändamålet är det samma som för uppgifter enligt 114 § 1 mom. vilka gäller en kund och kan användas utifrån ordnandelagen.

Dessutom är det möjligt att utifrån 2 mom. använda uppgifter för det användningsändamål som föreskrivs i 112 § 1 mom. 3 punkten i ordnandelagen, med undantag för användningsändamålet enligt 3 punkten, vilket hänvisar till 112 § 1 mom. 2 punkten. Detta innebär att uppgifter får användas för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning som hänför sig till ordnandet och tillhandahållande av service enligt denna lag. Uppgifter kan inte användas för de ändamål som avses i 112 § 1 mom. 2 punkten i ordnandelagen. Detta beror på att 114 a § 2 mom. innehåller en hänvisning endast till 112 § 1 mom. 1 punkten i ordnandelagen.

Tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning kan anses ingå i användningsändamålet i anknytning till tillhandahållande och ordnande av de tjänster och uppgifter som redan föreskrivits i ordnandelagen. Detta beror på att lagstadgade tjänster och uppgifter enligt ordnandelagen inte får tillhandahållas om man samtidigt inte till exempel utvecklar, följer eller gör en genomslagsbedömning i fråga om de tjänster och uppgifter som ordnats för kunderna. För tydlighetens skull anses det dock vara behövligt att hänvisa till dem separat, med hänsyn till principen om användningsändamålsbundenhet enligt artikel 5 i dataskyddsförordningen. Dessutom är statistikföring ett tillåtet användningsändamål direkt med stöd av artiklarna 5.1 och 89.1 i dataskyddsförordningen.

I paragrafens 2 mom. används det nationella handlingsutrymme som artikel 6.3 i dataskyddsförordningen möjliggör genom att utfärda närmare bestämmelser om de användningsändamål för vilka uppgifter enligt 114 a § 1 mom. får behandlas. Behandlingsgrunden för dessa uppgifter utgörs av artikel 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen.

Syftet med den arbetskraftsservice som omfattas av Arbetskraftsmyndighetens ansvar att ordna service och de anknutna uppgifterna är att nationellt trygga tillgången till kompetent arbetskraft och öka möjligheterna för arbetssökandena att få arbete samt att främja inledande av ny

företagsverksamhet, företagens verksamhetsförutsättningar och arbetslivskvaliteten. Uppgifterna handlar som helhet om att nationellt främja sysselsättningen och förebygga arbetslöshet, vilket i sig ska anses vara en betydande uppgift av allmänt intresse, vilken staten tilldelat Arbetskraftsmyndigheterna med stöd av lagen.

Behandlingen av de uppgifter som avses ovan i 1 mom. behövs för Arbetskraftsmyndighetens lagstadgade tjänster och uppgifter enligt ordnandelagen, så att Arbetskraftsmyndigheten till exempel kan följa funktionen och effekten för personkundernas service och servicestigar samt utveckla dessa. Uppgifterna behövs för bedömning av kundernas servicebehov och styrningen till servicen samt för uppföljning av detta. Ordande av den lagstadgade servicen på resultatbaserat sätt på så sätt att detta baserar sig på information om sysselsättningen och inte på ett meddelande av arbetssökanden eller serviceproducenten förutsätter även behandling av inkomstuppgifter. Dessutom behövs inkomstuppgifter för att ordna och rikta service i rätt tid samt för egen del för den kunskapsbaserade ledningen vid varje Arbetskraftsmyndighet.

Dessutom förutsätter uppföljningen, utvecklingen och utvärderingen av servicen på lång och kort sikt samt även av den faktiska effekten att Arbetskraftsmyndigheten får information av hur kundens inkomster utvecklas under servicen, efter att den avslutats samt efter att kundrelationen upphört. Utan dessa uppgifter och sammanslagning av dessa är det inte möjligt att följa och bedöma hur servicen påverkar arbetssökandena. Uppgifter från tiden efter kundrelationen behövs även för det ovan nämnda, eftersom Arbetskraftsmyndigheterna för närvarande inte har information om huruvida en person som avslutat sin jobbsökning har sysselsatts eller avlägsnat sig från sysselsättningsservicen på grund av andra orsaker. Med andra ord styrs arbetssökandena i praktiken till servicen, utan att Arbetskraftsmyndigheterna själva känner till servicens effekt.

För att Arbetskraftsmyndigheten ska kunna utföra ovan nämnda lagstadgade uppgifter av allmänt intresse på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt och eventuellt på ett kostnadseffektivt sätt, ska Arbetskraftsmyndigheten kunna behandla de behövliga inkomstuppgifterna om personkunder som föreskrivs i föreslagna 114 a § 1 mom.

Det vore ändamålsenligt och proportionellt att dessa uppgifter kan användas för samma ändamål för vilka de uppgifter som föreskrivs i 114 § och som gäller en personkund kan användas redan utifrån den nuvarande ordnandelagen. På grund av detta innehåller bestämmelserna om användningsändamålen för inkomstuppgifter i 114 a § 1 mom. en hänvisning till 112 § 1 mom. 1 och 3 punkten i ordnandelagen.

De inkomstuppgifter som ska behandlas har i 1 mom. avgränsats till vad som är behövligt för att sköta Arbetskraftsmyndigheternas lagstadgade uppgifter av allmänt intresse. Användningsändamålen för inkomstuppgifterna har även avgränsats till de lagstadgade uppgifter som föreskrivits i 2 mom. i ordnandelagen, vilka är förenliga med ett allmänt intresse. Dessutom motsvarar användningsändamålen i begränsad utsträckning de användningsändamål för vilka andra personuppgifter om en personkund får användas utifrån 112 § i ordnandelagen. Behandlingen av begränsade inkomstuppgifter för begränsade användningsändamål är ett mål av allmänt intresse, det vill säga att nationellt vårda sysselsättningen och förebygga arbetslöshet.

Utifrån det ovan framlagda ska 1 och 2 mom. anses vara proportionella i förhållande till de eftersträlvade målen med dessa, eftersom behandlingen av inkomstuppgifter hänför sig till en uppgift av allmänt intresse, det vill säga till den nationella vården av sysselsättningen. Ett ytterligare mål med behandlingen är att arbetssökandena sysselsätts ännu snabbare och att bättre riktad Arbetskraftsservice erbjuds till dem. Med beaktande av att syftet med behandlingen av inkomstuppgifter är att utföra en uppgift av betydande allmänt intresse ska man bedöma om behandlingen är godtagbar och proportionell. Även med beaktande av att den registrerade i fråga

om inkomstuppgifter har sådana rättigheter som föreskrivs i artiklarna 18 och 21 i dataskyddsförordningen, kan den föreslagna lagstiftningen inte anses vara oproportionell i förhållande till det mål som eftersträvs med den. Regleringen anses uppfylla förutsättningarna enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen för nationell lagstiftning.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att uppgifter enligt 1 mom. får användas för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning som hänför sig till service till stöd för jobsökning och sysselsättning, förutsatt att det är fråga om sådan service som överenskommit i en sysselsättningsplan. Förutsättningen för användning är entydigt att servicen överenskommit i en sysselsättningsplan och att den personuppgiftsansvarige ska kunna påvisa detta. Med sysselsättningsplan avses en sysselsättningsplan som föreskrivits i 37 § i ordnandelagen.

Momentet möjliggör till exempel en resultatbaserade uppföljning av annan service som främjar jobsökning och sysselsättning i anknytning till upphandlingar samt bedömning av servicen och sammanslagning av dessa åtgärder med kundens servicestigar. Dessutom kan dessa tjänsters effekt bedömas i förhållande till de lagstadgade tjänsterna och tillsammans med de lagstadgade tjänsterna. Momentet möjliggör inte att de uppgifter som avses i 1 mom. används för att ordna eller producera sådana tjänster eller för att verkställa utbetalning.

Utifrån artikel 6.4 i dataskyddsförordningen kan uppgifter behandlas för ett annat ändamål än för det ursprungliga insamlingsändamålet, om medlemsstatens lagstiftning tillåter detta. I ett demokratiskt samhälle ska lagstiftningen bilda en nödvändig och proportionell åtgärd för att trygga något av de mål som avses i artikel 23.1 i dataskyddsförordningen. Det är möjligt att utfärda bestämmelser om behandling enligt artikel 6.4 utifrån det nationella handlingsutrymmet i artikel 6.3. Därtill förutsätts att någon av de behandlingsgrunder som avses i 6.1 är uppfylld för behandling enligt 4 punkten.

I paragrafens 3 mom. regleras användning av uppgifter för ett annat ändamål än det för vilket de ursprungligen samlats in. Behandlingsgrunden utgörs av artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Dessutom möjliggör artikel 6.4 i dataskyddsförordningen att undantag görs från artikel 5 utifrån det nationella handlingsutrymmet, om förutsättningarna enligt artikel 23.1 är uppfyllda. Utifrån detta görs i 3 mom. en avvikelse från användningsbegränsningen enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen genom att utfärda bestämmelser om användningen av inkomstuppgifter även som en del av användningsändamålet enligt 3 mom.

Arbetskraftsmyndigheterna är kommun- och samkommunbaserade och de har en lagstadgad skyldighet att verkställa de tjänster och uppgifter som föreskrivits i ordnandelagen för deras kunder. Dessutom kan arbetskraftsmyndigheterna styra kunderna till sysselsättningservice som ordnas inom ramen för deras allmänna kompetens. Sådana tjänster är andra tjänster som främjar jobsökningen och sysselsättningen, vars ordnande eller verkställighet inte föreskrivs i ordnandelagen. Tjänsterna kompletterar de tjänster som föreskrivits för arbetskraftsmyndigheten i ordnandelagen och deras syfte är att på samma sätt som de tjänster som föreskrivs i ordnandelagen att förebygga arbetslöshet och främja sysselsättning. Dessa tjänster bildar med andra ord tillsammans med de tjänster som föreskrivits i ordnandelagen en helhet vars syfte är att förebygga arbetslöshet och främja sysselsättning.

Utifrån 37 § i ordnandelagen är det möjligt att i en sysselsättningsplan komma överens om att kunden deltar i annan service som främjar jobsökningen och sysselsättningen och söker sig till den nämnda servicen. Arbetskraftsmyndigheterna kan redan för närvarande utifrån ordnandelagen behandla i 114 § 1 mom. avsedda uppgifter om en personkund för att styra kunden till annan jobsöknings- och sysselsättningsfrämjande service, varför det även är

ändamålsenligt att även denna service genom inkomstuppgifterna kan övervakas, utvecklas, följs, utvärderas, statistikföras, prognostiseras och styras, eftersom dessa tillsammans med den service som föreskrivs i ordnandelagen bildar en helhet som anknyter till vården av sysselsättningen. Eftersom denna service inte föreskrivs i ordnandelagen är det med tanke på den registrerades rättsskydd ändamålsenligt att inkomstuppgifter kan användas endast om servicen överenskommit i sysselsättningsplanen. På samma gång förstår den registrerade för vilket ändamål hans eller hennes uppgifter används. Överenskommelsen i planen fungerar således som en skyddsåtgärd för den registrerade, utan att begränsa hans eller hennes rättigheter utifrån dataskyddsförordningen. Det handlar inte om ett samtycke som behandlingsgrund.

Eftersom användningsändamålet är begränsat och det handlar om att fullgöra en uppgift av allmänt intresse, anses den föreslagna lagstiftningen fullgöra ett mål av allmänt intresse och den är proportionerlig visavi det legitima mål som eftersträvas med den, det vill säga att främja sysselsättningen. Till denna del uppfyller regleringen förutsättningarna i artikel 6.3 i dataskyddsförordningen.

Paragrafens 3 mom. bildar en sådan nödvändig och proportionell åtgärd som artikel 6.4 i dataskyddsförordningen förutsätter i ett demokratiskt samhälle för att trygga ett mål enligt artikel 23.1 e. Det mål som ska tryggas är unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen, däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet. Användningsändamålet behövs för det första för ett mål som anknyter till ett generellt allmänt intresse, det vill säga till vården av sysselsättningen, och för det andra till ett viktigt finansiellt intresse, det vill säga att på ett ändamålsenligt sätt allokera den finska statens medel till vården av sysselsättningen. Momentet anses fullgöra förutsättningarna enligt punkterna 1, 3 och 4 i artikel 6 i dataskyddsförordningen.

De behövliga förutsättningarna enligt artikel 23.2 i dataskyddsförordningen anses även vara uppfyllda. De uppgifter som får behandlas och deras användningsändamål föreskrivs i 114 a § 1 och 3 mom., medan den personuppgiftsansvarige och raderingen av uppgifter föreskrivs i 4 mom. Skyddsåtgärderna utgörs av dataskyddsförordningen samt de nationella allmänna lagarna, såsom informationshanteringslagen, dataskyddslagen och offentlighetslagen, som alla tillämpas på dem som tjänstgör för Arbetskraftsmyndigheten. De registrerades rättigheter fastställs i övrigt utifrån dataskyddsförordningen och därtill är en förutsättning för användningsändamålet att servicen överenskommit i sysselsättningsplanen, varvid den registrerade även förstår användningsändamålet för uppgifterna och behandlingen är lagenlig och transparent i förhållande till den registrerade. En överenskommelse hindrar inte den registrerade från att utöva sin rätt enligt artikel 21 i dataskyddsförordningen, om vilken den personuppgiftsansvarige ska informera de registrerade utifrån dataskyddsförordningen.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs att Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig endast för uppgifter enligt 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet i fråga om dess kunder. Kundrelationen hos Arbetskraftsmyndigheten fastställs utifrån 17 § i ordnandelagen. Dessutom innehåller momentet bestämmelser om skyldigheten för den personuppgiftsansvarige att radera de uppgifter som avses i 1 mom. och även en informativ hänvisning till dataskyddsförordningen.

Regleringen om den personuppgiftsansvarige är behövlig, eftersom i 114 § i ordnandelagen föreskrivna uppgifter om kunder i regel förs in i den nationella informationsresursen och behandlas genom den helhet av kundinformationssystem som avses i 120 § i ordnandelagen. Avsikten med regleringen är dock inte att möjliggöra att i 1 mom. avsedda uppgifter enligt lagen om inkomstdatasystemet förs in i informationsresursen eller behandlas genom helheten av kundinformationssystem. På grund av detta och därför att uppgifterna behandlas av en

myndighet, utfärdas separata bestämmelser om den personuppgiftsansvarige i fråga om uppgifter enligt 114 § 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet.

Enligt artikel 4.7 i den allmänna dataskyddsförordningen avses med personuppgiftsansvarig en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Om ändamålen och medlen för behandlingen bestäms av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, kan den personuppgiftsansvarige eller de särskilda kriterierna för hur denne ska utses föreskrivas i unionsrätten eller i medlemsstaternas nationella rätt.

Föreslagna 114 a § innehåller bestämmelser om de personuppgifter som ska behandlas, medan 1–3 mom. innehåller bestämmelser om deras användningsändamål, varför det i den nationella lagstiftningen är möjligt att utfärda bestämmelser om den personuppgiftsansvariga utifrån det nationella handlingsutrymmet i dataskyddsförordningen.

I *den andra meningen i 4 mom.* i paragrafen finns det bestämmelser om Arbetskraftsmyndighetens skyldighet att radera de uppgifter som avses i 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet, då det gått fyra år från det att kundrelationen upphört. Arbetskraftsmyndigheten har en skyldighet att radera de uppgifter som avses i 114 a § 1 mom., då det gått fyra år från det att kundrelationen upphört.

Det är möjligt att utfärda bestämmelser om lagringstiderna utifrån det nationella handlingsutrymme som möjliggörs av artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen. Det är behövt att kunna behandla uppgifterna i fyra år, eftersom Arbetskraftsmyndigheterna ska ha möjlighet att till exempel utvärdera, följa och analysera hur servicen påverkar kunderna och att behandla uppgifter för att producera och ordna service samt följa produktionen och ordnandet. För att sköta dessa uppgifter av allmänt intresse är det behövt att Arbetskraftsmyndigheten kan behandla uppgifter under och efter kundrelationen, eftersom det inte är möjligt att göra någon långsiktig uppföljning utan att Arbetskraftsmyndigheten kan utvärdera hur kundens inkomster och sysselsättning utvecklats efter kundrelationen. Slagkraftiga resultatbaserade upphandlingar förutsätter även att uppgifterna kan behandlas efter att kundrelationen upphört.

Momentet ligger i linje med vad som föreskrivs i 122 § om radering av kunduppgifter från den nationella informationsresursen. Tiden på fyra år har ett direkt mål av allmänt intresse, det vill säga att Arbetskraftsmyndigheten kan ordna och producera Arbetskraftsservice på ett ändamålsenligare sätt och följa, utvärdera, utveckla och analysera dessa. Dessutom anses den föreslagna regleringen vara proportionell i förhållande till det mål som eftersträvas med den, eftersom myndigheterna inte kan vidta ovan nämnda uppgifter av allmänt intresse, om kundens uppgifter raderas direkt efter att kundrelationen upphört.

I *den sista meningen i 4 mom.* i paragrafen föreskrivs att Arbetskraftsmyndigheten ansvarar för skyldigheterna och uppgifterna för en personuppgiftsansvarig enligt dataskyddsförordningen samt för att personuppgifterna behandlas i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen. Det handlar om en informativ bestämmelse för såväl Arbetskraftsmyndigheten som den registrerade.

För tydlighetens skull konstateras att Informationshanteringslagen är tillämplig på kommuner och samkommuner utifrån 3 och 4 § i lagen.

Det föreslås att paragrafens *5 mom.* innehåller bestämmelser om att Arbetskraftsmyndigheten, med avvikelse från vad som föreskrivs i 121 §, inte har någon skyldighet att i den nationella

informationsresursen föra in de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten, 6 § 5 mom. 8 punkten och 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet.

Enligt 121 § 1 mom. i ordnandelagen har UF-centret och Arbetskraftsmyndigheten en skyldighet att i den nationella informationsresursen föra in de uppgifter som behövs för de uppgifter och åtgärder som avses i 1–7 punkten. I paragrafens 2 mom. preciseras att dessa uppgifter åtminstone de uppgifter som föreskrivits i 114 §.

På grund av lagringsskyldigheten föreslås att 5 mom. innehåller bestämmelser om ett undantag om att Arbetskraftsmyndigheten inte behöver föra in i föreslagna 114 a § 1 mom. avsedda uppgifter enligt lagen om inkomstdatasystemet i den nationella informationsresursen utifrån den lagringsskyldighet som föreskrivs i 121 §. Avsikten är inte heller att möjliggöra införande av uppgifter i den nationella informationsresursen genom en utveckling av informationssystemet.

120 a §. Tillägg till helheten av kundinformationssystem. Paragrafens 3 mom. ändras genom att till första meningen i momentet foga en hänvisning till 114 a § som föreslagits i denna proposition i fråga om behandlingen och användningsändamålet för vissa kunduppgifter.

I och med ändringen tillämpas på behandling av personuppgifter inom ramen för tilläggsdelen även vad som föreskrivs i 114 a § om behandlingen av och användningsändamålen för vissa kunduppgifter. Nämda 114 a § 1 mom. innehåller bestämmelser om behandlingen och 2 och 3 mom. om användningsändamålet. Till övriga delar ändras inte 3 mom.

7.2 Lagen om inkomstdatasystemet

13 §. Uppgifts användares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet. I paragrafen ändras 1 mom. 23 punkten genom att för UF-centret foga en rätt att få uppgifter för skötsel av de uppgifter enligt statsunderstödslagen vilka föreskrivs i 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Dessutom ändras 1 mom. 34 punkten genom att för kommunerna och samkommunerna foga en rätt att få uppgifter för att verkställa Arbetskraftsservice enligt ordnandelagen.

Momentets 23 punkt ändras så att man till den fogar en rätt för UF-centret att få uppgifter om utbetalning av statsunderstöd ur inkomstregistret för att sköta uppgifter som gäller återkrav och övervakning.

Enligt 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret sköter UF-centret uppgifter enligt 12, 19, 21 och 22 § i statsunderstödslagen i fråga om utbetalning och återkrav av statsunderstöd som beviljats direkt med stöd av den lagen samt, vid sidan av livskraftscentralerna, tillsynsuppgifter enligt 15 § i den lagen. UF-centret kan sköta utbetalningen av understöd som beviljats av livskraftscentralerna utifrån en annan lag, övervakningen av användningen och återkraven av dessa samt uppgifter som gäller statens uppgifter så som bestäms om dessa. Med ändringen av 23 punkten i momentet avses de uppgifter som nämns uttryckligen.

I skötseln av uppgifter är UF-centret statsunderstödsmyndighet och UF-centret har en rätt enligt 31 § i statsunderstödslagen att få nödvändiga uppgifter från en annan myndighet.

I 23 punkten i momentet görs dessutom en teknisk ändring. För närvarande innehåller punkten bestämmelser om UF-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstregistret för att sköta den uppgift som föreskrivs i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret avseende produktion, utvärdering och uppföljning av informationen om

arbetskraftsservicens funktion och konsekvenser. Efter den tekniska ändringen hänvisar man i fråga om den nämnda uppgiften till 13 § 2 mom. 2 punkten i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, vilken uttryckligen innehåller bestämmelser om ovan nämnda uppgift för UF-centret. Syftet med ändringen är endast att förenkla det språkliga innehållet i momentet. Ändringen påverkar inte tillämpningen av 23 punkten i övrigt.

På ett sätt som motsvarar nuläget föreslås att den nämnda 23 punkten fortfarande innehåller bestämmelser om UF-centrets rätt att få uppgifter ur inkomstregistret för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) och för produktion av i 120 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedda riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice.

Momentets 34 punkt ändras genom att utvidga rätten för en kommun och samkommun att få uppgifter för att verkställa arbetskraftsservice enligt ordnandelagen. Efter ändringen innehåller 34 punkten i momentet fortfarande de ändamål som föreskrivs i 34 punkten. Dessa är genomförande av uppgifter som gäller utbildning inom omställningsskydd, lönesubvention, sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år, startpeng och bedömning av servicebehovet. Syftet med ändringen är med andra ord inte att ändra den etablerade tillämpningen i nuläget, utan endast att utvidga de användningsändamål för vilka uppgifter kan lämnas ut ur inkomstregistret.

Med arbetskraftsservice som föreskrivs i ordnandelagen avses all arbetskraftsservice som omfattas av ordnandeansvaret för en arbetskraftsmyndighet och som föreskrivs i den nämnda lagen. Verkställigheten omfattar att ordna och producera arbetskraftsservice, eftersom arbetskraftsmyndigheten utifrån ordnandelagen kan avgöra hur arbetskraftsservicen produceras.

Verkställigheten av arbetskraftsservicen omfattar utifrån ordnandelagen som standard och på ett inbyggt sätt tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning i anknytning till verkställigheten av servicen, eftersom det inte är möjligt att verkställa arbetskraftsservicen utan dessa åtgärder. Genomförandet av arbetskraftsservice omfattar även en individuell bedömning av arbetssökandes servicebehov, utifrån vilken han eller hon styrs till arbetskraftsservicen.

Genomförandet av arbetskraftsservice omfattar även uppgifter, såsom uppgifter i anknytning till utbetalning av stöd och ersättningar. Sådana är till exempel beviljande, utbetalning och återkrav av stöd och ersättningar. Uppgifterna i anknytning till verkställigheten omfattar till exempel beviljande, utbetalning och återkrav av lönesubvention, sysselsättningsstöd för personer som fyllt 55 år och startpeng.

En kommun och samkommun har rätt att få uppgifter ur inkomstregistret för användningsändamål enligt den nämnda 34 punkten. Ändringen innebär inte att en kommun eller samkommun kan få och behandla uppgifter allmänt för de användningsändamål som föreskrivs i 112 § i ordnandelagen, utan den föreslagna 34 punkten begränsar mottagningen och behandlingen av uppgifter även enligt deras användningsändamål. Den nämnda 34 punkten bildar i sig inte någon rätt att få uppgifter för en arbetskraftsmyndighet, utan arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter baserar sig på 115 § 1 mom. i ordnandelagen.

Behandlingen av uppgifter vid inkomstregisterenheten baserar sig så som för närvarande på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen.

Enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen ska grunden för behandlingen fastställas i enlighet med unionsrätten, eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av då behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska iakttä en lagstadgad förpliktelse. Ändamålet med behandlingen ska fastställas i denna lagstiftning. Lagstiftningen kan innehålla särskilda bestämmelser genom vilka tillämpningen av reglerna i förordningen anpassas. Sådana särskilda bestämmelser kan gälla bland annat de allmänna förutsättningarna för att den personuppgiftsansvariges behandling av uppgifter ska vara lagenlig, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling. Ett ytterligare krav för sådan lagstiftning är att den ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Denna punkt innehåller med andra ord en skyldighet att i den nationella lagstiftningen utfärda bestämmelser om grunden för behandlingen och syftet med behandlingen och en möjlighet att utfärda bestämmelser även om andra omständigheter.

Den rättsgrund som avses i artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen utgörs av lagen om inkomstdatasystemet och speciallagstiftningen om uppgiftsanvändare, till vilken det hänvisas i 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet. I de nämnda bestämmelserna föreskrivs när uppgifter kan lämnas ut ur inkomstregistret till uppgiftsanvändarna och för vilka användningsändamål.

Det nationella handlingsutrymmet i artikel 6.3 i dataskyddsförordningen används endast till den del som de nuvarande aktörernas rätt att få och använda uppgifter utvidgas jämfört med den nuvarande regleringen. Detta gäller för UF-centret, kommunerna och samkommunerna. På motsvarande sätt används det nationella handlingsutrymmet enligt artikel 6.3 till den del som bestämmelser utfärdas om de syften för vilka Inkomstregisterenheten utifrån 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet kan lämna ut uppgifter.

I fråga om UF-centrets uppgifter är syftet med att användningsändamålet utvidgas att lätta på den administrativa bördan i fråga om utbetalning, återkrav och övervakning av statsunderstöd och lätta på den administrativa bördan för den som ansöker om statsunderstöd i fråga om lämnandet av de behövliga uppgifterna. På samma gång möjliggörs en informationssäker överföring av uppgifter mellan Inkomstregisterenheten och UF-centret i stället för en enskild begäran om uppgifter.

I fråga om UF-centret handlar det om utbetalning, återkrav och övervakning av statsunderstöd, det vill säga om förmedling av anslag som statens anvisat utifrån statsunderstödslagen. Uppgiften ska anses vara förenlig med det allmänna intresset. Behandlingsåtgärderna ska även anses vara proportionella i förhållande till det eftersträlvade målet, det vill säga i förhållande till minskat administrativt arbete, ökad informationssäkerhet samt förbättrat genomförande av statsunderstöd samt övervakning av statsunderstöden.

I fråga om kommunerna och samkommunerna är syftet med det utvidgade användningsändamålet att aktörerna får de uppgifter som behövs för att utföra uppgifter som är förenliga med ett allmänt intresse och som föreskrivs i ordnandelagen.

Dessutom behövs uppgifterna för att följa funktionen och genomslaget för personkundernas tjänster och servicetigarna, bedöma kundernas servicebehov och servicehänvisning samt ordna och rikta arbetskraftsservicen i rätt tid. Dessutom behövs uppgifterna för att följa upphandlingen av resultatbaserad arbetskraftsservice, så att resultatbundenheten genuint och slagkraftigt kan bindas till sysselsättningen av kunden. Uppföljningen, utvecklingen och utvärderingen av

servicen på lång sikt och även av de faktiska genomslaget förutsätter att Arbetskraftsmyndigheten får information om hur kundens inkomster utvecklas under servicen, efter att den avslutats samt efter att kundrelationen upphört.

I fråga om kommunerna och samkommunerna handlar det om utlämnande av uppgifter för att verkställa Arbetskraftsservice, det vill säga för de lagstadgade uppgifter av allmänt intresse vilka föreskrivits för kommunerna i ordnandelagen. Utlämnandet gäller endast kommunens inkomstuppgifter om personkunder. Syftet med ordnandelagen är att nationellt vårda och förebygga arbetslöshet och samt att vårda sysselsättningen. De föreslagna ändringarna är förenliga med det allmänna intresset. Utlämnande av inkomstuppgifter som begränsats utifrån propositionen (114 a § i lagförslag 1 innehåller bestämmelser om begränsning av de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheternas rätt att behandla inkomstuppgifter, vilket även begränsar de uppgifter som lämnas ut), även om det sker på ett relativt omfattande sätt, ska anses vara proportionellt för främjandet av sysselsättningen och vården av arbetslösheten. De föreslagna ändringarna av 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet anses uppfylla förutsättningarna i artikel 6.3 i dataskyddsförordningen.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft den 1 november 2026.

9 Verkställighet och uppföljning

Ändringarnas konsekvenser följs som en del av samarbets- och uppföljningssamtalen för främjande av den regionala sysselsättningen.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Grundlagens 6 § (jämlighet), 10 § (skyddet för privatlivet), 18 § (rätten till arbete) och 121 § (kommunal självstyrelse) är relevanta i den konstitutionella bedömningen av propositionen.

10.1 Jämlighet

Enligt grundlagens 6 § är alla lika inför lagen. Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Utöver det traditionella kravet på rättslig jämlighet uttrycker bestämmelsen också en tanke om faktisk jämlighet. Den innehåller ett förbud mot godtycklighet och ett krav på liknande bemötande i liknande fall. Den allmänna jämlighetsbestämmelsen kompletteras av diskrimineringsförbudet i 6 § 2 mom. i grundlagen, enligt vilken ingen utan godtagbart skäl får särbehandlas på grund av de avskiljningsgrunder som räknas upp i bestämmelsen eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Exempel på sådana andra orsaker kan vara exempelvis boningsorten (RP 309/1993 rd, s. 46–48, se även GrUU 31/2014 rd, s. 3/I).

Grundlagens 6 § 1 mom. uttrycker ett krav på rättslig jämlighet och faktisk jämställdhet. Den innehåller ett förbud mot godtycke och ett krav på enhanda bemötande i likadana fall (RP 309/1993 rd, s. 46). Jämlighetsbestämmelsen gäller även för lagstiftaren. Människor eller grupper av människor får inte godtyckligt genom lag ges en gynnsammare eller ogynnsammare ställning än andra. Jämlighetbestämmelsen förutsätter dock inte att alla medborgare ska bemötas likadant i alla avseenden, om inte de förhållanden som inverkar på ärendet är likadana. Jämlighetsaspekterna har betydelse både då man beviljar medborgarna förmåner och rättigheter enligt lag och då man ålägger dem vissa skyldigheter. Å andra sidan är det typiskt för

lagstiftningen att den för ett visst godtagbart samhälleligt intresses skull bemöter människor olika för att främja bland annat faktisk jämställdhet (RP 309/1993 rd, s. 46, se även GrUU 31/2014 rd, s. 3/I).

I grundlagsutskottets praxis har man även betonat att det utifrån jämlikhetsprincipen inte är möjligt att dra skarpa gränser för lagstiftarens prövning i strävan efter den reglering som samhällsutvecklingen vid ifrågavarande tidpunkt kräver (GrUU 67/2014 rd, s. 11/I, GrUU 40/2014 rd, s. 6/II).

Genom förslaget möjliggörs en rätt för arbetskraftsmyndigheterna att ur inkomstdatasystemet få nödvändiga uppgifter om deras kunder för verkställigheten av den arbetskraftsservice som föreskrivs i ordnandelagen och anknutna uppgifter samt för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning i anknytning till detta. Ändringen ger möjlighet till detta, det vill säga att det inte är obligatoriskt för en arbetskraftsmyndighet att utifrån propositionen behandla inkomstuppgifter för att sköta de lagstadgade tjänsterna och uppgifterna eller till stöd för den kunskapsbaserade ledningen av dessa. Ändringen kan ha antingen positiva eller negativa konsekvenser, beroende på hur inkomstuppgifterna utnyttjas.

I och med att lagstiftningen ger möjlighet till användning av uppgifterna är det möjligt att det uppkommer situationer där alla arbetskraftsmyndigheterna inte behandlar inkomstuppgifter om kunderna för de användningsändamål som denna proposition ger möjlighet till, eftersom den kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheten har prövningsrätt till denna del. Detta kan leda till en situation där en kunds hemkommun för egen del påverkar om kundens inkomstuppgifter behandlas eller inte behandlas för de uppgifter som föreskrivs i ordnandelagen. Situationen beror på att kundens hemkommun i princip fastställer kundrelationen hos arbetskraftsmyndigheten. I så fall kan hemkommunen ha direkta konsekvenser för behandlingen av inkomstuppgifter.

Det föreslås dock att 114 a § i lagförslag 1 innehåller exakt avgränsade bestämmelser om vilka inkomstuppgifter om en kund som kan behandlas och för vilka användningsändamål. Användningsändamålen är inte sådana att de direkt påverkar den arbetskraftsservice som föreskrivits i ordnandelagen och som ska erbjudas till arbetssökandena, giltigheten för jobbsökningen, arbetssökandes rätt att få en arbetslöshetsförmån eller inte heller någon annan av de i ordnandelagen föreskrivna rättigheterna för en arbetssökande på så sätt att arbetssökandena till denna del sinsemellan är i en ofördelaktigare ställning, oberoende av den i propositionen föreslagna behandlingen av inkomstuppgifter.

Enligt ordnandelagen baserar sig tillhandahållandet av arbetskraftsservice till kunden på kundens servicebehov, som arbetskraftsmyndigheten bedömer tillsammans med kunden. Kunderna erbjuds service som bäst tryggar tillgången på kunnig arbetskraft och främjar sysselsättningen av en personkund på den öppna arbetsmarknaden samt främjar inledande av företagsverksamhet. Bedömningen av servicebehovet föreskrivs närmare i 4 kap. i lagen och bedömningen av servicebehovet baserar sig enligt lagen inte på behandling av personuppgifter. Inkomstuppgifterna kan dock fungera som hjälp för bedömningen av det individuella servicebehovet, men inte som grund för hänvisningen till offentlig arbetskraftsservice.

Även om den kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheten har prövningsrätt i fråga om huruvida arbetskraftsmyndigheten utnyttjar inkomstuppgifter eller inte, är de lagstadgade behandlingsändamålen sådana som inte påverkar den service som ska erbjudas till arbetssökandena eller deras rättigheter som arbetssökanden. Till denna del bedöms det att propositionen inte strider med 6 § i grundlagen.

I bedömningen ska man även beakta att staten genom ordnandelagen gett de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna till uppgift att nationellt vårda sysselsättningen och förebygga arbetslöshet. Arbetskraftsmyndigheterna har skött dessa uppgifter från och med den 1 januari 2025 och uppgifterna har ett direkt samband med den i 18 § 2 mom. i grundlagen föreskrivna uppgiften för det allmänna att främja sysselsättningen och sträva efter att trygga ätten till arbete för var och en. Till denna del ska den föreslagna regleringen även anses vara sådan reglering som krävs av den nuvarande samhällsutvecklingen och utifrån denna grund för egen del även vara godtagbar, eftersom målet även är att trygga att en betydande uppgift av allmänt intresse genomförs på ett ändamålsenligt sätt.

Utifrån det ovan nämnda bedöms jämlikheten för arbetssökandena tillgodoses på det sätt som 6 § i grundlagen förutsätter och regleringen bedöms vara förenlig med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis.

10.2 Skyddet för privatlivet

Enligt 10 § 1 mom. ska närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har ansett att om man ser till skyddet för personuppgifter är det viktigt att reglera åtminstone syftet med registreringen av uppgifterna, uppgifternas innehåll, det tillåtna användningsändamålet inklusive rätten att överlåta registrerade uppgifter, den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd (GrUU 25/1998 rd). Det har dessutom krävts att reglering kring dessa omständigheter på lagnivå ska vara omfattande och detaljerad.

Vid bedömningen av sådan reglering har grundlagsutskottet särskilt påpekat att inskränkningar av skyddet för privatlivet måste bedömas utifrån de allmänna villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 14/2018 rd, s. 5 och de utlåtanden som nämns där). Lagstiftarens handlingsutrymme vid utfärdandet av bestämmelser om behandling av personuppgifter begränsas särskilt av att skyddet för personuppgifter delvis omfattas av skyddet för privatlivet som garanteras i samma moment i 10 § i grundlagen. Lagstiftaren ska trygga den rätt på ett sätt som kan anses vara godtagbart i helheten av systemet med grundläggande fri- och rättigheter.

I sitt utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om inkomstdatasystemet och till vissa lagar som har samband med den (RP 134/2017 rd) ansåg grundlagsutskottet att regleringen kring inkomstregistret är väldigt exakt sett till att uppgifter som hör till de särskilda kategorierna av personuppgifter inte förs in i inkomstregistret. Utskottet har inte haft något att anmärka avseende regleringens täckning eller detaljrikedom. (GrUU 49/2017 rd, s. 3–4).

Grundlagsutskottet anser att dataskyddsförordningens detaljerade bestämmelser, som tolkas och tillämpas i enlighet med de rättigheter som garanteras i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Utskottet anser att den allmänna dataskyddsförordningens bestämmelser, relevant tolkade och tillämpade, också motsvarar nivån för skyddet för personuppgifter enligt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Således är det inte längre av konstitutionella skäl nödvändigt att speciallagstiftningen inom dataskyddsförordningens tillämpningsområde heltäckande och detaljerat föreskriver om behandling av personuppgifter. Grundlagsutskottet anser att skyddet för personuppgifter härefter i första hand bör tillgodoses med stöd av allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lagstiftning som stiftas. (GrUU 14/2018 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet har också särskilt lyft fram behovet av reglering i de fall där personuppgifterna behandlas av en myndighet. Myndighetens uppgift och befogenheter bör beskrivas på så sätt i lagstiftningen att den rättsliga grunden och syftet med behandlingen av personuppgifter med fog kan härledas ur lagstiftningen med hänsyn till syftet med verksamheten. (GrUU 14/2018 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet anser också att det med tanke på tydligheten gäller att förhålla sig restriktivt när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som den allmänna dataskyddsförordningen medger. Utskottet ser det dock som klart att behovet av speciallagstiftning i enlighet med det riskbaserade synsätt som också krävs i allmänna dataskyddsförordningen måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av personuppgifter orsakar. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser. Denna omständighet är av särskild betydelse när det gäller behandling av känsliga uppgifter. (GrUU 14/2018 rd, s. 5).

Grundlagsutskottet har fäst uppmärksamhet vid förhållandet mellan EU:s lagstiftning och den nationella lagstiftningen. Utskottet har i sin tolkningspraxis ansett att det är viktigt att till den del som EU-lagstiftningen förutsätter eller möjliggör nationell reglering, ska vid användningen av detta nationella handlingsutrymme kraven som följer av de grundläggande och mänskliga rättigheterna beaktas (se GrUU 25/2005 rd). Utskottet har därför framhållit att det i regeringens propositioner finns anledning att särskilt i fråga om bestämmelser som är av betydelse med hänsyn till de grundläggande fri- och rättigheterna tydligt klargöra ramarna för det nationella handlingsutrymmet (GrUU 26/2017 rd, s. 42, GrUU 2/2017 rd, s. 2, GrUU 44/2016 rd, s. 4).

Grundlagsutskottet har lyft fram kravet på ändamålsbegränsning, framför allt i fråga om behandling av känsliga uppgifter. Enligt grundlagsutskottet har det funnits skäl att förhålla sig negativt till ändamål som lämnar utifrån det egentliga insamlings- och lagringsändamålet för användningen av uppgifter (GrUU 14/2009 rd, s. 4). I så fall kan bara exakt avgränsade och mycket små undantag göras från ändamålsbundenheten. Regleringen har inte fått leda till att någon annan verksamhet än den som är förknippad med det ursprungliga ändamålet med registret blir den huvudsakliga eller ens ett viktigt ändamål (se även till exempel GrUU 14/2017 rd, s. 5–6).

När uppgifter behandlas för ett annat än det primära användningsändamålet, ska behandlingen av uppgifter i enlighet med artikel 5 i dataskyddsförordningen vara kompatibelt med det ursprungliga användningsändamålet. Enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen ska personuppgifter samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Enligt artikeln ska ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål inte anses vara oförenlig med de ursprungliga ändamålen. Enligt grundlagsutskottet är behandling för ett sådana ändamål av allmänt intresse inte problematisk med tanke på det skydd för privatlivet och personuppgifter vilket tryggats i 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 3/2004 rd, s. 2) och bestämmelser om behandling för sådana ändamål har även föreskrivits med utskottets medverkan (GrUU 25/1998 rd). Även reglering om sekundär användning för myndighetens planerings- och utredningsuppgift har på motsvarande sätt ansetts vara godtagbar med tanke på 10 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 1/2018 rd, s. 5).

Ordnandelagen

Det föreslås att 114 a § i lagförslag 1 i propositionen i fråga om Arbetskraftsmyndigheten innehåller bestämmelser om behandlingen av inkomstuppgifter, användningsändamålen samt om den personuppgiftsansvarige för personuppgifter. Nationell lagstiftning bedöms vara nödvändig, eftersom uppgifter behandlas av en myndighet, antalet personuppgiftsansvariga är stort och antalet personuppgiftsbiträden sannolikt är stort. Dessutom bedöms nationell lagstiftning vara nödvändig med tanke på de registrerades rättigheter.

Behandlingen av inkomstuppgifter enligt 114 a § vid Arbetskraftsmyndigheten baserar sig på artikel 6.1 e i den allmänna dataskyddsförordningen, enligt vilken behandling är tillåten för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Utfärdandet av nationella särskilda bestämmelser baserar sig på artikel 6.3 i dataskyddsförordningen. Enligt punkten ska syftet med behandlingen fastställas i unionsrätten, eller en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av, om behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Unionsrätten eller en medlemsstats nationella lagstiftning ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Enligt punkten kan nationell reglering gälla till exempel uppgifter som ska behandlas och användningsändamålen samt förvaringstiderna.

Arbetskraftsmyndigheten kan behandla uppgifter enligt 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten, 6 § 5 mom. 8 punkten samt 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten för att ordna och producera Arbetskraftsservice och uppgifter enligt ordnandelagen samt för anknuten tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning. Användningsändamålen är även de samma i fråga om för vilka ändamål Inkomstregisterenheten enligt lagförslag 2 kan lämna ut nödvändiga inkomstuppgifter till de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna ur inkomstdataregistret.

Syftet med den Arbetskraftsservice som omfattas av Arbetskraftsmyndighetens ansvar att ordna service och de anknutna uppgifterna är att nationellt trygga tillgången till kompetent Arbetskraft och öka möjligheterna för arbetssökandena att få arbete samt att främja inledande av ny företagsverksamhet, företagets verksamhetsförutsättningar och Arbetslivskvaliteten. Uppgifterna handlar som helhet om främjande av den nationella sysselsättningen och förebyggande av arbetslöshet. Uppgiften är i sig en betydande uppgift av allmänt intresse, som staten med stöd av lag tilldelat en kommun- och samkommunbaserad Arbetskraftsmyndighet.

Det är behövligt att behandla inkomstuppgifter så att Arbetskraftsmyndigheten till exempel kan följa funktionen och genomslaget för personkundernas service och servicestigar samt utveckla dessa. Uppgifterna är även behövliga för bedömningarna och uppföljningen av kundernas servicebehov och servicehänvisning samt för ordnande av en genuint resultatbaserad Arbetskraftsservice. Dessutom förutsätter uppföljningen, utvecklingen och utvärderingen av tjänsterna på lång och kort sikt samt även de faktiska genomslaget att Arbetskraftsmyndigheten får information av hur kundens inkomster utvecklas under servicen, efter att den avslutats samt efter att kundrelationen upphört.

För att Arbetskraftsmyndigheten ska kunna utföra ovan nämnda lagstadgade uppgifter av allmänt intresse på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt, ska Arbetskraftsmyndigheten kunna behandla behövliga inkomstuppgifter om personkunder för att sköta de uppgifter som föreskrivs i ordnandelagen.

Det är ändamålsenligt att dessa inkomstuppgifter kan användas för samma ändamål för vilka de uppgifter som föreskrivs i 114 § och som gäller en personkund kan användas redan utifrån den nuvarande ordnandelagen. På grund av detta innehåller bestämmelserna om inkomstuppgifternas användningsändamål i 114 a § 2 mom. en hänvisning till 1 och 3 punkten i nuvarande 112 § 1 mom. i ordnandelagen, vilka redan tidigare konstaterats uppfylla målet om ett allmänt intresse och vara proportionerliga i förhållande till det legitima mål som eftersträvas med dem.

I fråga om de uppgifter som behandlas och deras användningsändamål uppfyller lagstiftningen målet om ett allmänt intresse och det är proportionellt i förhållande till det mål som eftersträvas med den, eftersom inkomstuppgifter används för att utföra en betydande uppgift av allmänt intresse. De uppgifter som behandlas har även avgränsats till vad som är absolut nödvändigt för uppgifterna och uppgifternas användningsändamål har i lagstiftningen avgränsats tydligt till utförandet av en uppgift som gäller ett offentligt intresse. Dessutom har den registrerade rätt att göra invändningar i enlighet med artikel 21 i dataskyddsförordningen. Förutsättningarna enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen uppfylls till denna del.

Föreslagna 114 a § 3 mom. innehåller bestämmelser om att inkomstuppgifter kan behandlas för andra användningsändamål än för vilka de ursprungligen samlats in. Detta användningsändamål utgörs av tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning som hänför sig till service till stöd för jobbsökning och sysselsättning under förutsättning att servicen överenskommit i sysselsättningsplanen. Behandlingen baserar sig i så fall även på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen.

I nämnda 3 mom. används det nationella handlingsutrymmet enligt artikel 6.4 i dataskyddsförordningen. Utifrån artikel 6.4 i förordningen kan uppgifter behandlas för ett annat ändamål än för det ursprungliga insamlingsändamålet, bland annat om medlemsstatens lagstiftning tillåter detta. I ett demokratiskt samhälle ska lagstiftningen bilda en nödvändig och proportionell åtgärd för att trygga något av de mål som avses i artikel 23.1 i dataskyddsförordningen. Det är möjligt att utfärda bestämmelser om behandling enligt artikel 6.4 utifrån det nationella handlingsutrymmet i artikel 6.3. Därtill förutsätts att någon av de behandlingsgrunder som avses i 6.1 är uppfylld för behandling enligt 4 punkten. Artikel 6.4 i dataskyddsförordningen möjliggör att undantag görs från artikel 5.1 b utifrån det nationella handlingsutrymmet, om förutsättningarna enligt artikel 23.1 är uppfyllda.

Utöver de lagstadgade uppgifter som föreskrivs i ordnandelagen kan de kommun- och samkommunbaserade arbetskraftsmyndigheterna styra sin kunder till den sysselsättningsservice som ordnas inom ramen för deras allmänna kompetens. Dessa tjänster eller ordnandet av dem föreskrivs inte i ordnandelagen. Servicen inom den allmänna kompetensen kompletterar den service som föreskrivits för arbetskraftsmyndigheten i ordnandelagen och dess syfte är på samma sätt som den service som föreskrivs i ordnandelagen att förebygga arbetslöshet och främja sysselsättning. Sysselsättningsservicen inom de allmänna kompetensen bildar med andra ord tillsammans med den service som föreskrivits i ordnandelagen en enhetlig helhet för att främja sysselsättning och förebygga arbetslöshet. Helheten bildar en uppgift av allmänt intresse.

I fråga om ovan nämnda 3 mom. uppfyller lagstiftningen målet om ett allmänt intresse och den är proportionell i förhållande till det mål som eftersträvas med det, eftersom inkomstuppgifter används för att utföra en betydande uppgift av allmänt intresse. De uppgifter som behandlas har även avgränsats till vad som är absolut nödvändigt och uppgifternas användningsändamål har i lagstiftningen avgränsats tydligt till utförandet av en uppgift av offentligt intresse. En ytterligare förutsättning för användning av inkomstuppgifter är att servicen inom den allmänna kompetensen har överenskommit i sysselsättningsplanen. Proportionaliteten ökas även av att

den registrerade har rätt att göra invändningar i enlighet med artikel 21 i dataskyddsförordningen. Förutsättningarna enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen uppfylls till denna del.

Paragrafens 3 mom. bildar en sådan nödvändig och proportionell åtgärd som artikel 6.4 i dataskyddsförordningen förutsätter i ett demokratiskt samhälle för att trygga ett mål enligt artikel 23.1 e. Den åtgärds som ska tryggas utgörs av viktiga mål i anknytning till en medlemsstats generella offentliga intresse och ett viktigt ekonomiskt eller finansiellt intresse samt den sociala tryggheten. Användningsändamålet behövs för det första för ett mål som anknyter till ett betydande generellt allmänt offentligt intresse, det vill säga till vården av sysselsättningen, och för det andra till ett viktigt finansiellt intresse, det vill säga att ändamålsenligare allokera medel till vården av sysselsättningen.

Utifrån denna grund ska behandling för ett annat än det primära ändamålet i enlighet med vad som föreskrivs i 3 mom. anses vara förenlig med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis, eftersom det inte handlar om behandling av känsliga uppgifter och behandlingen görs av en myndighet för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning.

I föreslagna 114 a § 4 mom. föreskrivs att Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig för inkomstuppgifterna visavi kunderna. Det är möjligt att utfärda bestämmelser om personuppgiftsansvariga utifrån det nationella handlingsutrymme som möjliggörs av artikel 4.7 i dataskyddsförordningen. Behandlingsmetoderna och -ändamålen fastställs i 114 a §. Dessutom innehåller momentet bestämmelser om skyldigheten att radera inkomstuppgifter då det gått fyra år från det att kundrelationen upphört. Detta är möjligt utifrån artikel 6.3 i dataskyddsförordningen.

Som helhet är regleringen om personuppgifter i 114 a § omfattande och detaljerad, till och med mer detaljerad än vad grundlagsutskottet i sin utlåtandep Praxis förutsatt av nationell lagstiftning efter dataskyddsförordningen och dataskyddslagen. Utskottet har ansett att de detaljerade bestämmelserna i dataskyddsförordningen överlag utgör en tillräcklig rättslig grund även med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § i grundlagen. Den registrerades rättigheter fastställs utifrån dataskyddsförordningen. Till denna del och med beaktande av att det konstitutionellt bedömt inte handlar om känsliga personuppgifter, anses det att regleringen är förenlig med grundlagsutskottets utlåtandep Praxis.

Utifrån det ovan framlagda är regleringen i föreslagna 114 a § en nödvändig och proportionell åtgärd sett till det ändamål som eftersträvas med den. Det är inte möjligt att uppnå de eftersträfvade fördelarna utan konsekvenser som hänför sig till skyddet för de registrerades privatliv. I denna form av behandling av uppgifter görs inte större inskränkningar i skyddet för privatlivet än vad som är behövligt enligt användningsändamålet för uppgifterna och skötseln av Arbetskraftsmyndighetens uppgifter av ett betydande allmänt intresse.

Lagen om inkomstdatasystemet

I lagförslag 2 i propositionen föreslås ändringar av 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet, varvid Inkomstregisterenheten kan lämna ut och förmedla uppgifter i en större omfattning än för närvarande till UF-centret samt till kommunerna och samkommunerna för de lagstadgade uppgifterna.

Det är möjligt att lämna ut uppgifter till UF-centret för uppgifter som gäller utbetalning, återkrav och övervakning av lagstadgade statsunderstöd enligt 13 § 1 mom. i lagen om

livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Det är möjligt att lämna ut uppgifter till kommuner och samkommuner för att verkställa den arbetskraftsservice som föreskrivs i ordnandelagen.

Informationsregisterenhetens behandling av uppgifter baserar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen och syftet för behandlingen föreskrivs i fråga om propositionen på det sätt som förutsätts i 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet och artikel 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen. I dessa punkter används det nationella handlingsutrymme som möjliggörs av artikel 6.3 i dataskyddsförordningen till den del som 23 och 34 punkten innehåller bestämmelser om ett mer omfattande användningsändamål än för närvarande för att använda uppgifter ur inkomstregistret och om Inkomstregisterenhetens rätt att lämna ut uppgifter. Detta är möjligt eftersom då behandlingen i enlighet med artikel 6.3 baserar sig på artikel 6.1 c blir det möjligt att nationellt utfärda bestämmelser om rättsgrunden, som kan innehålla särskilda bestämmelser om till exempel de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål.

Det handlar om förmedling av uppgifter som behövs för uppgiftsanvändarna för att sköta uppgifter som är lagstadgade och som är förenliga med ett viktigt allmänt intresse, vilka omfattas av en rätt att få uppgifter trots sekretessbestämmelserna, vilken i fråga om UF-centret och Arbetskraftsmyndigheten föreskrivits separat i statsunderstödslagen och ordnandelagen.

I fråga om UF-centrets uppgifter är syftet med det utvidgade användningsändamålet att minska på det administrativa arbetet i fråga om utbetalning, återkrav och övervakning av statsunderstöd och minska på den administrativa bördan för den som ansöker om statsunderstöd i fråga om lämnandet av de uppgifter som är nödvändiga för skötseln av ovan nämnda uppgifter. Genom ändringen möjliggörs att UF-centret övergår från de nuvarande behandlingsformerna, som ofta är manuella, och således från metoder för informationsöverföring som omfattar felmöjligheter till informationsutbyte via gränssnitt. Gränssnitten är i fråga om informationsöverföring avsevärt informationssäkrare lösningar än manuella begäranden om uppgifter. Genom åtgärden främjas även skyddet för personuppgifter för dem som ansöker om statsunderstöd.

Behövligheten av inkomstuppgifter för de kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheterna har refererats ovan i avsnittet med rubriken Ordnandelagen.

Inkomstregisterenheten lämnar ut uppgifter till UF-centret och kommunerna och samkommunerna för skötseln av lagstadgade uppgifter av allmänt intresse, varför regleringen uppfyller målet om ett allmänt intresse och är proportionerlig i förhållande till det legitima mål som eftersträvas med den. Förutsättningarna enligt artikel 6.3 i dataskyddsförordningen uppfylls till denna del.

Behandlingen av de uppgifter som UF-centret får ur inkomstregistret baserar sig på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Rättsgrunden för behandlingen utgörs av 4 § 2 mom. i dataskyddslagen och en lagstadgad uppgift av allmänt intresse enligt 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret. Dessutom begränsar 13 § 1 mom. 23 punkten i lagen om inkomstdatasystemet behandlingen av inkomstuppgifter i enlighet med ändamålen för utlämnandet.

Behandlingen av inkomstuppgifter vid Arbetskraftsmyndigheten baserar sig på artikel 6.1 e i dataskyddsförordningen. Användningsändamålen för inkomstuppgifterna föreskrivs i 114 a § i ordnandelagen, som i fråga om innehåll är det samma som det ändamål för vilket Inkomstregisterenheten kan lämna ut uppgifter till en kommun och samkommun utifrån 13 § 1 mom. 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet.

Vad gäller exakthet och noggrann avgränsning motsvarar den i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet föreslagna regleringen om rätten för de nuvarande uppgiftsanvändarna att få uppgifter ur inkomstregistret för mer omfattande användningsändamål vad som för närvarande föreskrivits i 13 § i lagen om inkomstdatasystemet om rättigheterna att lämna ut uppgifter, vilken grundlagsutskottet ansett vara exakt. Till denna del ska den föreslagna regleringen även anses uppfylla grundlagsutskottets utlåtandepraxis avseende exakthet och noggrann avgränsning.

Dataskyddslagen, sekretessbestämmelserna i offentlighetslagen och regleringen kring tjänsteansvar samt informationshanteringslagen tillämpas på UF-centret och Arbetskraftsmyndigheterna. Tillsammans med lagförslag 2, dataskyddsförordningen och dataskyddslagen ska dessa anses bilda sådana rättsskyddsåtgärder som gäller skyddet för personuppgifter att skyddet för kundernas privatliv tillgodoses på det sätt som avses i 10 § i grundlagen och att det begränsas endast i den utsträckning som är nödvändig för att utföra myndigheternas uppgifter av allmänt intresse. I bedömningen har man även riktat uppmärksamhet på riskerna, det vill säga på att informationssystemet inte innehåller sådana känsliga uppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen.

Utlämnande av personuppgifter

Lagförslagen innehåller reglering som gäller utlämnande av sekretessbelagda uppgifter och rätten att få uppgifter såväl utifrån 13 § 1 mom. 23 och 34 punkt i lagen om inkomstdatasystemet som indirekt utifrån vad som föreslagits i 114 a §, som utvidgar Arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter enligt 115 § i ordnandelagen.

Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna i förhållande till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet ha gällt ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”informationen är nödvändig” för ett visst syfte (se till exempel GrUU 17/2016 rd, s. 2–3 och de utlåtanden som hänvisas till där). Å andra sidan har utskottet ansett att grundlagen inte tillåter en generös och ospecificerad rätt att få uppgifter, inte ens om den är förenad med nödvändighetskriteriet (se till exempel GrUU 19/2012 rd).

Grundlagsutskottet har också betonat att det vid en särskiljning mellan behövlighet respektive nödvändighet att få eller lämna ut uppgifter är frågan inte bara om omfattningen av innehållet i uppgifterna utan också om att rätten till information, som går före sekretessbestämmelserna, i sista hand går ut på att den myndighet som är berättigad till informationen i och med sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som är skyddade med hjälp av den sekretess som gäller den myndighet som innehar informationen. Ju mer generella bestämmelserna om rätten att få information är, desto större är risken att sådana intressen kan åsidosättas per automatik. Ju fullständigare bestämmelserna kopplar rätten till information till villkor i sak, desto mer sannolikt är det att en enskild begäran om information måste motiveras. I så fall är det även möjligt för den som lämnar ut uppgifterna att bedöma begäran med tanke på de lagliga förutsättningarna för utlämnandet. Den som lämnar ut uppgifter kan dessutom genom att vägra att de facto lämna ut uppgifter åstadkomma en situation där skyldigheten att lämna ut uppgifter, det vill säga tolkningen av bestämmelserna, ska prövas av en extern myndighet. Denna möjlighet är viktig då det gäller att anpassa tillgången till information och sekretessintressena

till varandra (se till exempel GrUU 7/2019 rd, GrUU 15/2018 rd och GrUU 17/2016 rd, s. 6 och de utlåtanden till vilka det hänvisats i det).

UF-centrets och arbetskraftsmyndigheternas rätt att få personuppgifter ur inkomstregistret baserar sig på deras befintliga rätt att få uppgifter vilken föreskrivits annanstans i lagstiftningen, precis på samma sätt som de nämnda aktörernas rätt att få uppgifter ur inkomstregistret utifrån den nuvarande lagstiftningen. De föreslagna ändringarna avseende 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten i lagen om inkomstdatasystemet leder inte till någon ny rätt att få uppgifter för UF-centret eller arbetskraftsmyndigheten, utan rätten att få uppgifter baserar sig på de bestämmelser om rätten att få uppgifter vilka finns annanstans i lagstiftningen.

När UF-centret fungerar som statsunderstödsmyndighet föreskrivs dess rätt att få uppgifter från en annan myndighet i 31 § i statsunderstödslagen och därtill är mottagandet av uppgifter bundet till de uppgifter som är nödvändiga för att sköta uppgifterna. UF-centrets uppgifter utgörs av utbetalning, återkrav och övervakning av statsunderstöd. I propositionen föreslås inte ändringar i rätten att få uppgifter enligt statsunderstödslagen.

Arbetskraftsmyndigheten har enligt 115 § 1 mom. i ordnandelagen rätt att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa arbetskraftsservice bland annat från en statlig myndighet och arbetskraftsmyndigheten. Rätten att få uppgifter har på etablerat sätt begränsats av 114 § i ordnandelagen, vilken innehåller bestämmelser om de uppgifter som kan behandlas i fråga om bland annat en personkund.

Enligt propositionen innehåller 114 a § 1 mom. i ordnandelagen bestämmelser om nya inkomstuppgifter som arbetskraftsmyndigheten får behandla beträffande personkunder. I praktiken innebär detta i fråga om rätten att få uppgifter enligt 115 § 1 mom. i ordnandelagen även att arbetskraftsmyndigheten har rätt att få inkomstuppgifter enligt 114 a § 1 mom., om dessa är nödvändiga för att verkställa arbetskraftsservice. Med andra ord är det möjligt att tolka detta på så sätt att arbetskraftsmyndighetens rätt att få uppgifter utvidgas. Mottagandet av uppgifter är dock fortfarande bundet till de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa arbetskraftsservice, vilket begränsas även av 114 a § 1 mom. I denna proposition föreslås ingen ändring av själva rätten att få uppgifter för en arbetskraftsmyndighet, vilken föreskrivits i 115 §, men den anses vara förenlig med grundlagsutskottets vedertagna utlåtandep Praxis.

Ur inkomstregistret är det dock alltid möjligt att lämna ut nödvändiga eller behövliga uppgifter endast för de ändamål som nämnts separat i de olika punkterna i 13 § 1 mom. i lagen om inkomstdatasystemet, oberoende av rätten att få uppgifter för mottagaren av uppgifterna. Med andra ord är utlämnandet av uppgifter ur inkomstregistret via myndigheternas nuvarande rätt att få uppgifter begränsat till de uppgifter som är nödvändiga för en lagstadgad uppgift och därtill innehåller 13 § i lagen om inkomstdatasystemet enligt förslaget bestämmelser om användningsändamålen för utlämnande av inkomstuppgifter, vilka ytterligare begränsar utlämnandet av uppgifter till de aktörer som använder inkomstregistret, oberoende av omfattningen av deras rätt att få uppgifter.

Uppgifter lämnas ut mellan myndigheterna för myndighetens lagstadgade uppgifter och utlämnandet gäller myndigheternas kunder. Utlämnandet är bundet till nödvändigheten för en lagstadgad uppgift via de gällande rättigheterna att få uppgifter. Den föreslagna regleringen anses uppfylla grundlagsutskottets vedertagna utlåtandep Praxis avseende utlämnande av uppgifter, då det ännu beaktas att det inte föreslås att UF-centrets och arbetskraftsmyndighetens nuvarande rättigheter att få uppgifter ändras.

Utifrån det som lagts fram ovan anses regleringen i lagförslag 1 och 2 som helhet uppfylla förutsättningarna i grundlagsutskottets vedertagna utlåtandepraxis och kraven på skydd för privatlivet i 10 § i grundlagen.

10.3 Rätt till arbete

Enligt 18 § 2 mom. i grundlagen är det allmänna skyldigt att främja sysselsättningen och verka för att alla tillförsäkras rätt till arbete. Bestämmelsen om främjande av sysselsättningen är till sin natur ett konstitutionellt uppdrag för den offentliga makten. Den tar inte ställning till vilka metoder som ska användas i skötseln av sysselsättningen, utan ger det allmänna ett betydande spelrum när det gäller övervägandet av hur sysselsättningen kan främjas på bästa sätt. Främjande av sysselsättningen innebär å ena sidan att det allmänna strävar efter att trygga var och en rätt till arbete, men å andra sidan att det allmänna ska försöka hindra att det uppstår en grupp som är permanent arbetslös. (Se RP 309/1993 rd, s. 68, GrUU 19/2018 rd, s. 2, GrUU 44/2000 rd, s. 2, GrUU 17/1995 rd, s. 1–2).

Arbetskraftsmyndigheten har till uppgift att verkställa och tillhandahålla arbetskraftsservicen och uppgifterna enligt ordnandelagen. Genom arbetskraftsservice tryggas tillgången på kompetens arbetskraft och arbetssökandenas möjligheter att få jobb. Därtill främjar den uppkomst av ny företagsverksamhet, företagens verksamhetsförutsättningar och kvaliteten i arbetslivet.

Genom uppgifterna kan kommunerna och samkommunerna eventuellt förbättra effektiviteten vid verkställighet av arbetskraftsservice, kostnadseffektiviteten och hänvisningen av arbetssökanden till individuella tjänster, bedömningen av servicebehovet, arbetskraftsservicens innehåll samt bedöma tjänsternas effekt och resultat. I praktiken förmår kommunerna med andra ord sköta sina lagstadgade uppgifter på ett bättre och ändamålsenligare sätt än för närvarande.

På grund av detta bedöms propositionen även ha ett samband med den i 18 § 2 mom. i grundlagen föreskrivna skyldigheten för det allmänna och genomförandet av den. De ändringar som föreslagits i propositionen bedöms åtminstone indirekt genomföra även skyldigheten för det allmänna enligt vad som föreskrivs i det nämnda momentet och de är även förenliga med den.

10.4 Kommunal självstyrelse

Enligt 121 § 1 mom. i grundlagen är Finland indelat i kommuner, vilkas förvaltning skall grunda sig på självstyrelse för kommunens invånare.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utföras genom lag. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis i fråga om kommunal självstyrelse framhåvt att när kommunerna åläggs uppgifter ska det i enlighet med finansieringsprincipen ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av dem (GrUB 25/1994 rd, s. 3, GrUU 18/2001 rd, GrUU 30/2013 rd, s. 5/I, GrUU 12/2011 rd, s. 2/II, GrUU 41/2010 rd, s. 5/II). Utskottet har ansett att finansieringsuppgifter för kommunerna, med hänsyn till att självstyrelsen är skyddad i grundlagen, inte får vara så stora att de försämrar kommunernas verksamhetsvillkor på ett sätt som äventyrar kommunernas möjligheter att självständigt bestämma om sin ekonomi och därmed också om sin förvaltning (se till exempel GrUU 41/2014 rd, s. 3/II och GrUU 50/2005 rd, s. 2).

Finansieringsprincipen ingår i artikel 9.2 i europeiska stadgan om lokal självstyrelse. Enligt den ska de lokala myndigheternas ekonomiska resurser motsvara de uppgifter som tilldelats dem i

grundlag och annan lag. Med tanke på genomförandet av finansieringsprincipen är det väsentliga huruvida ändringen bedöms äventyra den ekonomiska aspekten av den kommunala självstyrelsen som tryggas i 121 § i grundlagen (GrUU 34/2013 rd, s. 3/I).

I propositionen möjliggörs en rätt för kommun- och samkommunbaserade Arbetskraftsmyndigheter att använda uppgifter ur inkomstregistret för att verkställa Arbetskraftsservicen och uppgifterna enligt ordnandelagen. Det handlar inte om en statsandelsuppgift som är ny eller som utvidgas för Arbetskraftsmyndigheten. Eftersom det inte handlar om en ny uppgift, anvisas inte heller finansiering för uppgiften.

Utifrån vad som föreslagits anses att propositionen uppfyller förutsättningarna enligt finansieringsprincipen och 121 § i grundlagen.

Utifrån ovan nämnda grunder anser regeringen att lagförslagen uppfyller de krav som grundlagen ställer och att de kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser dock att det är önskvärt att grundlagsutskottet avger ett yttrande i ärendet, eftersom den föreslagna regleringen lämnar prövningsrätt för Arbetskraftsmyndigheterna i fråga om huruvida Arbetskraftsmyndigheten behandlar eller inte behandlar personuppgifter. Detta är av betydelse för ett jämlikt skydd för privatlivet för arbetssökandena.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 89 § 2 mom., 94 § 1 mom. 2 punkten och 120 a § 3 mom., av dem 120 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 733/2025, och
fogas till lagen en ny 114 a § som följer:

89 §

Lönesubvention för anställning av en person som fyllt 60 år och varit arbetslös länge

Trots bestämmelserna i 83 § 3 mom. 5 punkten och 84 § 1 mom. kan arbetskraftsmyndigheten förlänga den subventionstid som avses i 1 mom. med högst 24 månader åt gången, förutsatt att de i 83 § 3 mom. 1–4 punkten och 84 § 2 och 3 mom. angivna villkoren gällande arbetsgivaren och anställningsförhållandet alljämt uppfylls och ansökan om fortsatt subvention har lämnats in till arbetskraftsmyndigheten innan den föregående subventionsperioden har löpt ut.

94 §

Lönesubventionens maximibelopp och hinder för utbetalning av subvention

Lönesubvention betalas till ett belopp på högst

2) 1 770 euro i månaden, när det är fråga om stöd beviljat på grundval av 87 §,

114 a §

Behandling av och användningsändamål för vissa kunduppgifter samt den personuppgiftsansvarige för dessa

Arbetskraftsmyndigheterna får utöver de uppgifter om enskilda kunder som avses i 114 § 1 mom. även behandla de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten och 5 mom. 8 punkten samt 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet.

De i 1 mom. avsedda uppgifterna får användas för de ändamål som anges i 112 § 1 mom. 1 och 3 punkten.

De i 1 mom. avsedda uppgifterna får dessutom användas för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning som hänför sig till annan service till stöd för jobsökning och sysselsättning, förutsatt att det är fråga om sådan service som överenskommit i en sysselsättningsplan.

Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig endast för de uppgifter enligt lagen om inkomstdatasystemet som avses i 1 mom. i fråga om sina kunder. Arbetskraftsmyndigheten ska radera de nämnda uppgifterna när fyra år har förflutit från det att kundrelationen upphörde.

Arbetskraftsmyndigheten svarar för de skyldigheter och uppgifter för personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen och för att personuppgifter behandlas i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen.

Arbetskraftsmyndigheten har ingen skyldighet enligt 121 § att föra in de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten, 6 § 5 mom. 8 punkten och 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet i den nationella informationsresursen.

120 a §

Tillägg till helheten av kundinformationssystem

På behandling av personuppgifter som sker i ett tillägg tillämpas bestämmelserna om användningsändamål för kunduppgifter i 112 §, bestämmelserna om uppgifter som får behandlas i 114 § och bestämmelserna om behandling av och användningsändamålen för vissa kunduppgifter i 114 a §. När personuppgifter behandlas i ett tillägg är det arbetskraftsmyndigheten som svarar för de skyldigheter och uppgifter för personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten, sådana de lyder, 13 § 1 mom. 23 punkten i lag 599/2025 och 13 § 1 mom. 34 punkten i lag 1418/2025, som följer:

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare, som följer:

23) till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000), för produktion av i 120 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedda riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice, för skötseln av i 13 § 1 mom. i lagen om

livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (531/2025) förskrivna uppgifter enligt statsunderstödslagen (688/2001) samt för skötseln av den uppgift som förskrivs i 13 § 2 mom. 2 punkten i den lagen,

34) till kommuner och samkommuner för verkställighet av arbetskraftsservice enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 21 maj 2026

Statsminister

Petteri Orpo

Arbetsminister Matias Marttinen

1.

Lag

om ändring av om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 89 § 2 mom., 94 § 1 mom. 2 punkten och 120 a § 3 mom., av dem 120 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 733/2025, och *fogas* till lagen en ny 114 a § som följer:

Gällande lydelse

89 §

Lönesubvention för anställning av en person som fyllt 60 år och varit arbetslös länge

Trots bestämmelserna i 83 § 3 mom. 3 punkten och 84 § 1 mom. kan arbetskraftsmyndigheten förlänga den subventionstid som avses i 1 mom. med högst 24 månader åt gången, förutsatt att de i 83 § 3 mom. 1–4 punkten och 84 § 2–4 mom. angivna villkoren gällande arbetsgivaren och anställningsförhållandet alltjämt uppfylls och ansökan om fortsatt subvention har lämnats in till arbetskraftsmyndigheten innan den föregående subventionsperioden har löpt ut.

94 §

Lönesubventionens maximibelopp och hinder för utbetalning av subvention

Lönesubvention betalas till ett belopp på högst

2) 2 770 euro i månaden, när det är fråga om stöd beviljat på grundval av 87 §,

Föreslagen lydelse

89 §

Lönesubvention för anställning av en person som fyllt 60 år och varit arbetslös länge

Trots bestämmelserna i 83 § 3 mom. 5 punkten och 84 § 1 mom. kan arbetskraftsmyndigheten förlänga den subventionstid som avses i 1 mom. med högst 24 månader åt gången, förutsatt att de i 83 § 3 mom. 1–4 punkten och 84 § 2 och 3 mom. angivna villkoren gällande arbetsgivaren och anställningsförhållandet alltjämt uppfylls och ansökan om fortsatt subvention har lämnats in till arbetskraftsmyndigheten innan den föregående subventionsperioden har löpt ut.

94 §

Lönesubventionens maximibelopp och hinder för utbetalning av subvention

Lönesubvention betalas till ett belopp på högst

2) 1 770 euro i månaden, när det är fråga om stöd beviljat på grundval av 87 §,

Gällande lydelse

(ny 114 a §)

Föreslagen lydelse

114 a §

**Behandling av och användningsändamål
för vissa kunduppgifter samt den
personuppgiftsansvarige för dessa**

Arbetskraftsmyndigheterna får utöver de uppgifter om enskilda kunder som avses i 114 § 1 mom. även behandla de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten och 6 § 5 mom. 8 punkten samt 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet.

De i 1 mom. avsedda uppgifterna får användas för de ändamål som anges i 112 § 1 mom. 1 och 3 punkten.

De i 1 mom. avsedda uppgifterna får dessutom användas för tillsyn, utveckling, uppföljning, utvärdering, statistikföring, prognostisering och styrning som hänför sig till annan service till stöd för jobbsökning och sysselsättning, förutsatt att det är fråga om sådan service som överenskommits i en sysselsättningsplan.

Arbetskraftsmyndigheten är personuppgiftsansvarig endast för de uppgifter enligt lagen om inkomstdatasystemet som avses i 1 mom. i fråga om sina kunder. Arbetskraftsmyndigheten ska radera de nämnda uppgifterna när fyra år har förflutit från det att kundrelationen upphörde. Arbetskraftsmyndigheten svarar för de skyldigheter och uppgifter för personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen och för att personuppgifter behandlas i enlighet med den allmänna dataskyddsförordningen.

Arbetskraftsmyndigheten har ingen skyldighet enligt 121 § att föra in de uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 1 och 2 punkten, 6 § 5 mom. 8 punkten och 7 § 1, 4, 7 och 8 punkten i lagen om inkomstdatasystemet i den nationella informationsresursen.

120 a §

Tillägg till helheten av
kundinformationssystem

120 a §

Tillägg till helheten av
kundinformationssystem

Gällande lydelse

På behandling av personuppgifter som sker i ett tillägg tillämpas bestämmelserna om användningsändamål för kunduppgifter i 112 § och bestämmelserna om uppgifter som får behandlas i 114 §. När personuppgifter behandlas i ett tillägg är det Arbetskraftsmyndigheten som svarar för de skyldigheter och uppgifter som föreskrivs för personuppgiftsansvariga i den allmänna dataskyddsförordningen.

Föreslagen lydelse

På behandling av personuppgifter som sker i ett tillägg tillämpas bestämmelserna om användningsändamål för kunduppgifter i 112 §, bestämmelserna om uppgifter som får behandlas i 114 § och bestämmelserna om behandling av och användningsändamålen för vissa kunduppgifter i 114 a §. När personuppgifter behandlas i ett tillägg är det Arbetskraftsmyndigheten som svarar för de skyldigheter och uppgifter för personuppgiftsansvariga som avses i den allmänna dataskyddsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om inkomstdatasystemet (53/2018) 13 § 1 mom. 23 och 34 punkten, sådana de lyder, 13 § 1 mom. 23 punkten i lag 599/2025 och 13 § 1 mom. 34 punkten i lag 1418/2025, som följer:

Gällande lydelse

13 §

Uppgiftsansvärdares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsansvärdare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsansvärdare, som följer:

23) till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000), för

Föreslagen lydelse

13 §

Uppgiftsansvärdares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsansvärdare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsansvärdare, som följer:

23) till Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000), för

Gällande lydelse

produktion av i 120 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedda riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice och för skötseln av den i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (531/2025) avsedda uppgift som gäller produktion, utvärdering och uppföljning av information om arbetskraftsservicens funktion, resultat och effekter,

34) till kommuner och samkommuner, för verkställighet av uppgifter som gäller sådan utbildning inom omställningsskyddet, sådan lönesubvention, sådant sysselsättningsstöd avseende personer som fyllt 55 år, sådan startpeng och sådant stöd för lönekostnader för arbete ordnat på basis av sysselsättningsskyldighet som avses i lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

Föreslagen lydelse

produktion av i 120 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedda riksomfattande informationssystemtjänster för arbetskraftsservice, för skötseln av i 13 § 1 mom. i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (531/2025) förskrivna uppgifter enligt statsunderstödslagen (688/2001) samt för skötseln av den uppgift som föreskrivs i 13 § 2 mom. 2 punkten i den lagen,

34) till kommuner och samkommuner för verkställighet av arbetskraftsservice enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice,

Denna lag träder i kraft den 20 .